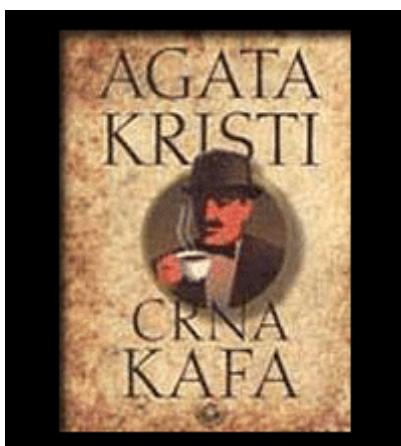

Agatha Christie; CRNA KAFA

Naslov originala:

Agatha Christie BLACK COFFEE

Prvo poglavlje

Herkul Poaro seo je da doručkuje u svom malom ali udobnom stanu u Vajthol Menšnsu. Uživao je u kiflama i šolji vruće čokolade. Neobično, jer je on bio stvorenje navika i retko je odstupao od svoje rutine za doručkom. Zamolio je svog sobara, Džordža, da mu pripremi još jednu šolju čokolade. Dok je čekao, ponovo je bacio pogled na jutarnju poštu koja je ležala na njegovom stolu za doručak.

Preterano uredan kao i uvek, složio je odbačene koverta na urednu gomilu. Bile su otvorene veoma pažljivo, s otvaračem za pisma u obliku minijaturnog mača koji mu je pre mnogo godina njegov stari prijatelj Hejstings poklonio za rođendan. Druga gomila sadržavala je ona saopštenja koja nije smatrao interesantnim - uglavnom cirkulare - za koje će sada zamoliti Džordža da ih se otarasi. Treća gomila sastojala se od onih pisama koja zahtevaju neku vrstu odgovora, ili barem neke potvrde. Njima će da se pozabavi posle doručka, a u svakom slučaju ne pre deset sati. Poaro je smatrao

neprofesionalnim započeti rutinski radni dan pre deset sati. Kada je radio na nekom slučaju -ah, pa, to je bilo drugo. Setio se da su jednom on i Hejstings krenuli mnogo pre zore da bi...

Ali, ne, Poaro nije želeo da mu se misli zadržavaju na prošlosti. Srećnoj prošlosti. U njihov poslednji slučaj bilaje upletena jedna međunarodna kriminalistička organizacija poznata kao Velika četvorka. Slučaj je rešen na zadovoljavajući način i Hejstings se vratio u Argentinu, svojoj ženi i svom ranču. Mada je njegov stari prijatelj trenutno ponovo bio u Londonu radi nekog posla u vezi sa svojim rančora, bilo je više nego neverovatno da će on i Poaro ponovo zajedno rešavati neki zločin. Da li se zbog toga Herkul Poaro osećao nemirno tog lepog prolećnog jutra u maju 1934. godine? Tobože u penziji, više nego jednom namamljen je iz te penzije kada mu je bio predodčen neki posebno interesantan problem. Uživao je da ponovo bude na tragu, s Hejstingsom kraj sebe u ulozi neke vrste rezo-natora za njegove ideje i teorije. Ali već nekoliko meseci ništa što bi pobudilo profesionalno interesovanje nije pre-dočeno Poarou. Zar više nema maštovitih zločina i krimi-nalaca? Da li je sada sve samo nasilje i brutalnpsst. od one vrste odvratnog ubistva ili pljačke koji su bili ispod njegovog, Poaroovog, dostojanstva da ih istražuje? "

,Misli mu je prekinuo dolazak Džordža, koji je stao tiho kraj njegovog lakta, s tom drugom dobrodošlom šol-jom čokolade. Dobrodošlom ne samo zato što će Poaro da uživa u njenom bogatom, slatkom ukusu, već i zbog toga što će mu ona omogućiti da odloži, za još nekoliko minu-ta, saznanje da se dan, jedno lepo sunčano jutro, prostire pred njim ni sa čim uzbudljivijim u izgledu od šetnje po parku ili kroz Mejfer do njegovog omiljenog restorana u Sohou, gde će ručati sam - šta, sada? - možda za početak malo paštete, a onda list bonne femme, a onda će uslediti...

Postao je svestan da mu se Džordž spustivši čokoladu na sto obraća. Besprekora i hladnokrvan Džordž, snažan Englez, prilično drvenolika individua, bio je već neko vreme u službi kod Poaroa, i bio je sve što je on želeo u liku sobara. Potpuno neznačajeljan, i neverovatno nerad da iz-razi lično mišljenje o bilo kojoj temi, Džordž je bio rudnik informacija o engleskoj aristokratiji, i podjednako pomam-no uredan kao i sam veliki detektiv. Poaro mu je ne jed-nom rekao: - Zadržavajuće peglate pantalone, Džordže, ali maštu, to ne posedujete. - Maštu je, međutim, Herkul Poa-ro posedovao u izobilju. Sposobnost da se pantalone pra-vilno ispeglađu bilo je, po njegovom mišljenju, retko dostignuće. Da, zaista je imao sreće što se Džordž brine o njemu.-

...i tako sam dao sebi slobodu, gospodine, da obećam da ćete jutros uzvratiti poziv - govorio je Džordž.

Izvinite, dragi moj Džordže - odgovorio je Poaro. - Moja pažnja je odlutala. Neko je telefonirao, kažete?

Da, gospodine. To je bilo prošle noći, gospodine, dok ste bili u pozorištu s gospođom Oliver. Otišao sam na spavanje pre nego što ste se vi vratili, i smatrao sam nepotrebnim da vam ostavim poruku tako kasno.

- Ko je zvao?

Gospodin se predstavio kao ser Klod Ejmori, gospodine. Ostavio je svoj broj telefona, koji se nalazi negde u Sariju. Stvar je, rekao je, bila ponešto delikatna, i kada ga pozovete nećete nikome reći svoje ime, već ćete insistirati da govorite sa ser Klodom lično.

Hvala vam, Džordž. Ostavite broj telefona na mom stolu - kazao je Poaro.

- Pozvaću ser Kloda nakon što pregledam jutrošnji Tajms. Još je malo prerano izjutra za telefoniranje, čak i kada su u pitanju ponešto delikatne stvari.

Džordž se naklonio i otišao, dok je Poaro polako završavao svoju šolju čokolade a zatim se uputio na balkon s jutarnjim novinama. Nekoliko minuta kasnije Tajms je odložen u stranu. Međunarodne vesti su, kao i obično, bile depresivne. Strašni Hitler pretvorio je nemačke sudove u ogranke Nacističke partije, fašisti su se dočepali moći u Bugarskoj i, najgore od svega, u samoj Poaroovoj domovini, Belgiji, strahuje se da su četrdeset dvojica rudara poginula nakon eksplozije u rudniku blizu Monsa. Domaće vesti bile su malo bolje. Uprkos sumnjarna zvaničnika, teniserkama na Vimbldonu će tog leta biti dozvoljeno da nose šortseve. ' Nije bilo mnogo utehe ni u čituljama, jer su ljudi Poaro-vih godina i mlađi izgleda bili odani umiranju.

Odbacivši novine, Poaro se zavalio u svoju udobnu pletenu stolicu, s nogama na hoklici. Ser Klod Ejmori, pomislio je u sebi. Ime mu je zazvučalo poznato, svakako. Čuo ga je negde. Da, taj ser Klod bio je dobro poznat u nekoj oblasti. Ali kojoj? Da li je bio političar? Advokat? Penzionisani državni činovnik? Ser Klod Ejmori. Ejmori. Balkon je bio okrenut ka jutarnjem suncu koje je Poaro smatrao dovoljno toplim da se za trenutak ili dva sunča. Uskoro će postati pretoplo za njega, jer on nije bio obožavalac sunca. „Kada me sunce utera unutra“, razmišljao je, „onda ću da se napregnem i konsultujem Ko je ko. Ako je taj ser Klod neka istaknuta ličnost, svakako će biti uvršten u to tako divljenja vredno izdanje. Ako nije...?“ Mali detektiv je izražajno slegnuo ramenima. Okoreli snob, već je bio unapred raspoložen u prilog ser Kloda na osnovu njegove titule. Ako se nalazi u Ko je ko, knjizi

u kojoj se mogu naći i detalji same Poaroove karije-re, onda je taj ser Klod možda neko ko opravdano zahteva njegovo, Herkula Poaroa, vreme i pažnju.

Ubrzavajuća znatiželja i iznenađan hladan povetarac udružili su se da pošalju Poaroa unutra. Ušavši u svoju bi-blioteku, otišao je do police s priručnicima i spustio debeli crveni tom čiji je naslov Ko je ko, bio izrađen ispupčenim šarama u zlatu na hrptu knjige. Okrećući stranice, došao je do podatka koji je tražio, i pročitao naglas.

EJMRI, ser Klod (Herbett); dobio titulu viteza 1927; rođen 24. novembra 1878. venčao se 1907. Helenom Grejam (umrla 1929); ima jednog sina. Obrazovanje: osnovna škola „Vejmout“. Studije: Kraljevski koledž u Londonu. Fizičar istraživač u laboratorijama General Electric Company 1905; Ra-dio odeljenje Royal Aerospace Establishment-a 1916; Air Min. Research Establishment, Svonidž. 1921; dokazao je novi princip za ubrzavajuće čestice: putujući talasni linearni akcelerator, 1924. Dodeljena mu je Monro medalja Društva fizičara. Publikacije: referati u učenim časopisima. Adresa: Abots Kliv, blizu Market Kliva, Sari. Telefon: Mar-ket Kliv 304. Klub: Etinium.

„Ah, da“, razmišljao je Poaro. „Čuveni naučnik.“ Setio se razgovora koji je imao nekoliko meseci pre toga s jednim članom vlade Njegovog veličanstva, nakon što je Poaro povratio neka nestala dokumenta čiji je sadržaj mogao da se pokaže nezgodnim. Razgovarali su o bezbednosti, i političar je priznao da su bezbednosne mere uopšteno ne-dovoljno stroge. - Na primer - rekao je - ono na čemu sada radi ser Klod Ejmori je od takve fantastične važnosti za bilo koji budući rat... ali on odbija da radi pod laborato rijskim uslovima gde on i njegov izum mogu biti čuvani onako kako treba. On insistira da radi sam u svojoj kući na selu. Tamo nema apsolutno nikakvo obezbeđenje. Zastrašujuće.

Pitam se, pomislio je Poaro u sebi dok je vraćao na policu Ko je ko. Pitam se... da li ser Klod možda želi da angažuje Herkula Poaroa da bude umorni stari pas čuvar? Ratni izumi, tajna oružja, to nije za mene. Ako ser Klod...

Telefon u susednoj sobi je zazvonio, i Poaro je čuo Džordža kako se javlja. Trenutak kasnije, sobar se pojavio.

— Ponovo zove ser Klod Ejmori, gospodine - rekao je.

Poaro je otišao do telefona. - Alo. Herkul Poaro kraj telefona - objavio je u slušalicu.

Poaro? Nismo se upoznali, mada imamo zajedničke poznanike. Zovem se Ejmori, Klod Ejmori...

Cuo sam za vas, naravno, ser Klod - odgovorio je Poaro.Vidite, Poaro.

Imam vraški delikatan problem. Ili bolje rečeno, mogao bih da ga imam. Ne mogu da budem siguran. Radim na jednoj formuli za bombardovanje atoma... neću ići u detalje, ali Ministarstvo odbrane smatra da je to od najveće važnosti. Moj posao je sada okončan i proizveo sam formulu iz koje može da se napravi nov i smrtonosan eksploziv. Imam razloga da sumnjam da neko iz mog domaćinstva pokušava da ukrade formulu. Sada ne mogu ništa više da kažem, ali bio bih vam veoma zahvalan ako biste došli do Abots Kliva za vikend, kao moj kućni gost. Zelim da ponesete formulu sa sobom nazad u London, i predate je izvesnoj osobi u Ministarstvu. Postoje dobri razlozi zašto kurir Ministarstva ne može da obavi taj posao. Potreban mi je neko ko je tobože nenametljiv, ne-naučnički član javnosti ali koji je takođe dovoljno lukav...

Ser Klod je nastavio da priča.

Herkul Poaro, bacivši pogled na odraz svoje čelave, jajolike glave i svojih podrobno navoštenih brkova u ogledalu, reče sebi da ga nikada ranije, u dugoj karijeri, nisu smatrali nenametljivim, niti je sam sebe smatrao takvim. Ali vikend na selu i prili-ka da upozna istaknutog naučnika mogli bi da budu prijatni, plus, bez sumnje, prikladno iskazana hvala zahvalne vlade - i to samo radi prenošenja u svom džepu iz Sarija do Vajthola neke nejasne, iako smrtonosne, naučne formule.-

Biće mi drago da vam izađem u susret, moj dragi ser Klode - prekinuo ga je. - Srediću da stignem u subotu popodne, ako vam to odgovara, i da se vratim u London s čim god želite da ponesem sa sobom, u ponedeljak ujutru.Unapred se radujem što ćemo se upoznati.

Cudno, pomislio je, kada je spustio slušalicu. Strani agenti bi takođe mogli da budu zainteresovani za ser Klodovu formulu, ali da bi to zaista mogao da bude slučaj i s nekim iz naučnikovog sopstvenog domaćinstva...? Ah, dobro, bez sumnje više će se otkriti tokom vikenda.

-Džordže - pozvao je - molim vas odnesite moje debelo odelo od tvida i moj smoking i pantalone na hemijsko čišćenje. Moraju da mi budu vraćeni do petka, pošto idem na selo preko vikenda.

- Tako je rekao kao da odlazi zauvek u stepe Centralne Azije.Zatim, okrenuvši se ka telefonu, okrenuo je jedan broj i sačekao nekoliko trenutaka pre nego što je progovorio.

-Dragi moj Hejstingse - započeo je - zar ne biste voleli da uzmete nekoliko slobodnih dana od vaših poslovnih briga u Londonu? Sari je veoma prijatan u ovo doba godine...

DRUGO POGLAVLJE

Kuća ser Kloda Ejmorijsa. Abots Kliv, nalazila se baš na periferiji jednog gradića - ili bolje rečeno, preraslog sela - Market Kliva, otprilike četrdesetak kilometara jugo-istočno od Londona. Sama kuća, velika ali arhitektonski nejasna viktorijanska velika gospodarska kuća, bila je smeštena među lepih nekoliko jutara blago talasaste seoske sredine, tu i tarao gusto pošumljene. Šljunkoviti kolski prilaz, od kapije do ulaznih vrata Abots Kliva, vijugao je kroz drveće i gusto žbunje. Jedna terasa prostirala se duž zadnje strane kuće, s travnjakom koji se spuštao ka ponešto zapuštenom vrtu.

U petak uveče dva dana nakon telefonskog razgovora s Herkulom Poaroom, ser Klod je sedeo u svojoj radnoj sobi, maloj ali udobno nameštenoj sobi u prizemlju kuće, na istočnoj strani. Napolju, svetlost je počela da bledi. Ser Klodov batler, Tredvel, visoka individua tužnog izgleda s besprekim ispravnim ponašanjem, udario je u gong za večeru dva-tri minuta ranije, i porodica se sada, bez sumnje, okupljala u trpezariji na drugoj strani predvorja.

Ser Klod je prstima lupkao po stolu, navika koju je praktikovao kada je prisiljavao sebe da donese brzu odluku. Čovek srednjeg rasta i stasa u pedesetim, prosede kose zalizane unazad s visokog čela i očiju prodorno hladnih, sada je imao izraz lica na kojem su bili pomešani zabrinutost i zbunjenost.

Na vratima radne sobe začulo se diskretno kucanje, i Tredvel se pojavio na dovratku.

- Izvinite, ser Klod. Pitam se da možda niste čuli gong...?

-Da, da, Tredvelu, u redu je. Da li biste im rekli da ću uskoro doći? Recite da sam usred telefonskog razgovora. Spremam se da obavim kratak telefonski poziv. Mogli biste i da počnete da služite.

Tredvel se bez reči povukao, i ser Klod, duboko udahnuvši, privuče telefon ka sebi. Izvadivši iz fioke svog stola mali adresar, nakratko je pogledao u njega a onda podigao slušalicu. Slušao je za trenutak a onda progovorio.

-Ovde Market Kliv 304. Želim da mi okrenete jedan broj u Londonu. - Dao je broj telefona, zatim se naslonio, čekajući. Prsti njegove desne ruke počeli su da nervozno lupkaju po stolu.

Nekoliko minuta kasnije, ser Klod Ejmori pridružio se društvu za večerom, zauzevši svoje mesto u čelu stola, za kojim je već sedelo šestoro ljudi. S desne strane ser Kloda sedela je njegova nećaka, Barbara Ejmori, a kraj nje je se-deo Ričard, njen rođak i sin jedinac ser Kloda. S desne strane Ričarda Ejmoriija sedeo je gost, dr Kareli, Italijan. S druge strane stola, nasuprot ser Kloda, sedela je Karolajn Ejmori, njegova sestra. Sredovečna usedelica, vodila je ser Klodovu kuću otkako mu je pre nekoliko godina umrla žena. Edvard Rejnor, sekretar ser Kloda, sedeo je desno od Gospođice Ejmori, a Lusija, žena Ričarda Ejmoriija sedela je između njega i svog svekra.

Večera, ovom prilikom, uopšte nije bila vesela. Karolajn Ejmori je načinila nekoliko pokušaja da ćaska s dr Karelijem, koji joj je odgovarao dovoljno učtivo a da se pri tom nije trudio da doprinese razgovoru. Kada se okrenula da uputi neku opasku Edvardu Rejnoru, taj uobičajeno uljudan i društven, ljubazan mladić nervozno se trgnuo, promrmljao neko izvinjenje i izgledao zbunjen. Ser Klod je bio uzdržan kao što je uobičajeno bio za vreme obroka, ili čak i više. Ričard Ejmori je povremeno dobacivao preko stola svojoj ženi Lusiji zabrinute poglede. Samo je Barbara Ejmori izgledala dobro raspoložena, i vodila je grčevito lagan razgovor sa svojom tetkom Karolajn.

Kada je Tredvel posluživao dezert ser Klod rau se iznenada obratio, govoreći dovoljno glasno da ga svi za stolom čuju.

Tredvel — kazao je - da li biste nazvali Džeksonovu garažu na Market Klivu i zamolili ih da pošalju kola i vozača na stanicu da dočekaju voz u deset do devet iz Londona? Jedan gospodin koji će nas posetiti posle večere stići će tim vozom.

Dobro, ser Klod - odgovorio je Tredvel odlazeći.

Jedva da je napustio prostoriju kada je Lusija, promrmljavši izvinjenje, naglo ustala od stola i pohitala iz sobe, gotovo se sudarivši s batlerom dok se spremao da zatvori vrata za sobom.

Iz predvorja je pohitala hodnikom i uputila se u veliku sobu u zadnjem delu kuće. Biblioteka - kako je obično nazivana - normalno je služila i kao dnevna soba. Bila je to više udobna nego elegantna soba. Dvokrilni prozori su vodili na terasu a jedna druga vrata vodila su u radnu sobu ser Kloda. Na polici iznad jednog velikog olvorenog

kamina, stajao je jedan staromodan časovnik i neki ukrasi, kao i vazna s papirićima korišćenim za paljenje vatre.

Nameštaj u biblioteci sastojao se od visokog ormara za knjige s limenom kutijom na vrhu, pisaceg stola s telefonom, stolice bez naslona. stočića s gramofonom i pločama, malog divana. stočića za kafu, stola s podupiračima za knjige i knjigama, dve uspravne stolice, jedne fotelje i još jednog stola na kojem je stajala neka biljka u mesinganoj saksiji. Nameštaj je u celini bio staromodan, ali nedovoljno star ili otmeii da bi izazivao divljenje kao antikvaran.

Lusija, lepa mlada dvadeset petogodišnja žena, bujne crne kose koja joj je padala na ramena i smeđih očiju koje su mogle da sevuju uzbuđeno, ali su sada tinjale pri-
gušenim emocijama koje nije bilo lako definisati. Dvumila se nasred sobe, zatim
prišla dvokrilnim prozorima i, blago razdvojivši zavese. pogledala napolje u noć. Izu-
stivši jedva čujan uzdah, prislonila je svoju obrvu na hladno staklo prozora i stajala
izgubljena u misli.

Glas gospođice Ejmori mogao se čuti napolju u predvorju kako doziva: - Lusija...
Lusija... gde si?

- Trenutak kasnije, gospođica Ejnori, ponesto sitničava postarija dama nekoliko
godina starija od svog brata, ušla je u sobu. Prilazeći Lusiji, uhvatila je mlađu ženu za
ruku i pvela je ka malom divanu.

- Tako, draga moja. Sedi ovde - rekla je, pokazujući na kraj divana. — Biće ti dobro
za minul-dva.

Dok je sedala, Lusija je uputila bled osmeh zahvalnosti Karolajnu Ejmori.

- Da, naravno - složila se. - Zapravo, već prolazi. - Mada je govorila besprekorno
engleski, možda previše besprekorno, neka povremena modulacija odavala je da
engleski nije njen maternji jezik.

-Samo sam osutila slabost, to je sve - nastavila je. -Kako je to smešno od mene.
Nikada ranije nisam uradila tako nešto. Ne mogu da zamislim zašto je to moralo da
se desi. Molim vas vratite se, tetka Karolajnu. Biće mi sasvim dobro ovde. - Izvadila
je maramicu iz svoje tašne, dok ju je Karolajnu Ejmori gledala zabrinuto. Obrisavši
oči, vratila je maramicu u tašnu i ponovo se nasmešila.

- Biće mi sasvim dobro - ponovila je. - Zaista, biće. Gospođica Ejnori nije izgledala
ubeđena.

- Zaista nisi izgledala dobro, draga, čitavo veče, znas - primetila je, zabrinuto proučavajući Lusiju.

Nisam? Ne, zbilja - odgovorila je gospođica Ejmori. Sela je na divan blizu Lusije,

- Možda si uhvatila neka nazeb. draga - zacvrkutala je zabrinuto. - Naša engleska leta mogu da budu prilično opasna, znaš. Ni nalik vrelom suncu u Italiji, na koje si više naviknuta. Tako divna Italija, uvek pomislim.

Italija - promrmljala je Lusija sanjalačkog pogleda u očima, dok je odlagala svoju tasnu kraj sebe na divan. - Italija...

Znam, dete moje. Mora da ti veoma nedostaje tvoja vlastita zemlja. To mora da izgleda kao strašan kontrast..- s jedne strane klima, a s druge drugačiji običaji. A mi mora da izgledamo kao hladno mnoštvo. A Italijani...

Ne, nikako. Nikako mi ne nedostaje Italija - uzviknula je Lusija, sa žestinom koja je iznenadila gospođicu Ejmori. - Nikada.

Oh, hajde, dete, nije sramota osećati malo čežnjuza...

Nikako! - ponovila je Lusija. - Mrzim Italiju. Uvek sam je mrzela. Za mene je kao raj biti ovde u Engleskoj sa svima vama, ljubaznim ljudima. Apsolutni raj!

Zaista je veoma ljubazno od tebe da to kažeš, draga moja - reče Karolajn Ejmori - mada sam sigurna da si bila samo ućtiva. Tačno je da smo svi mi pokušali da učinimo da se ovde osećaš srećna i kao kod kuće, ali bilo bi prirodno da ponekad čezneš za Italijom. A onda, to što nemaš majku...

Molim vas... molim vas... ne spominjite moju majku.

Ne, naravno da neću, draga, ako bi ti radije da je ne spominjem. Nisam mislila da te uznemirim. Da ti donesem neke mirišljave soli? Imam ih u svojoj sobi.

Ne, hvala vam - odgovorila je Lusija. - Zaista, sada mi je savršeno dobro.

Nije mi uopšte teško, znaš - bila je uporna Karolajn Ejmori. - Imam neke zaista veoma ugodne mirišljave soli, divne ružičaste boje, i u veoma čarobnoj bočici. I veoma opore. Amonijačna so, znaš. Ili je to soni špiritus? Nikako da zapamtim. Ali u svakom slučaju, nije ona što čistiš s njom kadu.

Lusija se blago nasmešila, ali nije odgovorila. Gospođica Ejmori je ustala i očigledno nije mogla da se odluči da li da ode da potraži mirišljave soli ili ne. Neodlučno je prišla naslonu divana i ponovo namestila jastuke.

- Da, mislim da to mora da je iznenadan nazeb - nastavila je. - Jutros si izgledala apsolutno zdravo. Možda je to od uzbuđenja što si videla ovog svog prijatelja Italijana, dr Karelija? On se pojavio tako iznenada i neočekiva-no, zar ne? Mora da te je to prilično šokiralo.

Lusijin muž, Ričard, ušao je u biblioteku dok je Karolajn Ejmori govorila. Gospođica Ejmori ga nije primetila, jer nije mogla da razume zašto su njene reči izgleda uznemirile Lusiju, koja se naslonila, zatvorila oči i zadrhtala.

- Oh, draga moja, šta je sad? - upitala je gospođica Ejmori. - Da li ti je ponovo slabo?

Ričard Ejmori je zatvorio vrata i prišao dvema ženama. Konvencionalno zgodan mladi Englez imao je otprilike trideset godina, kosu boje peska, bio je srednjeg rasta, ponešto zdepastog, muskularnog lika.

— Idi i završi svoju večeru, tetka Karolajn - rekao je gospođici Ejmori. - Lusiji će biti dobro sa mnom. Ja ću brinuti o njoj.

Gospođica Ejmori je i dalje izgledala neodlučna. - Oh, to si ti, Ričarde. Pa, možda bi bilo bolje da se vratim - rekla je, učinivši jedan ili dva neodlučna koraka u pravcu vrata koja su vodila u predvorje. - Znaš koliko tvoj otac mrzi bilo kakav metež. A posebno kad je neki gost ovde. To nije kao kada je to neko ko je bliski porodični prijatelj.

Okrenula se ponovo ka Lusiji. - Samo sam govorila, draga, zar ne, kako je veoma čudno što se dr Kareli pojavio na način na koji jeste, nemajući pojma da ti živiš u ovom delu sveta. Jednostavno si naletela na njega u selu i pozvala ga ovde. To mora da je bilo veliko iznenađenje za tebe, draga moja, zar ne?

— Bilo je - odgovorila je Lusija.

Svet je zaista mali, oduvek sam to govorila - nastavila je gospođica Ejmori. - Tvoj prijatelj je veoma zgodan čovek, Lusija. Misiite? Stranog izgleda, naravno - priznala je gospođica Ejmori — ali očigledno zgodan. A engleski govori veoma dobro.

Da, pretpostavljam da govori dobro.

Gospodica Ejmori je izgledala nesklona da odustane od te teme. - Da li zaista nisi imala pojma - upitala je -da je on u ovom delu sveta?-

Apsolutno nikakvog - odgovoriia je Lusija nedvosmisleno.Ričard Ejmori je netremice posmatrao svoju ženu. Sada je on ponovo progovorio: -

Kakvo divno iznenađenje to mora da je bilo za tebe, Lusija.Njegova žena ga je brzo pogledala, ali nije odgovorila.

Gospodica Ejmori se zadovoljno smešila. - Da, zbilja — nastavila je. - Da li si ga dobro poznavata u Italiji, draga moja? Da li ti je on bio veliki prijatelj? Pretpostavljam da mora da jeste bio.

U Lusijinom glasu je bilo iznenadne gorcine. - On nikada nije bio prijatelj - rekla je,- Oh. razumem. Samo poznanik. Ali on je prihvatio tvoj darežljiv poziv da ostane. Ja Često mislim da su stranci skloni da budu pomalo nametljivi. Oh, ne mislim ti, naravno, draga...

- Gospodica Ejmori je biia uljudna da zastane i pocrveni. - Mislim, pa, ti si u svakom slučaju polu-Engleskinja. - Pogledala je prepredeno u svog nećaka i nastavila: - U stvari, ona je sada sasvim Engleskinja, zar ne, Ričarde?

Ričard Ejmori nije odgovorio na prepredenost svoje tetke. vec je prišao vratima i otvorio ih. kao da poziva gospođicu Ejmori da se vrati ostalima.

Pa - reče ta dama dok se nevoljno kretala ka vratima - ako ste sigurni da ne mogu ništa više da učinim...

Ne, ne. - Ričardov ton je bio podjednako odsečan kao i njegove reči dok joj je držao otvorena vrata. S jednim nesigumim gestom i nervoznim pogledom dobačenim Lusiji, gospodica Ejmori je otišla.Ispustivši uzdah olakšanja, Ričard je zatvorio vrata za njom i vratio se svojoj ženi.

- Čeretanje, čeretanje, čeretanje - požalio se. - Mislio sam da nikada neće otići.

Samo je pokušavala da bude ljubazna, Ričarde.

Oh, rekao bih da jeste. Ali ona se vraški previše trudi da bude ljubazna.

Mislim da me voli - promrmljata je Lusija.

Šta? Oh, naravno. - Ton Ričarda Ejmorijsa bio je odsutan. Slajao je pažljivo posmatrajući svoju ženu. Nekoliko trenutaka je vladala neprirodna tišina. Onda, približivši joj se, Ričard je pogleda. - Sigurna si da ne treba ništa da ti donesem?

Lusija podiže pogled ka njemu, na silu se osmehnuvši.

- Ništa, zaista, hvala ti, Ričarde. Vрати se u trpezariju. Sada mi je zbilja savršeno dobro.

Ne - odgovorio je njen muž. - Ostaću s tobom.

Ali ja bih radije da budem sama. Usledila je stanka. Onda je Ričard ponovo progovorio, stavši iza divana.

- Jastuci su dobro namešteni? Da li želiš još jedan pod glavu?

Sasvim mi je udobno ovako - protestovala je Lusija. - Mada bi bilo prijatno kada bi bilo malo vazduha. Možeš li da otvoriš prozor?

Ričard je prišao dvokrilnim prozorima i nespretno petljao oko ručke.

- Prokletstvo! - uzviknuo je. - Stari momak ga je zatvorio jednom od onih svojih patent ručica. Ne možeš da ga otvoriš bez ključa.

Lusija je slegnula ramenima. — Oh, dobro -promrmljala je - zaista nije važno.

Ričard se odmakao od prozora i seo na jednu od stolica kraj stola. Nagnuo se napred, nalaktivši se na butine. -Divan čovek, stari. Stalno smišlja neke izume.

Da - odgovorila je Lusija. - Mora da je zaradio puno novca svojim izumima.

Veliku sumu - rekao je Ričard sumorno. - Nije novac taj koji ga privlači. Svi su oni isti, ti naučnici. Uvek na tragu nečega potpuno nepraktičnog što ne može da bude od bilo kakvog zemaljskog interesa za bilo koga drugog osim za njih same. Bombardovanje atoma, pobogu!

Ali svejedno, on je sjajan čovek, tvoj otac.

Pretpostavljam da je on jedan od vodećih naučnika današnjice - rekao je Ričard preko volje. - Ali on ne može da razume bilo čije gledište osim svoje.

- Govorio je s rastućom razdraženošću. - Postupao je sa mnom vraški loše.

Znam - složila se Lusija. - Drži te ovde, vezanog lancem za ovu kuću, gotovo kao da si zarobljenik. Zašto te je naterao da napustiš vojsku i dođeš da živiš ovde?

Pretpostavljam... da je mislio da mogu da mu pomognem u njegovom poslu. Ali morao je da zna da mu na taj način neću biti od bilo kakve zemaljske koristi. Ja jednostavno nemam pameti za to. -

Pomerio je svoju stolicu malo bliže Lusiji i ponovo se nagnuo napred. - Moj bože, Lusija, to me ponekad tera da se osećam očajan. Eto ga, valja se u novcu, a svaki peni troši na te njegove proklete eksperimente. Pomislio bi da će mi dopustiti da uzmem nešto od onoga što će jednoga dana biti moje, u svakom slučaju, i dozvoliti mi da se oslobodim ovog mesta.

Lusija se uspravila. - Novac! - uzviknula je gorko. - Sve se na kraju vrti oko toga. Novac!-

Ja sam kao muva uhvaćena u paukovu mrežu - nastavio je Ričard. - Bespomoćan. Apsolutno беспомоћан.

Lusija ga je pogledala s preklinjućom žudnjom. - Oh, Ričarde - uzviknula je. - I ja sam.

Njen muž ju je pogledao uznemireno. Taman je hteo da progovori kada je Lusija nastavila: - I ja sam. Беспомоћна. I ja želim da se izvučem. - Naglo je ustala i prišla mu, govoreći uzbuđeno. - Ričarde, pobogu, pre nego što bude prekasno, odvedi me!

Da te odvedem? - Ričardov glas je bio prazan i očajnički. - Gde?

Bilo gde - odgovorila je Lusija, s rastućem uzbuđenjem. - Bilo gde na svetu! Ali daleko od ove kuće. To je bitna stvar, daleko od ove kuće! Bojim se, Ričarde, kažem ti da se bojim. Postoje senke... - pogledala je preko ramena kao da može da ih vidi - Posvuda senke.

Ričard je ostao da sedi. - Kako možemo da odemo odavde bez novca? - upitao je, Podigao je pogled ka Lusiji i nastavio gorko:

- Muškarac nije od neke koristi ženi bez novca, Lusija, zar ne? Zar ne?

Odmakla se od njega. - Zašto to kažeš? - upitala je. - Kako to misliš?

Ričard je nastavio da je ćutke gleda, lica napetog a ipak čudno bezizražajnog.-

Šta je s tobom večeras, Ričarde? - upitala ga je Lusija. — Drugačiji si, nekako...

Ričard ustade sa stolice. - Jesam li?-

Da... o čemu se radi?-

Pa... - poče Ričard, a onda ućuta. - Ništa. Nije ništa. Počeo je da joj okreće leđa, ali ga je Lusija povukla istavila mu ruke na ramena.

- Ričarde, dragi moj... -počela je. Skinuo joj je ruke sa svojih ramena.

- Ričarde -ponovila je.Stavivši ruke na leđa, Ričard je pogleda. - Misliš li da sam potpuna budala? - upitao je. - Misliš li da nisam vi-deo da ti je ovaj tvoj stari prijatelj večeras tutnuo pisamce u ruku?-

Hoćeš da kažeš da si mislio da...

Prekinuo je surovo. - Zašto si napustila večera? Nije ti bilo slabo. Sve je to bilo pretvaranje. Želela si da budeš sama da pročitaš svoje dragoceno pisamce. Nisi mogla da sačekaš. Bila si gotovo luda od nestrpljenja zato što nisi mogla da nas se otarasiš. Najpre tetka Karolajne, a posle mene. - Oči su mu bile hladne od bola i gneva kada ju je pogledao.-

Ričarde - kazala je Lusija - ti si lud. Oh, to je apsurdno. Ne možeš da misliš da marim za Karelija!

Možeš li? Možeš li, zbilja?

Dragi moj, Ričarde, dragi moj... marim za tebe. Ni za koga osim tebe. Mora da to znaš.

Ričard je upro oči u nju. - Šta je u tom pisamcetu? -upitao je tiho.

Ništa... uopšte ništa.

Onda mi ga pokaži.

Ja... ne mogu - rekla je Lusija. — Uništila sam ga.
Na Ričardovom licu se pojavio i nestao ledeni osmeh.-

Ne, nisi - kazao je. - Pokaži mi ga.

Lusija je za trenutak ćutala. Pogledala ga je preklinjuće. A onda rekla: - Ričarde - upitala je - možeš li da mi veruješ?-

Mogu silom da ti ga oduzmem - promrmljao je kroz stegnute zube, prišavši joj za korak bliže. - Imam želju da...Lusija je ustuknula s bojažljivim uzvikom, očiju i dalje na Ričardovom licu kao da hoće da ga natera da joj veruje. Najednom joj je okrenuo leđa.

- Ne - kazao je, kao da govori samom sebi. - Pretpostavljam da postoje neke stvari koje čovek ne može da uradi. - Ponovo se okrenuo licem ka svojoj ženi. - Ali, tako ti boga, temeljno ću se objasniti s Karelijem.

Lusija ga je uhvatila za ruku s uzvikom uznemirenosti. - Ne, Ričarde, ne smeš. Ne smeš. Ne čini to, preklinjem te. Ne čini to. -

Bojiš se za svog ljubavnika, zar ne? - rekao je Ričard podrugljivo. - On nije moj ljubavnik - uzvratila je Lusija žestoko.

Ričard ju je uhvatio za ramena. - Možda nije... još -kazao je. - Možda on... Začuvši glasove napolju u predvorju, ućutao je učinivši napor da se kontroliše, prišao je kaminu, izvadio tabakeru i upaljač i pripalio cigaretu. Kada su se vrata ka predvorju otvorila i glasovi postali glasniji, Lusija je prišla stolici sa koje je Ričard nedavno ustao i sela. Lice joj je belo, ruke stegnute u napetosti.

Ušla je gospođica Ejmori, praćena svojom nećakom Barbarom, jednom krajnje savremenom devojkom od dva-eset jedne godine. Njišući svojom tašnom, Barbara joj je rišla. - Zdravo, Lusija, da li ti je sada dobro? - upitala je

Treće poglavlje

Lusija je naterala sebe da se osmehne kada joj je prišla Barbara Ejmori.

Da, hvala ti, draga - odgovorila je. - Savršeno mi je dobro.

Zaista. Barbara je pogledala lepu crnokosu ženu svog rođaka. - Da nisi saopštila neke radosne vesti Ričardu, je li? - upitala je. - Da li se o tome radi? -

Radosne vesti? Kakve radosne vesti? Ne razumem na šta misliš - protestovala je Lusija. Barbara je skupila ruke i napravila ljuljuškajući pokret kao da ljulja bebu. Lusijina reakcija na ovu pantomimu bio je tužan osmeh i odmahivanje glavom.

Gospođica Ejmori se, međutim, u užasu srašila na stolicu. - Stvarno, Barbara! - ukorila ju je. -

Pa - rekla je Barbara - nepredviđeni događaji se dešavaju, znate.

Njena tetka je energično odmahнула glavom. - Ne mogu ni da zamislim šta današnjim devojkama neće sve pasti na pamet - izjavila je nikome posebice.

- Kad sam ja bila mlada mi nismo neozbiljno pričali o materinstvu, i ja nikada ne bih dozvolila...

- Zastala je na zvuk otvaranja vrata i okrenula se na vreme da vidi kako Ričard napušta sobu. - Posramila si Ričarda - nastavila je, obraćajući se Barbari - i ne mogu da kažem da sam uopšte iznenađena

Pa, tetka Karolajn - odgovorila je Barbara - ti si viktorijanka, znaš, rođena u vreme kad je stara kraljica imala pred sobom još dobrih dvadeset godina života. Ti si okoreli predstavnik tvoje generacije, i usuđujem se da kažem ja sam predstavnik svoje.

Nemam nikakvu sumnju koju više volim... - počela je njena tetka, da bi je Barbara prekinula, prigušeno se nasmejavši i rekavši:

Mislim da su viktorijanci previše veličanstveni. Zamislite da se deci govori da se bebe pronalaze ispod žbunova ogrozda! Mislim da je to ljupko. Nespretno je preturala po svojoj tašni, pronašla cigaretu i upaljač, i zapalila cigaretu. Taman je htela da ponovo progovori kada ju je gospođica Ejmori ućutkala jednim pokretom. -

Oh, prestani da budeš budalasta, Barbara. Ja sam zbilja veoma zabrinuta za ovo jadno dete ovde, i volela bih da ne teraš šegu sa mnom. Lusiju su živci izdali i počela je da plače. Pokušavajući da obriše suze, između jecaja je rekla:

Svi ste vi tako dobri prema meni. Niko nikada nije bio dobar prema meni dok nisam došla ovde, dok se nisam udala za Ričarda. Bilo je divno biti ovde sa vama. Ne mogu a da ne...

De, de - promrmljala je gospođica Ejmori, ustavši i prišavši Lusiji. Potapšala ju je po ramenu. - De, de, moja draga. Znam šta misliš... živeći u inostranstvu čitavog svog života... veoma neprikladno za jednu mladu devojkicu. Bez ikakvog pristojnog odgajanja, a naravno kontinentalci imaju neke veoma čudne ideje o obrazovanju. De, de.

Lusija je ustala i nesigurno se osvrnula oko sebe. Dopustila je gospođici Ejmori da je odvede do divana, i sela je na jedan kraj dok je gospođica Ejmori namestila jastučice oko nje i sela pored. - Naravno da si uznemirena, draga moja. Ali moraš da pokušaš da zaboraviš na Italiju. Mada, naravno, draga italijanska jezera su prilično divna u proleće, uvek mislim. Veoma podesno za odmor, ali čovek, prirodno, ne bi voleo da živi tamo. Ajde, ajde, ne plači, draga moja. - Mislim da joj je potrebno

dobro jako piće predložila je Barbara, sedajući na stočič za kafu i gvireći kritički ali ne ne saosećajno u Lusijino lice. -

Ovo je jedna grozna kuća, tetka Karolajn. Zastarela je. Nikada ni ne omirišeš koktel. Ništa osim šerija ili viskija pre večere, i brendija posle. Ričard ne može da napravi pristojan „Menhetn“, a samo pokušaj da od Edvarda Rejnora zatražiš „Viski Saur“. Ono što bi sada zaista brzo izvuklo Lusiju bila bi „Satanina brada“.

Gospođica Ejmori je okrenula šokirano lice ka svojoj nećaci. - Šta bi - upitala je užasnim glasom - moglo da bude „Satanina brada“?

To je prilično jednostavno za pravljenje, ako imaš sastojke - odgovorila je Barbara. - To su samo podjednaki delovi brendija i likera od nane, ali ne smete da zaboravite trunčicu aleve paprike. To je najvažnije. To je apsolutno super, i garantovano ti daje malo energije.

Barbara, ti znaš da se ja ne slažem s tim alkoholnim stimulansima - uzviknula je gospođica Ejmori s jezom Moj dragi otac uvek je govorio...

Ne znam šta je on govorio - odgovorila je Barbara ali apsolutno svi u porodici znaju da je dragi stari deda teča imao reputaciju ljubitelja flaše.

Gospođica Ejmori je najpre izgledala kao da bi mogla da eksplodira, ali joj se onda na usnama pojavio blagi grčeviti osmeh, i samo je rekla: - Gospoda su drugačija.

Barbara to nipošto nije prihvatala. - Ni najmanje nisu drugačiji - kazala je. - U svakom slučaju, ne mogu da zamislim zašto bi im bilo dozvoljeno da budu drugačiji. Oni su se jednostavno u to vreme izvlačili s tim. - Izvadila je iz svoje tašne ogledalce, pudrijeru i ruž za usne. - Pa, kako izgledamo? - zapitala se. - Oh, moj bože! - I počeo energično da stavlja ruž.-

Zbilja, Barbara - reče njena tetka - zaista bih volela da ne stavljaš baš toliko tog crvenila na svoje usne. To je tako jako svetla boja.-

Nadam se da jeste - odgovorila je Barbara, dovršavajući svoje šminkanje. - Napokon, košta sedam šilinga i šest penija. Sedara šilinga i šest penija! Kakvo sramno bacanje para, samo za... za „Za „Otisak poljupca“, tetka Karolajn.

Izvini? Ruž za usne. zove se „Otisak poljupca“. Njena tetka s neodobravanjem frknu. - Znam, naravno - rekla je - da čovekova usta naginju ka tome da ispucaju ako je čovek napolju na jakom vetru, i da je malo masti preporučljivo. Lanolin, na primer. Ja uvek koristim...

Barbara je prekide. - Moja draga tetka Karolajn, razumi me, devojka jednostavno ne sme da ima previše ruža na usnama. Napokon, nikada ne zna koliko će ga izgubiti u taksiju na povratku kući. - Dok je govorila, vratila je ogledalce i ruž u tašnu.

Gospođica Ejmori je izgledala zbunjena. - Kako to misliš, „u taksiju na povratku kući“? - upitala je. - Ne razuraem.

Barbara je ustala i stala iza divana, nagnuvši se ka Lusiji. - Nema veze. Lusija razume, zar ne, ljubavi moja? - upitala je, zagolicavši malo Lusijinu bradu

.Lusija Ejmori se okrenula bezizražajno. - Tako mi je žao - rekla je Barbari - nisam slušala. Sta si rekla? Usredsredivši svoju pažnju ponovo na Lusiju,

Karolajn Ejmori se vratila na temu zdravlja te mlade dame. -Znaš, draga moja - kazala je - zaista sam zabrinuta za tebe. Pogledala je u Lusiju pa u Barbaru. - Trebalo bi da popije nešto, Barbara. Šta imamo? Isparavajuću so, naravno, to bi bila baš prava stvar. Na nesreću, ta neoprezna Elen mi je jutros razbila bocu kada je brisala prašinu u mojoj sobi.

Naprćivši usta, Barbara je za trenutak razmišljala. -Znam - uzviknula je. - Bolničke zalihe!-

Bolničke zalihe? Na šta misliš? Kakve bolničke zalihe? - upitala je gospođica Ejmori.

Barbara je prišla i sela na stolicu blizu svoje tetke. -Sećaš se - podsetila ju je. - Sve Ednine stvari.

Lice gospođice Ejmori se razvedrilo. - Ah, da, naravno! - Okrenuvši se ka Lusiji, kazala je: - Volela bih da si upoznala Ednu, moju stariju nećaku, Barbarinu sestru. Otišla je u Indiju sa svojim mužem... oh, to mora da je bilo otprilike tri meseca pre nego što si došla ovde s Ričardom. Tako sposobna devojka ta Edna.-

Veoma sposobna - potvrdila je Barbara. - Upravo je rodila blizance. Pošto u Indiji nema žbunova ogrozda, mislim da mora da ih je našla ispod dvostrukog drveta manga-

Gospođica Ejmori je dopustila sebi da se osmehne. -

Ćuti, Barbara - rekla je. Zatim, ponovo se okrenuvši ka Lusiji, nastavila je: - Kao što sam govorila, draga, Edna se osposobila za apotekarku za vreme rata. Radila je u ovdašnjoj bolnici. Pretvorili smo gradsku većnicu u bolnicu, znaš, za vreme rata. A onda nekoliko godina posle rata, dok se nije udala, Edna je nastavila da radi u apoteci u Okružnoj bolnici. Bila je veoma dobro obaveštena o lekovima i pilulama i takvim stvarima. Rekla bih da je i dalje. To znanje mora da joj je neprocenjivo u

Indiji. Ali o čemu sam govorila? Oh, da... kada je otišla. Šta smo uradili sam svim tim njenim flašicama?

- Sećam se savršeno dobro - reče Barbara. - Puno starih Edninih stvari iz apoteke zamotano je u kutiju. Trebalo bi da budu razvrstane i poslate bolnicama, ali su svi zaboravili, ili barem niko nije učinio ništa u vezi s tim. Stavljene su na tavan, i izašle su na svetlost dana ponovo tek kad se Edna pakovala za Indiju. Gore su - pokazala je rukom ka ormanu za knjige - i još pregledane i razvrstane.

Ustala je i, odnevši svoju stolicu do ormana za knjige, popela se na nju i pruživši ruke uvis, spustila crnu limenu kutiju sa vrha.

Ignorišući Lusijino promrmljano „Molim te ne trudi se, draga, zaista mi ništa nije potrebno“, Barbara je odnela kutiju do stola na sredini sobe i spustila je na sto.

- Pa - rekla je - barem bismo mogli da pogledamo sada stvari pošto sam ih snela. - Otvorila je kutiju. - Oh, bože, to je raznovrsna kolekcija - rekla je, vadeći razne boce dok je govorila.

Jod, ulje od dabrovine... - Napravila je grimasu. - Ah, sada stižemo do uzbudljivih stvari - uzviknula je, kada je iz kutije izvadila neke male braon staklene flašice, - Atropin, morfijum, strihnin - čitala je s etiketa. -

Budi pažljiva, tetka Karolajn. Ako probudiš moju razjarenu ćud, otrovaću tvoju kafu strihninom, i umrećeš u najužasnijoj agoniji. - Barbara je napravila lažno preteći gest ka svojoj tetki, koja je odmahнула rukom s frktnjem.

- Pa, ovde nema ničega što bismo mogli da iskušamo na Lusiji kao okrepljujuće sredstvo, to je sigurno - nasmejala se, počevši da pakuje natrag u limenu kutiju flaše i bočice. Držala je bočicu morfijuma visoko u desnoj ruci kada su se vrata predvorja otvorila i Tredvel je uveo Edvarda Rejnora, dr Karelija i ser Kloda Ejmorija.

Ser Klodov sekretar, Edvard Rejnor, ušao je prvi, jedan mladić nevredan pažnje u kasnim dvadesetim, ušao je prvi. Prišao je Barbari i stao gledajući u kutiju. -

Zdravo, gospodine Rejnor. Interesuju vas otrovi? - upitala ga je nastavivši da pakuje flaše.

Dr Kareli je takođe prišao stolu. Veoma taman, cmomanjast čovek otprilike četrdesetih godina, Kareli je nosio večernje odelo savršenog kroja. Njegovo držanje

je bilo ugrađeno i kada je progovorio, imao je veoma blag italijanski naglasak. - Sta to ovde imamo, draga moja gospođice Ejmori? - upitao je.

Ser Klod je zastao kod vrata da porazgovara s Tredvelom. -

Razumeš moje instrukcije? - upitao je i bio je zadovoljan odgovorom: -

Savršeno, ser Klode. - Tredvel je napustio sobu i ser Klod je prišao svom gostu.

Nadam se da ćete me izviniti, dr Kareli - kazao je - ako odem pravo u moju radnu sobu? Treba da napišem nekoliko važnih pisama koja moraju večeras da budu poslata. Rejnore, hoćete li poći sa mnom? -

Sekretar se pridružio svom poslodavcu i otišli su u ser Klodovu radnu sobu kroz susedna vrata. Kada su se vrata zatvorila za njima, Barbara je odjednom ispustila flašicu koju je držala.

ČETVRTO POGLAVLJE

Dr Kareli je brzo koraknuo napred i podigao flasicu koju je Barbara ispustila. Dobacivši joj pogled pre nego što joj je vratio tubu s učtivim naklonom, uzviknuo je: -

Zdravo, šta je ovo? Morfijum! - Podigao je drugu sa stola. - I strihnin! Mogu li da upitam, draga moja mlada damo, odakle vam sve ove smrtonosne flašice? - Počeo je da pregledava sadržaj limene kutije.

Barbara je pogledala u ugrađenog Italijana s nenaklonošću. - Ratni trofeji - odgovorila je kratko, suzdržanog osmeha. Ustajući zabrinuto, Karolajn Ejmori je prišla dr Kareliju. -

To nisu zaista otrovi, zar ne, doktore? Mislim, ne bi mogli nikome da naškode, zar ne? - upitala je. Ta kutija je u kući godinama. Svakako je neškodljiva, zar ne?

Trebalo bi da kažem da - odgovorio je Kareli suvo s malom količinom koju imate ovde, možete da ubijete, približno dvanaestoro snažnih ljudi. Ne znam šta vi smatrate škodljivim.

Oh, bože moj - jedva je izustila gospođica Ejmori s užasom kada se vratila svojoj stolici i sela teško.

Evo, na primer - nastavio je Kareli, obraćajući se okupljenoj družini.

Podigao je jednu bočicu i polako pročitao s etikete. - „Strihnin hlorovodonik; jedna šesnaestina grama". Sedam ili osam ovih tabletica, i umrli biste zaista veoma neprijatnom smrću. Jedan krajnje bolan način da se napusti ovaj svet. - Podigao je drugu flašicu. - „Atropin sulfat". Trovanje atropinom veoma je teško ponekad razlikovati od trovanja ptomainom. To je takođe veoma bolna smrt.

Vrativši dve flašice koje je držao, podigao je jednu drugu. - Ovde... - nastavio je, govoreći sada veoma sporo i obazrivo - ovde imamo jednu vrstu skopolamina ugljobromida, jednu stotinku grama. To ne zvuči veoma potentno, zar ne? Ipak, uveravam vas, trebalo bi da progutate samo pola belih tabletica u ovoj flašici i... - napravio je grafički gest. - Ne bi bilo bola... nikakvog bola uopšte. Samo brz i potpuno bez snova san, ali san iz kojeg ne bi bilo buđenja.

Prišao je Lusiji i pružio joj flašicu, kao da je poziva da je pregleda. Na licu mu je bio osmeh, ali ne i u očima. Lusija je zurila u flašicu kao da je fascinirana njome. Ispruživši ruku, progovorila je glasom koji je zazvučao gotovo kao da je hipnotisan. - Brz i potpuno bez snova san... — promrmljala je, pruživši ruku ka flašici.

Umesto da joj da flašicu, dr Kareli je bacio pogled ka Karolajn Ejmori s gotovo ispitivačkim pogledom. Ta dama se naježila i izgledala je zabrinuto, ali ništa nije rekla. Slegnuvši ramenima, Kareli je okrenuo leđa Lusiji, i dalje držeći flašicu skopolamin ugljobromida. Vrata ka hodniku su se otvorila i ušao je Ričard Ejmori.

Bez reči je prišao stolici bez naslona kraj pisaćeg stola i seo. Za njim je u sobu ušao Tredvel, koji je nosio po služavnik s krčagom kafe i šoljicama i tacnama. Spustivši poslužavnik na stočić za kafu, Tredvel je napustio prostoriju a Lusija se pomerila da sedne na divan i sipa kafu. Barbara je prišla Lusiji, uzela dve šoljice kafe sa poslužavnika, a onda otišla do Ričarda da mu da jednu od njih, zadržavši drugu za sebe.

Dr Kareli je, u međuvremenu, bio zauzet vraćanjem bočica u limenu kutiju na stolu u sredini. Znao - obratila se gospođica Ejmori Kareliju - terate me da mi se koža ježi, doktore, s vašom pričom o brzom, potpuno bez snova snu i neprijatnim smrtima. Pretpostavljam da, s obzirom da ste Italijan, znate puno o otrovima?

Draga moja gospo - nasmejao se Kareli - zar to nije krajnje nepravedno... kako to kažete... non seljuitur Zašto bi jedan Italijan znao bilo šta više o otrovima od jednog Engleza? Čuo sam da kažu - nastavio je vragolasto - da je otrov žensko oružje, pre nego muško. Možda bi trebalo vas da pitam...? Ah, ali možda, draga

gospo, mislite na Italijanku? Možda ste hteli da spomenete izvesnu Bordžiju? Je li tako, hm? -

Uzeo je šoljicu kafe od Lusije kod stočića za kafu i pružio je gospođici Ejmori, vrativši se da uzme drugu šolju za sebe. Lukrecija

Bordžija... to užasno stvorenje! Da, pretpostavljam da sam na to mislila - priznala je gospođica Ejmori. - Kada sam bila dete imala sam noćne more u vezi sa njom, zamišljala sam je kao veoma bledu, ali visoku, crne crncate kose baš kao naša draga Lusija.

Dr Kareli je prišao gospođici Ejmori s dozom za šećer. Odmahnula je glavom u znak odbijanja, i on je vratio dozu na poslužavnik. Ričard Ejmori je spustio svoju kafu, uzeo časopis sa pisaćeg stola i počeo da ga prelistava, dok je njegova tetka razvijala Bordžija temu. -

Da, užasne noćne more sam imala - govorila je gospođica Ejmori. - Ja bih bila jedino dete u prostoriji punoj odraslih, svi su pili iz veoma lepih pehara. Onda bi mi ta čarobna žena... kad sada razmislim o tome, veoma je nalikovala na tebe, Lusija draga... prišla i prisilila me da pijem iz pehara. Po načinu na koji se osmehivala mogla sam da kažem, nekako, da ne bi smela da pijem, ali sam znala da neću moći da odbijem. Na neki način, hipnotisala me je da pijem, a onda bih počela da osećam užasan goreći osećaj u grlu, i zatekla bih sebe da se borim za dah. A onda sam se, naravno, probudila.

Dr Kareli se primakao Lusiji. Stojeći pred njom, ironično joj se naklonio. - Dragaa moja Lukrecijo Bordžijo -preklinjao je - imajte milosti prema svima nama.

Lusija nije reagovala na Karelijevu šalu. Izgledala je kao da ga nije čula. Usledila je stanka. Smešeći se sam sebi, dr Kareli je okrenuo leđa Lusiji, popio svoju kafu i stavio svoju šolju na sto u sredini. Završivši brzo svoju kafu, Barbara je izgleda shvatila da se zahteva promena raspoloženja.

Šta mislite o malo muzike? - predložila je, prilazeći gramofonu. - Šta ćemo da slušamo? Ovde je jedna veličanstvena ploča koju sam kupila u gradu pre neki dan. - Počela je da peva, prateći svoje reči živahnim malim plesom.

Ajki... oh, krajki... šta si imao na sebi? Ili čega još ima tamo?-

Oh, Barbara draga, ne tu vulgarnu pesmu - preklinjala je gospođica Ejmori, prilazeći i pomažući joj da odabere gramofonske ploče. - Postoje ovde neke mnogo lepše ploče. Ako moramo da slušamo popularnu muziku, ovde negde su neke lepe pesme Džona

Makormaka. Ili šta misliš o „Svetom gradu“?... Ne mogu da se setim imena soprana. Ili zašto ne bi pustila tu prijatnu Melbinu ploču? Oh... ah, da... evo Hendelovog Jezera.-

Oh, ma daj, tetka Karolajn. Nije verovatno da će nas Hendelovo Jezero raspoložiti - protestovala je Barbara. -

Ovde ima i neka italijanska opera, ako moramo da slušamo klasičnu muziku. Hajdete, dr Kareli, ovo bi mora-la da bude vaša specijalnost. Dođite i pomozite nam da odaberemo.

Kareli se pridružio Barbari i gospođici Ejmori kod gramofona, i sve troje je počelo da prebire po gomili ploča. Ričard se sada doimao zadubljen u svoj časopis. Lusija ustade, polako i očigledno besciljno se uputi ka stolu u sredini i baci pogled na limenu kutiju. Zatim, pobrinuvši se da utvrdi da je drugi ne posmatraju, uzela je jednu bočicu iz kutije i pročitala etiketu. „Skopolamin ugljobromid.“ Otvorivši bočicu, Lusija je sipala gotovo sve tablete na svoj dlan. Kad je to učinila, vrata ser Klodove radne sobe su se otvorila i sekretar ser Kloda Edvard Rejnor pojavio se na dovratku.

Rejnor ju je, a da Lusija to nije primetila, posmatrao dok je vraćala bočicu nazad u limenu kutiju pre nego što je prišla stočiću za kafu. U tom trenutku glas ser Kloda začuo se iz radne sobe. Reči su mu bile nerazgovetne, ali Rejnor, okrenuvši se da mu odgovori, reče: - Da, naravno, ser Klode. Doneću vam sada vašu kafu.

Sekretar je taman hteo da uđe u biblioteku kada ga je glas ser Kloda zaustavio. - A šta je s tim pismom za Maršala?

- Otišlo je popodnevnom poštom, ser Klode - odgovorio je sekretar.

- Ali, Rejnor, rekao sam ti... oh. vrati se ovamo. Čoveče — zatutnjio je ser Klod iz svoje radne sobe.

- Izvinite, gospodine - čulo se da Rejnor govori kada se povukao s dovratka da bi se ponovo pridružio ser Klodu u njegovoj radnoj sobi.

- Lusija, koja se na zvuk njegovog glasa okrenula da ga posmatra, izgleda da nije shvatila da je sekretar posmatrao njene pokrete. Okrenuvši se, tako da leđima bude okrenuta Ričardu, ispustila je tablete koje je držala u jednu od šoljica za kafu na stočiću za kafu. i otišla i sela nasred divana.

Gramofon je odjednom zaživeo brzim fokstrotom. Ričard Ejmori je spustio časopis koji je čitao, brzo dovršio svoju kafu, stavio šoljicu na sto u sredini, i prišao svojoj ženi. — Poverovaću ti na reč. Odlučio sam. Zajedno ćemo otići.

Lusija ga je pogledala iznenadena. - Ričarde - rekla je bojažljivo - da li to zaista misliš? Možemo da pobegnemo oдавде? Ali mislila sam da si rekao... šta je sa...? Odakle nam novac?

Uvek postoje načini da se pribavi novac - kazao je Ričard smrknuo.

U Lusijinom glasu je bilo uznemirenosti kada je upitala: - Kako to misliš?

Mislim - reče njen muž — da kada muškarac voli ženu kao što ja volim tebe, on će sve da učini. Sve!

Ne laska mi da te Čujem da to kažeš - odgovorila je Lusija. - To mi samo govori da mi i dalje ne veruješ... da misliš da moraš da kupiš moju ljubav s...

Zastala je i osvrnula se kada su se otvorila vrata radne sobe i Edvard Rejnор se vratio. Rejnор je prišao stočiću za kafu i podigao jednu šoljicu kafe, a Lusija je promenila svoj položaj na divanu, pomerivši se na sam kraj divana. Ričard je potišteno odlutao do kamina i zurio je u nepripaljeno ognjište.

Barbara, započevši sama prethodni fokstrot, pogledala je u svog rođaka Ričarda kao da razmatra da li da ga pozove na ples. Ali, očigledno odbijena njegovim kamenim držanjem, okrenula se ka Rejnору. ~ Marite li za ples, gospodine Rejnоре? - upitala je.

- Voleo bih, gospodicc Ejmori - odgovorio je sekretar. - Samo trenutak, dok odnesem ser Klodu njegovu kafu.

Lusija odjednom ustade s divana. - Gospodine Rejnор -rekla je žurno - to nije ser Klodova kafa. Uzefi ste po grešnu šoljicu.

Stvarno? - kazao je Rejnор. — Tako mi je žao. Lusija podiže drugu Šoljicu sa stočića za kafu i pruži je Rejnору. Razmenili su šoljice. -

To - reče Lusija - je ser Klodova kafa. - Nasmešila se zagonetno sama sebi, spustila šoljicu koju joj je Rejnor dao na stočić za kafu i vratila se na divan.

Okrenuvši leđa Lusiji, sekretar je izvadio neke tablete iz svog džepa i ubacio ih u šoljicu koju je držao. Dok je s njom hodao ka vratima radne sobe. Barbara ga je zadržala.

Dodite i plešite sa ranom, gospodine Rejnor-molila je jednim od svojih najprivlačnijih osmeha. - Prisilila bih dr Karelija, osim što mogu da primetim da on jednostavno umire da pleše sa Lusijom.

Dok je Rejnor neodlučno zastao, prišao je Ričard Ejmori. - Mogli biste i da joj se predate. Rejnore - posavetovao je. - Na kraju joj se svi predaju. Evo, dajte kafu meni. Ja ću je odneti mom ocu.

Rejnor je nerado dozvolio da mu Soljica bude oduzeta. Okrenuvši leđa. Ričard je za trenutak zastao a onda otisao u ser Klodovu radnu sobu. Barbara i Edvard Rejnor, najpre okrenuvši ploču na gramofonu. sada su polako plesali valcer jedno drugom u naručju.

Dr Kareli ih je posmatrao za trenutak ili dva s popustljivim osmehom, pre nego što je prišao Lusiji koja je, s pogledom krajnje utučenosti, i dalje sedela na divanu.

Kareli joj se obrati: - Veoma je ljubazno od gospođice Ejmori što mi je dozvolila da vam se pridružim za vikend.

Lusija podiže pogled ka njemu. Nekoliko sekundi nije progovarala, a onda, napokon. reče: - Ona je veoma ljubazna.

A ovo je tako šarmanтна kuća - nastavio je Kiireli, pomerajući se iza divana. - Jednom ćeš morati da mi je pokažeš. Veoma sam zainteresovan za domaću arhitekturu ovog perioda.

Dok je on govorio, Ričard Ejmori se vratio iz radne sobe. Ignorišući svoju ženu i Karelija. prišao je kutiji s lekovima na stolu u sredini, i počeo da sređuje njen sadržaj.

Gospodica Ejmori može da ti kaže mnogo više o ovoj kući od mene - rekla je Lusija dr Kareliju. - Ja znam veoma malo o tim stvarima. Najpre se osvmuvši uokolo. da potvrdi da je Ričard Ejmori zauzet lekovima, da Edvard Rejnor i Barbara Ejmori i dalje plešu valcer u udaljenom delu sobe, i da Karolajn Ejmori izgleda da drema, Kareli je prišao spreda divanu i seo pored Lusije. Tihim, hitnira tonom, promrmljao je: - Da li si uradila ono što sam tražio?

Još tišeg glasa, golovo šapata, Lusija očajnički reče: -Zar nemaš sažaljenja?

Da li si uradila ono što sam ti rekao da uradiš? upitao je Kareli još upornije.

Ja... ja... - poče Lusija, a onda, posrnuvši, ustade, okrete se naglo i brzo krenu ka vratima koja su vodila u predvorje. Okrenuvši račicu, otkrila je da vrata neće da se otvore.

Nešto nije u redu s ovim vratima - uzivknula je, okrenuvši se licem ka ostalima. — Ne mogu da ih otvorim.

Šta je to? - viknula je Barbara, i dalje plešući valcer s Rejnorum. - Ne mogu da otvorim ova vrata - ponovila je Lusija.

Barbara i Rejnor prestadoše da plešu i priđoše Lusiji. Ričard Ejmori je prišao gramofonu da ga isključi pre nego što im se pridružio. Naizmenično su pokušali da otvore vrata, ali bez uspeha, dok ih je gospodica Ejmori koja se probudila ali je i dalje sedela, posmatrala kao i dr Kareli koji je stajao kraj ormana za knjige.

Neprimećen od prisutnih, ser Klod se pojavio iz svoje radne sobe, sa šoljicom za kafii u ruci i za trenutak je sta-jao posmatrajući grupu okupljenu kod vrata od predvorja,

Kakva izvanredna stvar-uzviknuo je Rejnor, napuštajući svoje pokušavanje da otvori vrata, i okrenuvši se licem ka ostalima. - Izgleda da su se nekako zaglavila.

Ser Klodov glas se prolomio sobom, iznenadivši ih sve. - Oh, ne, nisu zaglavljena. Zaključana su. Zaključana su spolja.

Njegova sestra ustade i pride ser Klodu. Taman je htela da progovori, ali je on preduhitri. - Zaključana su po mojim naređenjima, Karolajn - rekao joj je.

Dok su sve oči bile uprte u njega, ser Klod je prišao stočicu za kafu. uzeo kocku šećera iz cioze i ubacio je u svoju šoljicu. — Imam nešto da kažem svima vama - izjavio je okupljenom draštvu. - Ričarde. da li bi bio tako ljubazan da pozvoniš Tredvelu?

Njegov sin je izgledao kao da će svakog časa nešto da progovori. Medutim, posle stanke prišao je kaminu i pritunuo zvoncu u zidu pored.

Predlažem da svi sednete - nastavio je ser Klod, pokazavši rukom ka stolicama.

Dr Kareli, podignutih obrva. prešao jc preko sobe i seo na stolicu bez naslona. Edvard Rejnor i Lusija Ejmori nađoše stolice za sebe, dok je Ričard Ejmori odabrao da sloji ispred kamina, izgledajući zbunjen. Karolajn Ejmori i njena nećaka Barbara zauzele su divan.

Kada su se svi udobno smestili, ser Klod je pomerio fotelju do položaja odakle najlakše može da posmatra sve prisutne. Seo je.

Otvorila su se vrata s leve strane i ušao je Tredvel.

Pozvonili ste. ser Klode?

Da, Tredvel. Da li si pozvao broj koji sam ti dao Da, gospodine.

Da li je odgovor bio zadovoljavajući?

Savršeno zadovoljavajući. gospodine.

I kola su otišla na stanicu?

Da, gospodine. Kola su naručena da sačekaju voz.

Vrlo dobro, Tredvel ~ reče ser Klod. - Sada možeš da zaključaš.

Da, gospodine - odgovorio je Tredvel povlačeći se. Nakon što je batler zatvorio vrata za sobom, mogao se čuti zvuk okretanja ključa u bravi.

Klode - uzviknula je gospodica Ejmori - šta pobogu Tredvel zamišlja...?

Tredvel izvršava moje naredbe, Karolajn - prekinuo je oštro ser Klod.

Ričard Ejmori se obratio svom ocu. — Možemo li da pitamo kakvo je značenje svega ovoga? - upitao je hladno.

Sad ću da objasnim - odgovorio je ser Klod. Molim vas da me smireno saslušate. svi. Za početak, kao što sada shvatate, ovo dvoje vrata - rukom je pokazao ka vratima biblioteke koja vode u predvorje - zaključana su spolja. Iz moje radne sobe koja je pored, nema izlaza osim kroz ovu sobu. Dvokriini prozori u ovoj sobi su zaključani. - Obrnuvši se ka Kareliju, objasnio je, kao u zagradi: - Zaključana, u stvari, mojim sopstvenim patentnim izumom, za koji moja porodica zna, ali koji ne znaju kako da imobilišu. - Ponovo se obraćajući svima. ser Klod je nastavio; - Ovo mesto je klopka za pacove. - Pogledao je na svoj sat. - Sada je deset minuta do devet. U nekoliko minuta posle devet, stići će lovac na pacove.

Lovac na pacove! - Lice Ričarda Ejmorijsa bilo je nacrt zbunjenosti. - Kakav lovac na pacove?

Detektiv - objasnio je suvo čuveni naučnik dok je pijuckao svoju kafu.

Peto poglavlje

Zaprepašćenje je dočekalo izjavu ser Kloda. Lusija je ispustila tih uzvik i njen muž je netremice zurio u nju. Gospođica Ejmori je ispustila vrisak, Barbara je uzviknula „Krajki!“ a Edvard Rejnor je priiožio uzaludno „Oh, bože, ser Klod!“ Samo je dr Kareli delovao prirodno.

Ser Klod se zavalio u svoju fotelju, držeći svoju šoljicu s kafom u desnoj ruci a tacnu u levoj.

Izgleda da sam učinio svoje malo dejstvo - primetio je sa zadovoljstvom. Završivši svoju kafu, spustio je s grimasom šoljicu i tacnu na sto. - Kafa je neuobičajeno gorka večeras - požalio se. Držanje njegove sestre izazivalo je utisak izvesne ljutnje zbog klevete bačene na kafu, koju je ona primila kao direktno kritikovanje njenog vođenja domaćinstva. Taman je htela da kaže nešto, kada je Ričard Ejmori progovorio.

Koji detekiiv? - upitao je svog oca.

Zove se Herkul Poaro - odgovorio je ser Klod. - On je Belgijanac.

Ali zašto? - istrajavao je Ričard. - Zasto si poslao po njega

Sugestivno pitanje - reče njegov otac, s neprijatnim mračnim osmehom. - Sada dolazimo do poente. Već neko vreme, kao što većina vas zna, zauzet sam atomskim istraživanjem. Otkrio sam jedan novi eksploziv. Njegova snaga je takva da će sve što je do sada pokušano u tom pravcu biti samo dečja igra u poređenju s ovim. Većinu ovoga već znate...

- Kareli je brzo ustao na noge. - Ja nisam znao - uzviknuo je željno. — Mnogo sam zainteresovan da čujem o tome.

- Zaista, dr Kareli? - ubacio je ser Klod uobičajenii frazu bez značenja sa čudnim značajem, i Kareli, pomalo zbunjen, ponovo sede,

- Kao što sam govorio - nasiavio je ser Klod - snaga Amorita. kako ja to nazivam, takva je da tamo gde smo do sada ubijali hiljade, sada možemo da ubijamo stotine hiljada.

- Kako je to užasno - uzviknula je Lusija. s jezom.

- Moja draga Lusija - nasmešio joj se njen svekar usiljeno dok je govorio - istina nikada nije užasna, samo interesantna.

- Ali zašto... - upitao je Ričard - nam govoriš sve ovo?

- Zato što sam već neko vreme imao povoda da verujem da neki član ovog domaćinstva pokušava da ukrade Amoritsku formulu. Zamolio sam mesje Poaroa da nam se sutra pridruži za vikend, kako bi on mogao da ponese sa sobom formulu u ponedeljak u London i lično je uruči jednom funkcioneru u Ministarstvu odbrane.

- Ali, Klode, to je apsurdno. Stvarno, to je veoma uvredljivo za sve nas — raspravljala je ozbiljno Karolajn Ejmori. - Ne možeš ozbiljno da sumnjaš...

- Nisam završio, Karolajn - prekinuo je njen brat. - I uveravam te da nema ničeg apsurdnog u vezi s onim o čemu govorim. Ponavljam, pozvao sam Herkula Poaroa da nam se sutra pridruži, ali sam morao da promenim svoje planove i zamolim mesje Poaroa da požuri ovamo večeras. Preduzeo sam ovaj korak zato što... ser Klod zastade.

- Kada je nastavio da govori, pričao je sporije, i s mnogo više namernog naglašavanja, - Zato što je - ponovio je, dok mu je pogled preleteo po okupljenom društvu - formula, napisana na običnom parčetu papira za pisma i stavljena u dugački koverat, ukradena iz sefa u mojoj radnoj sobi danas negde pre večere. Ukrao ju je neko ko je u ovoj sobi!

Hor šokiranih uzvika dočekao je objavu eminentnog naučnika. Zatim su svi počeli da govore odjednom. -Ukradena formula? - počela je Karolajn Ejmori.

Šta? Iz sefa? Nemoguće! - uzviknuo je Edvard Rejnor.

Mrmor glasova nije uključivao i glas dr Karelja, koji je ostao da sedi, sa zamišljenim izrazom na licu. Drugi su, međutim, bili ućutkani lek kada je ser Klod povisio svoj glas i nastavio.

Imam naviku da budem siguran u svoje činjenice uverio je svoje slušaoce. - Tačno u sedam i dvadeset, slavio sam formulu u sef. Kada sam izašao iz radne sobe, ovde prisutni Rejnor je ušao u radnu sobu.

Pocrvenevši ili od zbunjenosti ili od gneva, sekretar je počeo: - Ser Klode, zbilja, moram da protestujem...

Ser Klod podiže ruku da ga ucutka. - Rejnor je ostao u radnoj sobi - nastavio je - i još je bio tamo, radeći, kada se dr Kareli pojavio na vratima. Nakon što ga je pozdravio, Rejnor je ostavio Karelija samog u radnoj sobi dok je on otišao da obavesti Lusiju...

Protestujem... ja... - počeo Kareli, ali ser Klod ponovo podiže ruku za tišinu, i nastavi svoje pripovedanje. Rejnor, međutim - reče - nije otišao dalje od vrata ove sobe, gde je sreo svoju sestru Karolajn, s Barbarom. Njih troje je ostalo u ovoj sobi, i dr Kareli im se pridružio. Karolajn i Barbara bile su jedina dva člana društva koji nisu ušli u radnu sobu.

Barbara dobaci pogled svojoj tetki, a onda se obrati ser Klodu. - Bojim se da tvoja informacija o našim kretanjima nije sasvim tačna, striče Klod - rekla je. - Ja ne mogu da budem isključena sa tvoje liste osumnjičenih. Da li se sećaš, tetka Karolajn? Poslala si me u radnu sobu da potražim iglu za štrikanje za koju si rekla da si je zagubila. Pitala si se da li bi mogla da bude tamo.

Ignorišući upadicu svoje nećake, naučnik je nastavio. - Sledeći je sišao Ričard, Ušetao je sam u radnu sobu i ostao tamo nekoliko minuta.

Moj bože! — uzviknuo je Ričard. - Zaista. oče, svakako ne sumnjaš da sam ja ukrao tvoju bednu formulu, zar ne?

Gledajući pravo u svog sina, ser Klod odgovori značajno. - To parce papira je bilo vredno mnogo novca.

Razumem. -Njegov sin ga je posmatrao smireno.-A ja sam u dugu. To misliš, zar ne?

Ser Klod mu nije odgovorio. Dok je njegov upiljen pogled prelazio po drugima, nastavio je: - Kao što sam govorio, Ričard je oslao u radnoj sobi nekoliko minuta. Ponovo se pojavio u ovoj sobi baš kad je Lusija ušla. Kada je objavljena večera, nekoliko minuta kasnije, Lusija više nije bila sa nama. Našao sam je u radnoj sobi, kako stoji kraj sefa.

Oče! - uzviknuo je Ričard, prišavši svojoj ženi i obgrlivši je zaštitnički.

Ponavljam, kako stoji kraj sefa - insistirao je ser Klod. - Doimala se veoma uzrujana, i kada sam je upitao šta nije u redu, rekla mi je da joj nije dobro. Sugerisao sam da bi čaša vina mogla da joj prija. Uverila me je, međutim, da joj je ponovo sasvim dobro. a onda me je ostavila da bi se pridružila drugima. Umesto da se odmah uputim za Lusijom u trpezariju, ostao sam u svojoj radnoj sobi. Ne

znam zašto, ali neki instinkt me je naterao da pogledam u sef. Koverat s formulom je nestao.

Usledila je stanka. Niko nije progovorio. Ogromna ozbiljnost situacije izgleda da je svima sinula. Zatim je Ričard upilao: - Kako si skupio ove informacije o našim kretanjima, oče?

Razmišljajući, naravno - odgovorio je ser Klod. Opažanjem i dedukcijom. Dokaznim materijalom sopstvenih očiju, i onim što sam saznao ispitujući Tredvela.

Primećujem da ne uključuješ Tredvela ili bilo koga drugog od posluge među svoje osumnjičene, Klode - primetila je Karolajn Ejmori zajedljivo. - Samo svoju porodicu.

Moju porodicu... i našeg gosta - ispravio ju je njen brat. - Tako je, Karolajn. Ustanovio sam na sopstveno zadovoljstvo da niti Tredvel niti bilo ko od posluge nisu bili u radnoj sobi u periodu otkako sam stavio formulu u sef do trenutka kada sam ponovo otvorio sef i našao da je nestala.

Pogledao ih je sve redom, pre nego što je dodao: -Nadam se da vam je svima jasna pozicija. Ko god da je uzeo formulu mora da je još ima. Pošto smo se vratili ova-mo posle večere, trpezarija je temeljno pretražena. Tredvel bi me obavestio da je tamo nađeno sakriveno parče hartije. I, kao što sada shvatate, pobrinuo sam se da niko nema mogućnost da napusti ovu sobu.

Nekoliko trenutaka vladala je zategnuta tišina, prekinuta tek kad je dr Kareli učtivo upitao: - Da li je vaš predlog, onda, ser Klode, da bi trebalo da budemo pretraženi?

To nije moj predlog - odgovorio je ser Klod, konsultujući svoj sat. - Sada je dva minuta do devet. Herkul Poaro bi trebalo da je stigao u Market Kliv. gde je dočekan. Tačno u devet sati, Tredvel ima naređenja da pogasi svetla na glavnom prekidaču u podrumu. Bićemo u potpunom mraku u ovoj sobi jedan minut, i samo jedan minut. Kada se svetla ponovo upale, stvari će biti van mojih ruku. Herkul Poaro će uskoro biti ovde, i on će biti odgovoran za ovaj slučaj. Ukoliko, pod zaklonom tame, formula bude slavljena ovde - i ser Klod tresnu rukom o sto — onda ću obavestiti mesje Poaroa da sam napravio grešku i da nemam potrebu za njegovim uslugama.

To je nečuveni predlog - izjavio je Ričard vatreno. Pogledao je u ostale. - Ja kažem da bi trebalo da budemo pretraženi. Ja sam svakako voljan.

I ja sam, naravno - Edvard Rejnor je pošurio da objavi. Ričard Ejmori pogleda oštro u dr Karelija. Italijan se nasmejao i slegnuo ramenima. - I ja.

Ričardov pogled pređe na njegovu tetku. - Dobro, ako moramo, moramo - progundala je gospodica Ejmori.

Lusija? - upitao je Ričard. okrenuvši se ka svojoj ženi.

Ne, ne, Ričarde - odgovorila je Lusija bez daha. - Plan tvog oca je najbolji. Ričard je za trenutak pogleda ćutke.

Dakle, Ričarde? - upitao je ser Klod.

Težak uzdah je najpre bio njegov jedini odgovor, a zatim: - Dobro, slažem se. - Pogledao je u svoju rođaku Barbaru, koja je napravila gest da prislaže.

Ser Klod se umorno naslonio u svojoj fotelji, i progovorio tihim, otegnutim glasom. - Ukus te kafe mi je još u uslima - rekao je, a onda zevnuo.

Casovnik na okviru kamina je počeo da otkucava, i usledila je potpuna tišina kada su se svi okrenili da slušaju. Ser Klod se polako okremio u svojoj fotelji i pogledao čvrslo u svog sina Ričarda. Kada je časovnik otkucao deveti put, svetla su se odjednom pogasila i soba je zaronila u tamu.

Čulo se nekoliko dahtaja, i nekoliko prigušenih uzvika žena, a onda je glas gospodice Ejmori jasno odjeknuo. -Uopšte ne volim ovo.

Ćuti telka Karolajn - naredila joj je Barbara. - Pokušavam da slušam. Nekoliko sekundi je vladala apsolutna tišina, praćena zvucima teškog disanja, a onda šuštanje papira. Ponovo tišina, pre nego što su svi začuli neku vrstu metalnog klika, zvuk cepanja nečega, i glasan tresak, što bi moglo da bude prevrtanje stolice.

Odjednom, Lusija vrisnu. - Ser Klode! Ser Klode! Ne mogu to da podnesem. Moram da imam svelllost. Neko neka pomogne, molim vas!

Soba je ostala u mraku. Začulo se oštro udisanje vazduha, a onda glasno kucanje na vratima koja vode u predvorje. Lusija je ponovo vrisnula. Kao u odgovor, svetla su se najjednom ponovo upalila.

Ričard je sada stajao pored vrata, očigledno nesposoban da odluči da li ili ne da pokuša da ih otvori. Edvard Rejnor je stajao kraj svoje stolice, koja je bila oborena. Lusija je bila zavaljena na svojoj stolici, kao da će svakog časa da se onesvesti.

Ser Klod je sedeo apsolutno mirno u svojoj fotelji, zatvorenih očiju. Njegov sekretar je najednom pokazao na sto pored njegovog poslodavca. - Gledajte - uzviknuo je. - Formula.

Na stolu pored ser Kloda bio je dugačak koverat kakav je ranije opisao.

Hvala bogu! - uzviknula je Lusija. - Hvala bogu!

Začulo se još jedno kucanje na vratima, koja su se sada polako otvorila. Pažnja svih bila je uperena na dovra-tak kad je Tredvel uveo nekog stranca a onda se povukao.

Okupljeno društvo je zurilo u stranca.

Ono što su videli bio je čovečuljak čudnog izgleda, jedva viši od metra i šezdeset, koji se držao s velikim dostojanstvom. Glava mu je bila baš jajolikog oblika, i držao ju je blago nagnutu, kao neki terijer tragač. Brkovi su mu bili posebno kruti i vojnički. Bio je veoma uredno obučen

Herkul Poaro, vama na usluzi - reče stranac i nakloni se.

Ričard Ejmori je pružio ruku. - Mesje Poaro - rekao je dok su se rukovali.

Ser Klod? - upitao je Poaro. - Ah, ne, premladi ste. naravno. Vi ste njegov sin, možda? - Prošao je pored u sredinu sobe. Iza njega je nenametljivo ušao jedan drugi čovek, visok. sredovečan i vojničkog držanja. Kada je stao kraj Poarou, detektiv je objavio: - Moj kolega, kapetan Hejstings.

Kakva divna soba - primetio je Hejstings dok se rukovao s Ričardom Ejmorijem.

Ričard se okrenu ponovo ka Poarou. - Izvinite, mesje Poaro - rekao je - ali bojim se da smo vas doveli ovamo zbog nesporazuma. Potreba za vašim uslugama je prošla,

Zbilja? - odgovorio je Poaro.

Da, žao mi je - nastavio je Ričard. - Sleta što smo vas dovukli ovamo čak iz Londona. Naravno, vaš honorar... i troškovi... mislim... hm, to će biti u redu, naravno...

Savršeno razumem - rekao je Poaro - ali za trenutak ne interesuju me ni moj honorar ni moji troškovi.

Ne? Onda šta... hm...?

Šta me interesuje, gospodine Ejmori? Reći ću vam. To je samo jedna stvarčica, od nikakvog značaja, naravno. Ali vaš otac me je pozvao da dodem. Zasto mi on ne kaže da odem?

Oh, naravno. Izvinite - kazao je Ričard, okrenuvši se ka ser Klodu. - Oče, hoćeš li molim te da kažem mesje Poarou da više nemamo nikakvu potrebu za njegovim uslugama Ser Klod nije odgovorio.

Oče! - uzviknuo je Ričard, prišavši brzo fotelji ser Kloda. Nagnuo se nad svojim ocem a onda se besno okrenuo. - Dr Kareli - pozvao je.

Gospođica Ejmori ustade, belog lica. Kareli brzo pride ser Klodu i opipa mu puls. Mršteći se, stavi ruku na ser Klodovo srce, a onda odmahnu glavom.

Poaro polako pride fotelji i stade gledajući u nepokret-no telo naučnika. - Da... bojim se... - promrmljao je, kao sam za sebe - veoma se bojim...

Čega se bojite? - upitala je Barbara, prilazeći mu. Poaro je pogleda. - Bojim se da je ser Klod prekasno poslao po mene, madmazel

Šesto poglavlje

Posle izjave Herkula Poaroa usledila je preneraženost. Dr Kareli je nekoliko minuta nastavio da pregleda ser Kloda pre nego što se uspravio i okrenuo ostalima. Obraćajući se Ričardu Ejmoriju, potvrdio je: - Bojim se da je vaš otac mrtav.

Ričard je zurio u njega u neverici, kao da nije u stanju da prihvati reči italijanskog doktora. Zatim: - Moj bože... Sta bi? Srčani udar? - upilao je.

Ja... pretpostavljam da je to - odgovorio je Kareli ponešto sumnjičavo.

Barbara je prišla svojoj tetki da je uteši, jer se činilo da će gospođica Ejmori svakog časa da se onesvesti. Edvard Rejnor im se pridružio, pomažući da se podupre gospođica Ejmori, i šapućući Barbari dok je to radio: -Pretpostavljam da je čovek pravi doktor?

Da, ali samo italijanski - promrmljala je Barbara u odgovor dok su među sobom smeštali gospođicu Ejmori u stolicu. Slučajno čuvši Barbarinu primedbu.

Poaro energično odmahnu glavom. Zatim, pogladivši svoje bujne brkove s posebnom pažnjom, nasmešio se meko prokomentarisavši: - Ja, ja sam detektiv... ali samo belgijski.

Ipak, madam, i mi stranci povremeno dodemo do ispravnih odgovora. Barbara je imala toliko vaspitanja da izgleda barem malo kao da joj je nelagodno. Ona i Rejnor nastavili su da razgovaraju još nekoliko trenutaka, ali onda je Lusija prišla Poarou, ulivativši ga za ruku i odvučavši ga podalje od ostalih.

Mesje Poaro - saletala ga je bez daha - morate da ostanete! Ne smete da im dozvolite da vas oteraju.

Poaro ju je posmatrao smireno. Lice mu je ostalo prilično neosetljivo kada ju je upitao: - Da li vi to želite da ostanem, madam?

Da, da - odgovorila je Lusija, bacivši zabrinuto pogled ka telu ser Kloda, i dalje smeštenom uspravno u fotelji. - Nešto nije u redu u vezi sa svim ovim. Srce mog svekra bilo je savršeno u redu. Savršeno, kažem vam. Molim vas, mesje Poaro, morate da doznate šta se dogodilo.

Dr Kareli i Ričard Ejmori nastavili su da stoje blizu tela ser Kloda. Ričard, u borbi neodlučnosti, izgleda da je bio gotovo skamenje i u nepokretnost. - Predložio bih, gospodine Ejmori - zalagao se dr Kareli - da pošaljete po ličnog lekara vašeg oca. Petpostavljam da ga je imao?

Ričard se s naporom probudio iz učmalosti.

Šta? Oh, da - odgovorio je. Dr Grejera. Mladi Kenet Grejem. Ima praksu u selu. U stvari, on je prilično odusevljen mojom rođakom Barbarom. Mislim... izvinite, to je nebitno, zar ne? - Bacivši pogled preko sobe ka Barbari, pozva je. - Koji je broj telefona Keneta Grejema?

Market Kliv pet - reče mu Barbara. Ričard priđe telefonu, podiže slušalicu i zatraži broj. Dok je čekao da gaspoje, Edvard Rejnor, prisativši se svojih sekretarskih dužnosti, upita Ritarda: - Mislite li da treba da naručim kola za mesje Poaroa?

Poaro izvinjavajuće raširi ruke. Taman je hteo da progovori kada ga Lusija preduhitri. - Mesje Poaro ostaje... na moj zahtev — izjavila je društvu u celini.

I dalje držeći telefonsku slušalicu na uvetu, Ričard se okrenu, iznenađen. - Kako to misliš? - upitao je svoju ženu kratko.

Da, da, Ričarde. on mora da ostane - insistirala je Lusija. Glas joj je zavučao gotovo histerično.

Gospođica Ejmori je podigla pogled preneražena, Barbara i Edvard Rejnor razmeniše zabrinute poglede, dr Kareli je stajao gledajući zamišljeno u beživotno telo velikog naučnika. dok se Hejstings, koji je rasejano pregledao knjige na policama biblioteke, okrenuo da pogledom premeri skup.

Ričard je taman hteo da odgovori na Lusijin izliv kada je njegovu pažnju odvuкао glas koji se začuo preko telefona. - Oh, šta... Da li je to dr Grejem? - upitao je. - Kenet, ovde Ričard Ejmori. Moj otac je imao srčani udar. Možeš li odmah da dodeš?... Pa, zapravo, bojim se da nema šta da se učini... Da, mrtav je... Ne... Bojim se da je tako... Hvala ti. - Spustivši slušalicu, prišao je svojoj ženi i, tihim, izrujanim gla-som, promrmljao: - Lusija, da li si luda? Šta si učinila? Zar ne shvataš da moramo da se otarasimo ovog detektiva?

Zaprepašćena, Lusija ustade sa svoje stolice. - Kako to misliš? - upitala je Ričarda.

Njihov razgovor nastavljen je tiho ali brzo. - Zar nisi čula šta je otac rekao? - Tona punog značenjem. promrmljao je: - „Kafa je veoma gorka. Najpre se činilo da Lusija ne razume. - „Kafa je veoma gorka'?" - ponovila je. Pogledala je u Ričarda neshvatajući za irenutak, a onda je odjednom izustila uzvik užasa koji je brzo ugušila.

Razumeš? Da li sada shvataš? - upitao je Ričard. Spustivši svoj glas do šapata, dodao je: - Otrovan je. I to je očigledno delo nekog člana porodice. Ti ne želiš grozan skandal. zar ne?

Oh, moj bože -promrmijala je Lusija. zureći pravo ispred sebe. - Oh, milostivi bože.

Okrenuvši joj leđa, Ričard je prišao Poarou. - Mesje Poaro... - počeo je, a onda zastao.

Mesje? - upitao je Poaro učtivo.

Skupivši svoju odlučnost, Ričard naslavi: - Mesje Poaro, bojim se da ne razumem sasvim šta vas je moja žena zamolila da istražite.

Poaro je za trenutak razmišljao pre nego što je odgovorio. Onda je, smešeći se prijatno, odgovorio: - Da kažemo, recimo. krađu dokumenta? To je. madmazel mi kaže - nastavio je, pokazujući na Barbaru - ono zbog čega sam pozvan.

Bacivši prebacujući pogled Barbari, Ričard reče Poarou. - Dokument koji je u pitanju je vraćen.

Stvarno? - upitao je Poaro a osmeh mu je postajao prilično zagonetan. Mali detektiv je odjednom imao pažnju svih prisutnih kad je prišao stolu u sredini sobe i pogledao u koverat koji je još ležao na njemu, koji je uopšteno bio zaboravljen u uzbuđenju i gunguli prouzrokovanim otkrićem ser Klodove smrt. Kako to mislite? - upitao je Ričard Ejmori Herkula Poaroa.

Poaro je teatralno uvrnuo svoj brk i pažljivo očetkao imaginarnu mrvicu prašine sa svog rukava. Zatim: - To je samo... bez sumnje budalasta... moja ideja - konačno je odgovorio mali detektiv. - Vidite, neko mi je pre neki dan rekao jednu veoma zabavnu priču. Priču o praznoj boci... nije bilo ničega u njoj.

Izvinite, ne razumem vas - izjavio je Ričard Ejmori. Podigavši koverat sa stola, Poaro jc promrmljao: Samo sam se pitao... - Bacio je pogled ka Ričardu, koji je uzeo koverat od njega i pogledao unutra.

Prazan je! - uzviknuo je Ričard. Zgužvavši koverat, bacio ga je na slo i pogledao ispitivački u Lusiju, koja se odmakla od njega. — Onda - nastavio je nesigurno - pretpostavljam da moramo da budemo pretraženi... mi...

Ričardov glas se izgubio, i osvrnuo se po sobi kao da traži savet. Dočekali su ga zbunjeni pogledi Barbare i njegovc tetke. ogorčenje Edvarda Rejnora i blagost dr Karelija. Lusija je nastavila da izbegava njegov pogled.

Zašto ne prihvatite moj savet, mesje? - predložio je Poaro. - Ne Činite ništa dok doktor ne dode. Recite mi upitao je, pokazujući ka radnoj sobi - ta vrata, kuda vode?

Tamo je radna soba mog oca - kazao mu je Ričard. Poaro je prišao tim vratima, provirio u radnu sobu a onda se vratio u biblioleku, klimajući glavom kao da je zadovoljan.

Shvatam - promrmljao je. Zatim. obraćajući se Ričardu, dodade: - Eh bien. mesje. Ne vidim potrebu zašto bi bilo ko od vas ostao u ovoj sobi ako radije ne bi ste bili ovde.

Usledilo je opšte komešanje olakšanja. Dr Kareli se prvi pomerio. — Podrazumeva se, naravno - izjavio je Poaro, pogledavši italijanskog doktora - da niko ne sme da napusti kuću.

Ja ću biti odgovoran za sprovođenje toga - izjavio je Ričard dok su Barbara i Rejnor zajedno izlazili iz sobe, praćeni Karelijetn. Karolajn Ejmori se zadržala kraj fotelje svog brata. - Jadni dragi Klod - promrtnljala je sama sebi.

Jadni dragi Klod.

Poaro joj je prišao. - Morate da budete hrabri, madmazel - rekao joj je. - Ovo je za vas bio veliki šok, znam.

Gospođica Ejmori ga pogleda sa suzama u očima. - Toliko mi je drago što sam naredila kuvarici da večeras spremi pržemi ribu - kazala je. - Bilo je to jedno od omiljenih jela mog brata.

S hrabrim pokušajem da izgleda ozbiljan i da se prilagodi svečanosti njene ispovesti, Poaro odgovori: - Da, da, to mora da je prava uteha za vas, siguran sam. - Ispratio je gospođicu Ejmori iz sobe. Ričard se uputio napolje za svojom tetkom a. posle kratkog dvoumljenja, Lusija živahno izade. Poaro i Hejstings ostali su sami u sobi s telom ser Kloda

Sedmo poglavlje

Čim je soba bila prazna, Hejstings se žudno obratio Poarou.

Dakle. šta mislite? - upitao je.

Zatvorite vrata, molim vas, Hejstingse — bio je jedini odgovor koji je dobio. Dok je njegov prijatelj izršavao njegovu molbu, Poaro je odmahnuo glavom lagano i osvmuo se po sobi. Kretao se po sobi. bacajući oko na nameštaj i povremeno gledajući dole u pod. Iznenada, sagnuo se dole da ispita prevrnutu stolicu, stolicu na kojoj je sedeo sekretar Edvard Rejnor kada su svetla pogašena. Ispod stolice Poaro je izvukao jedan mali predmet.

Šta ste pronašli? - upitao ga je Hejstings.

Ključ - odgovori Poaro. - Izgleda mi kao da bi to mogao da bude ključ od sefa. Primetio sam sef u radnoj sobi ser Kloda. Hoćete li biti tako dobri, Hejstingse, da probate ovaj ključ i kažete mi da li odgovara'?

Hejstings uze ključ od Poaroa i ode s njim u radnu sobu. U međuvremenu. Poaro priđe telu naučnika i. opipavši džep od pantalona, izvadi iz njega svežanj ključeva, pažljivo ih pogledavši jednog po jednog. Hejstings se vratio, obaveštavajući Poaroa da ključ, zaista, odgovara sefu u radnoj sobi.

Mislim da mogu da pogodim šta se dogodilo - nastavio je Hejstings. - Mislim da mora da ga je ser Klod ispustio, i--- hm. Zastao je, i Poaro je polako odmahnuo glavom sumnjičavo.

Ne. ne, mon ami, dajte mi ključ. molim vas — zahtevao je, namrštivši se sam sebi kao da je zbunjen. Uzeo je ključ od Hejstingsa i uporedio ga s jednim od ključeva sa svežnja. Zatim. vrativši ih nazad u džep mrtvog naučnika, on podiže nađeni ključ. - Ovo - rekao je Hejstingsu - je duplikat. Jeste, zbija, nespretno izrađen ali bez sumnje je poslužio svojoj svrsi.

U velikom uzbuđenju, Hejstings je uzviknuo: - Onda to znači...

Zaustavio ga je upozoravajući gest od Poaroa. Začuo se zvuk ključa okrenutog u bravi drugih vrata koja vode u ulazno predvorje i stepenište ka gornjim spratovima kuće. Kada su se dvojica muškaraca okrenuli. lagano su se otvorila vrata i Tredvel. batler, stajao je na do vratku.

Izvinjavam vam se, gospodine - reče Tredvel dok je ulazio u sobu i zatvorio vrata za sobom. - Gospodar mi je rekao da zaključam ova vrata, kao i druga koja vode iz ove sobe, dok vi ne stignete. Gospodar... — Zastao je kada je ugledao nepomičnu figuru ser Kloda u fotelji.

Bojim se da je vaš gospodar mrtav - reče mu Poaro.

-Mogu li da pitam za vaše ime?

Tredvel. gospodine. - Sluga priđe pisaćem stolu, gledajući u telo svog gospodara.
- Oh, bože. Jadni ser Klod! — promrmljao je. Okrenuvši se ka Poarou, dodao je:

Molim vas oprostite mi, gospodine, ali to je takav šok. Mogu li da pitam Šta se desilo? Da li je to... ubistvo?

Zašto to pitate? - reče Poaro.

Snizivši glas, batler odgovori: - Večeras su se čudne stvari dešavale, gospodine Oh? - uzviknuo je Poaro, razmenivši pogled s Hejstingsom. - Ispričajte mi o tira čudnim stvarima.

Pa, jedva znam odakle da počnem, gospodine - odgovorio je Tredvel. - Ja... najpre sam osetio da nešto nije u redu kada je italijanski gospodin došao na čaj.

Italijanski gospodin?

Dr Kareli, gospodine.

Došao je na čaj neočekivano? - upita Poaro.

Da, gospodine, i gospodica Ejmori ga je pozvala da ostane za vikend, videvši da je on prijatelj gospođe Ričarda Ejmorijsa. Ali ako mene pitate, gospodine...

Zastao je i Poaro ga je blago podstakao. - Da?

Nadam se da ćete razumeti, gospodine - kazao je Tredvel - da nije moj običaj da tračarim o porodici. Ali videvši da je gospodar mrtav...

Ponovo je zastao, i Poaro je saosećajno promrmljao: - Da, da, razumem. Siguran sam da ste bili veoma privrženi svom gospodaru. -

Tredvel klimnu glavom i Poaro nastavi: - Ser Klod je poslao po mene da mi kaže nešto. Morate da mi kažete sve što možete,

Pa, onda - odgovori Tredvel - po mom mišljenju, gospodine, gospođa Ričarda Ejmorijsa nije želela da italijanski gospodin bude pozvan na večeru. Posmatrao sam njeno lice kada je gospođica Ejmori uputila poziv.

Kakav je vaš lični utisak o dr Kareliju? - upita Poaro.

Dr Kareli, gospodine - odgovorio je batler prilično nadmeno — nije jedan od nas.

Ne razumevajući sasvim Tredvelovu primedbu, Poaro upitno pogleda u Hejstingsa, koji se udaljio da sakrije osmeh. Dobacivši svom kolegi pogled blagog prekora, Poaro se ponovo okrenu ka Tredvelu. Batlerovo držanje ostalo je savršeno ozbiljno.

Da li ste osetili - upitao je Poaro - da ima nečeg čudnog u vezi s dr Karelijevim dolaskom u kuću na načinu koji je došao?

Baš tako, gospodine. To nekako nije bilo prirodno. A nakon njegovog dolaska počele su nevolje, najpre mi je gospodar ranije u toku večeri rekao da pošaljem po vas, i dao mi naređenja da se vrata zaključaju. Gospođa Ričarda Ejmorijsa, takođe, nije ličila na sebe čitavo veče. Morala je da napusti večeru. Gospodin Ričard je bio veoma oneraspoložen zbog toga.

Ah - reče Poaro - morala je da napusti sto? Da li je došla u ovu sobu?

Da, gospodine - odgovorio je Tredvel.

Poaro se osvrnuo po sobi. Oči su mu spazile tašnu koju je Lusiya ostavila na stolu. - Jedna od dama je zaboravila svoju tašnu, vidim - primetio je, podigavši je.

Približivši mu se da vidi tašnu, Tredvel reče Poarou: -To je tašna gospođe Ričarda Ejmorija, gospodine.

Da - potvrdio je Hejstings. - Primetio sam da ju je spustila tamo baš pre nego što je izašla iz sobe.

Baš pre nego što je izašla iz sobe, eh? - rekao je Poaro. - Kako je to čudno. - Spustio je tašnu na divan, namrštitio se zbunjeno i stajao tamo, očigledno izgubljen u mislima.

U vezi sa zaključavanjem vrata, gospodine - nastavio je Tredvel posle kratke pauze. — Gospodar mi je rekao. Odjednom, trgnuvši se iz svog sanjarenja, Poaro prekide batlera. - Da, da, moram da čujem sve u vezi s tim. Hajdemo da prođemo ovuda - predložio je, pokazujući na vrata bliža prednjem delu kuće.

Tredvel je otišao do vrata, praćen Poaroom. Hejstings je, međutim, izjavio prilično značajno: - Mislim da ću ostati ovde.

Poaro se okrete i zbunjeno pogleda Hejstingsa. - Ne, ne, molim vas podite sa nama - zahtevao je od svog kolege.

Ali zar ne mislite da je bolje...- počeo Hejstings, kada ga Poaro prekide, sada govoreći ozbiljno i značajno. -Potrebna mi je vasa saradnja, prijatelju moj -kazao je.

Oh, dobro, naravno, u tom slučaju...

Trojica muškaraca zajedno napustiše sobu, zatvorivši vrata za sobom. Samo nekoliko sekundi kasnije, druga vrata koja vode u hodnik oprezii su se otvorila i Lusiya je ušla potajno. Nakon što je žurno pogledom preletela po sobi, kao da želi da se uveri da tu nema nikoga, prišla je okruglom stolu u sredini sobe i podigla ser Klodovu šoljicu za kafu. U očima joj se pojavio prepreden, težak pogled koji je protivrečio njihovom uobičajenom nevinom izgledu, i odjednom je izgledala prilično starija.

Lusija je još stajala sa soljicom u mci, kao da je neodlucna šta da uradi, kada su se otvorila druga vrata koja vode ka prednjem delu kuće i Poaro je ušao u biblioteku sam.

Dozvolite mi, madam - rekao je Poaro, učinivši dase Lusija žestoko trgne. Prišao joj je i uzeo šoljicu iz njene ruke s držanjem nekoga ko se prepušta gestu jednostavne uljudnosti.

Ja... ja... došla sam po svoju tašnu - promucala je Lusija.

Ah, da - reče Poaro. - Sada, da vidim, gde sam primelio daminu tašnu? Ah da, ovde. - Prišao je divanu, podigao tašnu i pružio je Litsiji. - Puno vam hvala - rekla je, bacivši rastrojeno pogled okolo dok je govorila.

Ne zahvaljujte se, madam.

Nakratko se nervozno osmehnuvši Poarou, Lusija je brzo napuslila sobu. Kada je otišla, Poaro je stajao prilično mirno za trenutak ili dva, a onda je podigao šoljicu za kafu. Nakon što ju je oprezno pomirisao, izvadio je iz svog džepa epruvetu, sipao u nju malo taloga iz ser Klodove šoljice, i zatvorio epruvetu. Vrativši je natrag u svoj džep, nastavio je da gleda okolo po sobi, brojeći šoljice naglas. - Jedna, dve, tri, četiri, pet, šest. Da, Šest šoljica za kafu.

Poaro se zbunjeno namrštio, kada su mu oči najjednotn zasijale zelenom svetlošću koja je uvek nagoveštavala unutrašnje uzbuđenje. Prišavši brzo vratima kroz koja je nedavno ušao, otvorio ih je i bučno ih zalupio, a onda se ustremio ka dvokrilnim prozorima, sakrivši se iza zavesa. Posle nekoliko trenutaka još jednom su se otvorila druga vrata koja vode ka hodniku, i ponovo je ušla Lusija, ovoga puta još opreznije nego pre, čineći se veoma na oprezu. Osvrnuvši se oko sebe u nastojanju da drži na oku oboje vrata, dograbila je šoljicu za kafu iz koje je ser Klod pio i pogledom premerila sobu

Pogled joj je pao na stočić blizu vrata ka predvorju, na kojem je stajala velika saksija u kojoj se nalazila sobna biljka: Prilazeci stočiću, Lusija je zabola naopačke šoljicu za kafu u saksiju. Zatim, i dalje posmatrajući vrata, uzela je jednu od ostalih šoljica za kafu i stavila je blizu ser Klodovog tela. Potom je brzo prišla vratima, ali kada je stigla do njih, vrata su se otvorila i ušao je njen muž Ričard s jednim veoma visokim, plavokosim čovekom, u ranim tridesetim, čije je držanje, iako ljubazno, imalo izgled autoriteta. Pridošlica je nosio lekarsku torbu.

Lusija! - uzviknuo je Ričard, iznenađen. - Šta radiš ovde'?

Ja... ja... došla sam da uzinem svoju tašnu - objasnila je Lusijsa. - Zdravo, dr Grejem. Izvinite me, molim vas - dodalaje, požurivši kraj njih. Dok ju je Ričard posmatrao kako odlazi, Poaro se pojavio iza zavesa, prišavši dvojici muškaraca kao da je upravo ušao u sobu na dniga vrata.

Ah, evo mesje Poaroa. Dozvolite da vas upoznam. Poaro, ovo je dr Grejem. Kenet Grejem. - Poaro i doktor se nakloniše jedan dnigome, i dr Grejem odmah priđe telu mrtvog naučnika da ga pregleda, dok ga je Ričard posmatrao. Herkul Poaro, na kojeg više nisu obraćali pažnju, kretao se po sobi, s osmehom ponovo brojeći šoljice za kafu. - Jedna, dve, tri, četiri, pet - promrmeljao je. - Pet, zbilja. - Svetlost čistog uživanja osvetlila je Poaroovo lice, i nasmešio se na svoj najzagonetniji način. Izvadivši epruvetu iz svog džepa, pogleda je i polako odmahnu glavom.

U međuvremenu, dr Grejem je završio površni pregled tela ser Kloda Ejmorija. - Bojim se - rekao je Ričardu da neću moci da potpišem umrlicu. Ser Klod je bio u savršeno zdravom stanju, i čini mi se krajnje neverovainim da je mogao da pretrpi iznenadan srčani udar. Bojim se da ćemo morati da saznamo šta je jeo ili pio u svojim poslednjim satima života.

Blagi bože, čoveče, da li je to zaista neophodno? upitao je Ričard, s prizvukom uznemirenosti u svom glasu. - Nije jeo niti pio bilo šta što nismo i mi ostali. Absurdno je sugerisati da...

Ništa ja ne sugerišem - prekinuo je dr Grejem, govoreći Čvrsto i s autoritetom. - Kažem vam da će, po zakonu, morati da se obavi istraga, i da će islednik svakako želeti da zna uzrok smrti. Ja sada jednostavno ne znam šta je prouzrokovalo ser Klodovu smrt. Narediću da se njegovo telo odnese, i srediću da se autopsija obavi odmah ujutru kao hitna stvar. Trebalo bi da mogu da vam se sutra vratim s nekim čvrstim činjenicama.

Brzo je napustio sobu, praćen Ričardom koji je i dalje tražio razjasnjenje. Poaro je gledao za njima a onda je poprimio izraz lica upornog razmišljanja kada se ponovo okrenuo da ponovo pogleda telo čoveka koji ga je pozvao iz Londona s tolikom hitnošću u svom glasu. Šta ste to želeli da mi kažete, moj prijatelju? Pitam se. Čega ste se plašili? pomislio je u sebi. „Da li je to jednostavno bila krađa vaše formule, ili ste se plašili i za svoj život? Pouzdali ste se u pomoć Herkula Poaroa. Prekasno ste pozvali u pomoć, ali ću pokušati da otkrijem istinu."

Zamišljeno odmahujući glavom. Poaro je taman hteo da napustio sobu kada je ušao Tredvel. - Odveo sam onog drugog gospodina do njegove sobe, gospodine - rekao je

Poarou. - Mogu li da vas povedem do vaše, koja se nalazi odmah pored njegove, na vrhu stepeništa? Takođe sam dao sebi slobodu da se postaram za malo hladne večere za vas dvojicu, posle vašeg puta. Dok se budemo peli na sprat pokazaću vam gde je trpezarija.

Poarou je nagnuo glavu u znak uljudnog prihvatanja. -Hvala vam puno, Tredvel - rekao je. - Uzgred budi rečeno, posavetovaću oštro gospodina Ejmorija da bi ova soba trebalo da bude držana zaključana do sutra, kada bi trebalo da imamo dalje informacije u vezi s večerašnjim tužnim događajem. Da li biste bili tako ljubazni da je zaključate nakon što je sada napustimo?

Svakako, gospodine, ako tako želite - odgovorio je Tredvel kada je Poarou ispred njega izašao iz biblioteke.

Osmo poglavlje

Kada je Hejstings sišao na doručak kasno sledećeg jutra, nakon što se dobro i dugo ispavao, zatekao je sebe da jede sam. Od Tredvela je saznao da je Edvard Rejnor doručkovao mnogo ranije, i da se vratio u svoju sobu da dovede u red neka dokumenta ser Kloda, da su gospodin i gospođa Ejmori doručkovali u svojim sobama i da se još nisu pojavili, a da je Barbara Ejmori iznela šoljicu kafe u vrt, gde se verovatno još sunča. Gospođica Karolajn Ejmori je naručila doručak u svoju sobu, izgovarajući se blagom glavoboljom, j Tredvel je nije više video.

Da li ste videli mesje Poaroua uopšte jutros. Tredvel? upitao je Hejstings, i rečeno mu je da je njegov prijatelj rano ustao i odlučio da se prošetati do sela. - Razumeo sam mesje Poaroua datreba da kažem da ima tamo da obavi neki posao dodao je Tredvel.

Nakon što je završio izdašan doručak koji se sastojao od slanine, kobasice, jaja, prženog hleba i kafe, Hejstings se vratio u svoju udobnu sobu na prvom spratu, koja je pružala divan pogled na deo vrta i, na nekoliko minuta koje je Hejstings smatrao vrednim, na Barbaru Ejmori koja se sunčala. Tek kada je Barbara ušla u kuću, Hejstings je seo u fotelju s jutarnjim Tajmsom. koji je naravno prerano otišao u štampu da bi sadržavao bilo kakvo spominjanje smrti ser Kloda Ejmorija prethodne večeri.

Hejstings je okrenuo uvodnu stranu i počeo da čita. Dobrih pola sata kasnije, probudio se iz blagog dremeža zatekavši Herkula Poaroua kako stoji iznad njega.

Ah, mon cher, vidim da naporno radite na ovom slučaju - prigušeno se nasmejao Poaro.

U stvari, Poaro, razmišljao sam prilično dugo o događajima od prošle noci - izjavio je Hejstings. - Mora da sam zadremao.

A zašto da ne, prijatelju moj? - uveravao ga je Poaro. - I ja sam razmišljao o smrti ser Kloda i, naravno, o krađi njegove toliko važne formule. Ja sam, u stvari, već preduzeo neke korake, i svakog trenutka očekujem telefonsku poruku koja će mi reći da li je izvesna moja sumnja tačna ili ne.

Šta ili koga sumnjičite, Poaro? - upitao je žudno Hejstings.

Poaro je pogledao kroz prozor pre nego što je odgovorio. - Ne, mislim da ne mogu to da vam otkrijem u ovoj etapi igre, prijatelju moj - odgovorio je nestašno. - Recimo samo da, kao što madioničari na pozomici vole da nas uveravaju, brzina ruke obmanjuje oko.

Zaista, Poaro - uzviknuo je Hejstings - povremeno umele da budete krajnje iritirajući. Zaista mislim da biste morali barem da obavestite koga sumnjičite da je ukrao formulu. Ipak, možda bih mogao da vam pomognem u time...

Poaro prekide svog kolegu živim pokrelom ruke. Mali delektiv je sada imao svoj najneviniji izraz lica i piljio je kroz prozor, zamišljeno, u daljinu. - Zbunjeni ste, Hejstingse? - upitao je. - Pitajte se zašto se ne upuštam u gonjenje osumnjičenog?

Pa... tako nekako - priznao je Hejstings.

To je ono što biste vi, bez sumnje, učinili da ste na mom mestu - primetio je Poaro samozadovoljno. - Razumem to. Ali ja nisara od onih koji uživaju da žure okolo, tražeći iglu u plastu sena, kako kažete vi Englezi. Za sada, zadovoljan sam da čekam. Što se tiče toga zašto čekam... eh bien, inteligenciji Herkula Poaroa su ponekad savršeno jasne stvari koje onima koji nisu toliko obdareni nisu uopšte jasne.

Blagi bože, Poaro! - uzviknuo je Hejstings. - Da li znate, dao bih znatnu sumu novca da vas vidim kako pravite potpunu budalu od sebe... samo jednom. Toliko ste prokleta tašti!

Ne razjarujte se, dragi moj Hejstingse - odgovorio je Poaro umirujuće. - U stvarnosti, primećujem da ima trenutaka kada se čini kao da me gotovo mrzite! Avaj, ja trpim kazne genijalnosti!

Čovečuljak isprsi svoje grudi i uzdahnu tako komično da je Hejstings bio prisiljen da se nasmeje. - Poaro, vi zaista ima najviše mišljenja o samom sebi od bilo koga koga sam ikada upoznao - izjavio je.

Šta ćete? Kad je čovek jedinstven, on to zna. Ali pređimo sada na ozbiljne stvari, dragi moj Hejstingse. Da vam kažem da sam zamolio ser Klodovog sina, gospodina Ričarda Ejmorija, da se u podne sastane s nama u biblioteci. Kažem „nama“, Hejstingse, jer mi je potrebno da budete tamo, prijatelju moj, da pažljivo posmatrate

Kao i uvek, biću ushićen da vam pomognem, Poaro - uverio ga je njegov prijatelj.

U podne Poaro, Hejstings i Ričard Ejmori sastali su se u biblioteci, iz koje je telo ser Kloda bilo uklonjeno kasno prethodne večeri. Dok je Hejstings slušao i posmatrao iz udobne pozicije na divanu, detektiv je upitao Ričarda Ejmorija da ispriča detaljno događaje od večeri koja je prethodila njegovom, Poaroovom, dolasku. Kada je završio recital događaja, Ričard je, sedeći na stolici na kojoj je prethodne večeri sedeo njegov otac, dodao: - Pa, to je otprilike sve, mislim. Nadam se da sam bio jasan?

Ali savršeno, mesje Ejmori, savršeno - odgovorio je Poaro, naslanjajući se na naslon jedine fotelje u sobi. Sada imam čistu sliku. - Zatvorivši oči, pokušao je da prizove prizor. - Tu je ser Klod u svojoj fotelji, kako dominira situacijom. Zatim tama, kucanje na vratima. Da, zbilja, dramatičan mali prizor.

Pa - reče Ričard, nameštajući se kao da će da ustane - ako je to sve...

Samo trenutak - kazao je Poaro, s gestom kao da će da ga zadrži.

Ponovo se spustivši u svoju stolicu s izgledom protivljenja, Ričard upita: - Da?

Šta je sa događajima ranije tokom večeri, mesje Ejmori?

Ranije tokom večeri?

Da - Poaro ga je podsetio. - Posle večere

Oh, to! - kazao je Ričard. - Zaista nema ništa više da se ispriča. Moj otac i njegov sekretar, Rejnor... Edvard Rejnor... otišli su pravo u radnu sobu mog oca. Mi ostali smo bili ovde.

Poaro se ohrabrujuće zadovoljno osmehnuo Ričardu. -I radili ste... šta?

Oh, samo smo razgovarali. Uglavnom je svirao gramofon.

Poaro je za trenutak razmišljao. A onda: - Ništa se nije dogodilo što bi vas navelo da je vredno prisećanja? -upitao je.

Apsolutno ništa - potvrdio je Ričard veoma tiho. Posmatrajući ga pažljivo, Poaro je navaljivao dalje. -

Kada je poslužena kafa?

Odmah posle večere - bio je Ričardov odgovor. Poaro napravi kružni pokret rukom. - Da li ju je batler dodavao okolo, ili ju je ostavio ovde da bude sipana?

Zaista ne mogu da se setim - kazao je Ričard. Poaro ispusti blagi uzdah. Za trenutak je razmišljao a onda upitao: - Da li ste svi uzeli kafu?

Da, mislim da jesmo. Svi osim Rejnora, to jest. On ne pije kafu.

A ser Klodu je kafa odneta u njegovu radnu sobu?

Pretpostavljam da je tako - odgovorio je Ričard, s ponešto razdraženosti koja je počela da se primećuje u njegovom glasu. - Da li su svi ti detalji zaista neophodni?

Poaro podiže ruke u znak izvinjenja. - Tako mi je žao - reče. - Samo ja sam veoma željan da dobijem u svojoj glavi pravu sliku stvari. A, ipak, mi zaista želimo da vratimo ovu dragocenu formulu, zar ne? Pretpostavljam - bio je ponovo Ričardov prilično mrzovoljan odgovor, na koji su se Poaroove obrve preterano podigle i izustio je uzvik iznenađenja. - Ne, naravno, naravno, da želimo - požurio je Ričard da doda.

Poaro, odvrativši pogled od Ričarda Ejmorijsa, upita: -A sada, kada je ser Klod došao iz radne sobe u ovu sobu?

Baš kada su pokušavali da otvore ta vrata - rekao mu je Ejmori.

Oni? - upitao je Poaro, okrenuvši se ka njemu.

Da. Rejnor i ostali.

Mogu li da upitam ko je želeo da ih otvori?

Moja žena Lusija - rekao je Ričard. - Čitavo veče se nije dobro osećala.

Poaroov ton je bio saosećajan kada je odgovorio: - La pauvre damel Nadam se da se jutros bolje oseća? Postoje jedna ili dve stvari za koje hitno želim da"je pitam.

Bojim se da je to prilično nemoguće - kazao je Ričard. - Mislim da nije u stanju da vidi bilo koga, niti da odgovara na bilo kakva pitanja. U svakom slučaju, ne postoji ništa što bi ona mogla da vam kaže što ne bih mogao i ja da vam kažem.

Sasvim tako, sasvim tako - uverio ga je Poaro. - Ali žene, mesje Ejmori, imaju veliku sposobnost da opaze stvari do detalja. Ipak, bez sumnje, vaša tetka, gospođica Ejmori, podjednako će dobro doći.

Ona je u krevetu - rekao je Ričard brzo. - Smrt moga oca je bio veliki šok za nju.

Da, shvatam - promrmeljao je Poaro zamišljeno. Usledila je stanka. Ričard, izgledajući očigledno nelagodno, ustade i okrenu se ka dvokrilnim prozorima. - Hajde da udahnemo malo vazduha - izjavio je. - Ovde je veoma toplo.

Ah, vi ste kao i svi Englezi - izjavio je Poaro, smešeći se. - Dobar svež vazduh, nećete ga ostaviti napolju. Ne! Mora da bude unet u kuću.

Ne smeta vam, nadam se? - upitao je Ričard.

- Meni? - rekao je Poaro. - Ne, naravno da ne. Usvojio sam sve engleske navike. Svugde me smatraju za Engleza. - Na divanu, Hejstings nije mogao a da se ne osmehne u sebi. - Ali, izvinite me, mesje Ejmori, zar taj prozor nije zatvoren nekom genijalnom napravom?

Da, jeste - odgovorio je Ričard - ali ključ za to je na svežnju ključeva moga oca, koji imam ovde. - Izvadivši ključeve iz svog džepa, prišao je dvokrilnim prozorima i otključao kvaku, otvorivši širom prozore.

Udaljivši se od njega, Poaro sede na stolicu bez naslona, podalje od dvokrilnih prozora i svežeg vazduha, drhteći, dok je Ričard duboko udahnuo vazduh a onda za trenutak stajao gledajući napolje u vrt, pre nego što se vratio do Poaroa s držanjem nekoga ko je doneo neku odluku.

Mesje Poaro - izjavio je Ričard Ejmori - neću da okolišim. Znam da vas je moja žena preklinjala sinoć da ostanete, ali bila je uznemirena i histerična, i jedva da je znala šta radi. Ja sam zainteresovana osoba i otvoreno vam kažem da me je baš briga za formulu. Moj otac je bio bogat čovek. Ovo njegovo otkriće vredelo je puno novca, ali nije mi potrebno više nego što imam, i ne mogu da se pretvaram da delim njegov entuzijazam u toj stvari. U svetu već postoji dovoljno eksploziva.

Shvatam - promrmljao je Poaro zamišljeno. Ono što hoću da kažem - nastavio je Ričard - jeste da bi trebalo da odustanemo od čitave stvari.

Poaroove obrve se nakostrešišu, kada je napravio svoju poznatu grimasu iznenađenja. - Više biste voleli kada bih ja otišao? - upitao je. - Da ne bi trebalo da dalje istražujem?

Da, tako je. - Ričard Ejmori je zazvučao nelagodno kada je napola okrenuo leđa Poarou.

Ali - detektiv je bio uporan - ko god da je ukrao formulu ne bi to učinio zato da je ne bi iskoristio posle.

Ne - priznao je Ričard. Ponovo se okrenuo ka Poarou. - Ali ipak...

Polako i značajno, Poaro je nastavio: - Onda nemate ništa protiv... kako da kažem... ljage?

Ljage? - uzviknuo je Ričard oštro.

Petoro ljudi... - objasnio mu je Poaro - petoro ljudi imalo je priliku da ukrade formulu. Dok se ne dokaže da je jedan od njih kriv, ostalo četvoro ne mogu da dokažu da su nevini.

Tredvel je ušao u sobu dok je Poaro govorio. Kada je Ričard počeo da neodlučno muca: - Ja... to jest... - prekinuo ga je batler.

Izvinite, gospodine - rekao je svom poslodavcu - ali dr Grejem je ovde, i voleo bi da vas vidi.

Očigledno radostan zbog prilike da izbegne dalje Poaroovo ispitivanje, Ričard je odgovorio: - Odmah ću doći - prilazeći vratima dok je govorio. Okrenuvši se ka Poarou, upitao je formahio: - Da li biste me izvinili, molim vas? -dok je odlazio s Tredvelom. Kada su se njih dvojica udaljili, Hejstings ustade s divana i priđe Poarou, pucajući od zataškano g uzbudenja. -Ha! - uzviknuo je. - Otrov, hm?

Šta, dragi moj Hejstingse? - upitao je Poaro.

Otrov, sigurno! - ponovio je Hejstings, energično klimajući glavom.

Deveto poglavlje

Poaro je pogledom premerio svog prijatelja sa zabav-ljujućim svetlucanjem u oku. - Kako ste dramatični, dragi moj Hejstings! - uzviknuo je. - S kakvom brzinom i briljantnošću skaćete do zaključaka!

Ma dajte, Poaro - protestovao je Hejstings - ne možete me odbiti na taj način. Nećete se pretvarati da mislite da je starac umro od srčanog udara. Ono što se sinoć dogodilo sigurno skaće u oči. Ali moram da kažem da Ričard Ejmori nije baš veoma pametan momak. Izgleda da mu mogućnost otrova nije pala na pamet.

Mislite da nije, prijatelju moj? - upitao je Poaro.

Otkrio sam to sinoć, kada je dr Grejem izjavio da ne može da izda umrlicu i kada je rekao da će morati da se obavi autopsija.

Poaro ispusti blagi uzdah. - Da, da - promrmljao je stišavajući. - Dr Grejem je došao jutros da objavi rezultate autopsije. Znaćemo da li ste u pravu ili ne za samo nekoliko minuta. - Činilo se da je Poaro taman hteo da kaže još nešto, ali se suzdržao. Prišao je okviru kamina i počeo da namešta vaznu s papirićima korišćenim za paljenje vatre.

Hejstings ga je nežno posmatrao. - Ha, Poaro - na-smejao se - kakav ste vi čovek za urednost

Zar efekat sada nije prijatniji? - upitao je Poaro, dok je premeravao pogledom okvir kamina glave nagnute u stranu.

Hejstings frknu. - Ne mogu da kažem da me je to puno brinulo do sada.

Čuvajte se! - rekao je Poaro, mašući prstom preteći ka njemu. - Simetrija, to je sve. Svuda bi trebalo da bude urednosti i reda, posebno u malim sivim ćelijama mozga. Potapšao se po glavi dok je govorio.

Ma, dajte, nemojte da skaćete na svoj hobi - preklinjao ga je Hejstings. - Samo mi recite šta vaše dragocene male sive ćelije misle o ovome.

Poaro je prišao divanu i seo pre nego što je odgovorio. Pogledao je Hejstingsa staloženo, suzivši oči kao mačka dok se nije video samo zeleni odsjaj. - Ako biste upotrebili svoje sive ćelije, i pokušali da vidite čitav slučaj jasno... kao što ja to

pokušavam da uradim... možda biste opazili istinu, prijatelju moj - izjavio je samozadovoljno. - Međutim - nastavio je, tonom koji je sugerisao da on sma-tra da se on ponaša s velikom velikodušnošću - pre nego što stigne dr Grejem, hajde da najpre čujemo ideje mog prijatelja Hejstingsa.

Dakle - počeo je Hejstings žudno - to što je ključ pronađen ispod sekretarove stolice je sumnjivo.

Mislite da jeste, zar ne, Hejstingse?

Naravno - odgovorio je njegov prijatelj - Veoma sumnjivo. Ali, u celini, tipujem na Italijana.

Ah! - promirnljao je Poaro. - Misteriozni dr Kareli.

Misteriozan, tačno - nastavio je Hejstings. - To je baš prava reč za njega. Šta on radi ovde na selu? Reći ću vam. On traži formulu ser Kloda Ejmoriija. On je gotovo sigurno izaslanik neke strane vlade. Znae na šta mislim.

Znam, zaista, Hejstingse - odgovorio je Poaro s osmehom. - Napokon, ja povremeno ipak idem u bioskop, znate.

I ako se ispostavi da je ser Klod zaista otrovan Hejstings je sada koračao krupnim koracima - to više nego ikad čini dr Karelija glavnim osumnjičenim. Sećate se Bordžija? Otrov je veoma italijanska vrsta zločina. Ali ono čega se bojim jeste da će taj Kareli da pobegne s formulom u svom posedu.

On to neće učiniti, prijatelju moj - rekao je Poaro, odmahnuvši glavom.

Kako, pobogu, možete da budete tako sigurni? - upitao je Hejstings.

Poaro se naslonio u svojoj stolici i spojio vrhove svo-jih prstiju na svoj poznati način. - Ne znam tačno, Hejstingse - priznao je. Ne mogu da budem siguran, naravno. Ali imam jednu idejicu. - Kako to mislite?

Šta mislite gde je ta formula sada, moj pametni saradniče? - upitao je Poaro.

Otkud ja da znam?

Poaro pogleda u Hejstingsa za trenutak, kao da svom prijatelju pruža priliku da razmisli o pitanju. Zatim: - Razmislite, prijatelju moj - rekao je ohrabrujuće. - Sredite svoje ideje. Budite metodični. Budite uredni. To je tajna uspeha. - Kada je

Hejstings samo odmahnuo glavom zbunjenog izgleda, detektiv je pokušao da da svom kolegi indiciju. - Postoji samo jedno mesto gde može da bude -rekao mu je Poaro.

A gde je to, pobogu? - upitao je Hejstings, s jasnim tonom razdraženosti u svom glasu.

U ovoj sobi, naravno - izjavio je Poaro, dok mu se na licu pojavio trijumfalan zadovoljan osmeh nalik na mačku iz Alise u zemlji čuda.

Kako to, pobogu, mislite?

Ali, da, Hejstingse. Samo razmotrite činjenice. Od dobrog Tredvela znamo da je ser Klod preduzeo izvesne mere predostrožnosti da spreči da formula bude uklonjena iz ove sobe. Kada je priredio svoje malo iznenađenje i objavio naš blizak dolazak, sasvim je sigurno, dakle, da lopov i dalje ima formulu kod sebe. Šta on mora da uradi?

Ne sme da rizikuje da je nađu kod njega kada ja dođem. Može da uradi samo dve stvari. Može da je vrati, na način koji je predložio ser Klod, ili može da je sakrije negde, pod zaklonom tog jednog minuta potpune tame. Pošto nije učinio ono prvo, mora da je uradio drugo. Voildl Meni je očigledno da je formula skrivena u ovoj sobi.

Bože, Poaro - uzviknuo je Hejstings u velikom uzbuđenju - verujem da ste u pravu! Hajde da je potražimo. - Ustade brzo i priđe pisaćem stolu.

Svakako, ako vas to zabavlja - odgovorio je Poaro. - Ali postoji neko ko će biti u stanju da je nađe lakše nego što vi možete.

Oh, a ko je to? - upitao je Hejstings.

Poaro uvrnu svoj brk s ogromnom energijom. - Pa, osoba koja ju je sakrila, parbleul - uzviknuo je, proprativši svoje reči s gestom koji bi više odgovarao mađioničaru koji izvlači zeca iz šešira.

Mislite da...

Mislim - objasnio je Poaro strpljivo svom kolegi da će pre ili kasnije lopov pokušati da ponovo dođe do svog plena. Jedan od nas dvojice, stoga, mora da ostane stalno na straži... - Čuvši da se vrata polako i oprezno otvaraju, začutao je i dao rukom znak Hejstingsu da mu se pridruži kod gramofona, van neposrednog vidokruga bilo koga ko ulazi u sobu.

DESETO POGLAVLJE

Vrata su se otvorila i Barbara Ejmori je obazrivo ušla u sobu. Uzevši stolicu koja je stajala kraj zida, stavila ju je ispred ormara za knjige, popela se na nju i pružila ruku ka limenoj kutiji koja je sadržavala lekove. U tom trenutku, Hejstings je iznenada kinuo i Barbara, s trzajem, ispusti kutiju. - Oh! - uzviknula je pomalo zbunjena. - Nisam znala da ovde ima nekoga.

Hejstings je pritrčao i podigao kutiju, koju je zatim Poaro uzeo od njega. - Dozvolite mi, madmazel - rekao je detektiv. - Siguran sam da je ovo preteško za vas. - Prišao je stolu u sredini i stavio limenu kutiju na njega. - To je vaša mala kolekcija? - upitao je. - Ptičja jaja? Morske školjke, možda?

Bojim se da je mnogo prozaičnije, mesje Poaro odgovorila je Barbara nervozno se nasmejavši. - Ništa osim pilula i praškova!

Ali svakako - rekao je Poaro - neko tako mlad, tako pun zdravlja i energije, nema potrebu za ovim bagatelama?

Oh, to nije za mene - uverila ga je Barbara. - To je za Lusiju. Jutros ima tako užasnu glavobolju.

La pauvre dame - promrmaljao je Poaro, dok mu je glas obilovao saosećanjem. - Onda vas je ona poslala po ove pilule?

Da - odgovorila je Barbara. - Dala sam joj nekoliko aspirina, ali ona je želela malo prave droge. Rekla sam da ću doneti gore čitavu opremu... to jest, ako ovde nema nikoga.

Poaro, naslanjajući ruke na kutiju, progovori zamišljeno: - Ako ovde nema nikoga. Zašto bi to bilo bitno, madmazel?

Pa, znate kako je na ovakvom mestu - objasnila je Barbara. - Komešanje, komešanje, komešanje! Mislim, tetka Karolajn je, na primer, kao kvockava stara kvočka! A Ričard je prokleta smetalo i potpuno beskoristan kao pride, kao što su muškarci uvek kada ste bolesni.

Poaro klimnu glavom s razumevanjem. - Shvatam, shvatam - rekao je Barbari, pognuvši glavu kao znak da je prihvatio njeno objašnjenje. Očešao je prste duž

poklopca kutije koja je sadržavala lekove, a onda je brzo pogledao svoje ruke. Zastavši za trenutak, pročistio je grlo s blago izveštačenim zvukom, a onda je nastavio: - Zna li, madmazel, da imate veliku sreću sa svojom poslugom?

Kako to mislite? - upitala je Barbara.

Poaro joj pokaza limenu kutiju. - Vidite... - pokazao je prstom - na ovoj kutiji nema ni trunčice prašine. Popeti se na stolicu i pobrinuti se za prašinu toliko visoko.... ne bi sva posluga bila tako savesna.

Da - složila se Barbara. - Sinoć sam pomislila da je čudno da nije prašnjava.

Sinoć ste imali spuštenu ovu kutiju s lekovima? upitao ju je Poaro.

Da, posle večere. Ona je puna starih bolničkih stvari, znate.

Hajde da pogledamo te bolničke lekove - predložio je Poaro otvarajući kutiju. - Izvadivši neke bočice i podigavši ih uvis, uzdigao je obrve s preterivanjem. - Strihnin... atropin... veoma ljupka mala kolekcija! Ah! Evo bočice skopolamina, gotovo prazne!

Šta? - uzviknula je Barbara. - Pa sinoć su sve bile pune. Sigurna sam da su bile.

Voila - Poaro joj pruži bočicu, a onda je vrati u kutiju. - Ovo je veoma čudno. Kažete da su sve ove kako ih zovete... bočice... bile pune? Gde je tačno bila ova kutija s lekovima sinoć, madmazel?

Pa, kada smo je skinuli, stavili smo je na ovaj sto obavestila ga je Barbara. - I dr Kareli je pregledao lekove, prokomentarisao ih i...

Začutala je kada je Lusija ušla u sobu. Žena Ričarda Ejmorija izgledala je iznenađena što vidi dvojicu muškaraca. Njeno blede, ponosno lice činilo se izjedeno brigom na dnevnoj svetlosti, i bilo je nečeg zamišljenog u uglu njenih usana. Barbara je pohnatila ka njoj. - Oh, draga, nije treba-lo da ustaneš - rekla je Lusiji. - Ja sam baš krenula kod tebe.

Moja glavobolja je mnogo bolje, Barbara draga odgovorila je Lusija, očiju uprtih u Poaroa. - Sišla sam zato što želim da razgovaram s mesje Poaroom.

Ali, mila moja, zar ne misliš da bi trebalo...

Molim te, Barbara.

Oh, dobro, ti znaš najbolje - rekla je Barbara kada je krenula ka vratima, a Hejstings je požurio da joj ih otvori. Kada je otišla, Lusija je prišla jednoj stolici i sela. - Mesje Poaro... - počela je Vama na usluzi, madam - odgovorio je Poaro učtivo.

Lusija je progovorila oklevajući, i glas joj je malo drhtao. - Mesje Poaro - ponovo je počela - sinoć sam vas nešto zamolila. Molila sam vas da ostanete ovde. Ja... preklinjala sam vas da učinite tako. Jutros shvatam da sam napravila grešku.

Da li ste sigurni, madam? - upitao ju je Poaro mirno.

Sasvim siguma. Sinoć sam bila nervozna i uzrujana. Veoma sam vam zahvalna što ste uradili ono što sam vas zamolila, ali je sada bolje da odete.

Ah, c'est comme ca - promrmljao je Poaro sebi u bradu. Naglas, njegov odgovor je bio samo neodređeno: Shvatam, madam.

Ustajući, Lusija mu dobaci nervozan pogled upitavši: - To je, onda, sređeno?

Ne baš, madam - odgovorio je Poaro, koraknuvši ka njoj. - Ako se sećate, izrazili ste sumnju da je vaš svekar umro prirodnom smrću.

Sinoć sam bila histerična - insistirala je Lusija. Nisam znala šta govorim.

Onda ste sada ubeđeni - bio je uporan Poaro - da je njegova smrt bila, ipak, prirodna?

Apsolutno - izjavila je Lusija.

Poaroove obrve se za trunku podigoše. Gledao ju je ćutke.

Zašto me tako gledate? - upitala ga je Lusija s uznemirenošću u glasu. Zato što je, madam, ponekad teško navesti psa na trag. Ali kada ga nađe, ništa na svetu ne može ga naterati da ga napusti. Ne ako je u pitanju dobar pas. A ja, madam, ja, Herkul Poaro, ja sam veoma dobar pas!

U velikoj uzbuđenosti, Lusija je izjavila: - Oh! Ali morate, zaista morate da odete. Preklinjem vas, preklinjem vas. Ne znate kakvo zlo možete da izazovete ako ostanete! - Zlo? - upitao je Poaro. - Vama, madam?

Svima nama, mesje Poaro. Ne mogu više da objasnim, ali vas preklinjem da prihvatite moju reč da je tako. Od prvog trenutka kada sam vas ugledala, verovala sam vam. Molim vas...

Začutala je kada su se vrata otvorila. Ušao je Ričard, izgledajući šokiran, s dr Grejemom. - Lusija! - uzviknuo je njen muž kada ju je ugledao.

Ričarde, šta je? - upitala je zabrinuto Lusija pohitavši ka njemu. - Šta se dogodilo? Nešto novo se dogodilo, mogu da ti vidim na licu. Šta je?

Ništa, draga moja - odgovorio je Ričard s pokušajem umirivanja u glasu. - Imaš li nešto protiv da nas ostaviš na trenutak?

Lusijine oči su mu pretraživale lice. - Zar ne mogu... - zaustila je, ali se nećkala kada je Ričard prišao vratima i otvorio ih. - Molim te - ponovio je.

S pogledom bačenim za sobom u kojem je bio vidljiv izraz straha, Lusija je napustila sobu

Jedanaesto poglavlje

Spustivši svoju lekarsku torbu na stočić za kafu, dr Grejem je prišao divanu i seo. - Bojim se da je ovo loša stvar, mesje Poaro - izjavio je detektivu.

Loša stvar, kažete? Da? Otkrili ste šta je prouzrokovalo smrt ser Kloda? - upitao je Poaro.

Njegova smrt nastala je usled trovanja jakim biljnim alkaloidom - izjavio je Grejem.

Kao što je skopolamin, možda? - sugerisao je Poaro, podižući limenu kutiju s lekovima sa stola.

Pa, da, baš tako. - Dr Grejem je zazvučao iznenađen na tačnu pretpostavku detektiva. Poaro odnese kutiju na drugi kraj sobe, stavivši je na sto od gramofona i Hejstings mu se tamo pridruži. U međuvremenu, Ričard Ejmori se pridružio doktoru na divanu. - Šta to zapravo znači? Ričard je upitao dr Grejema.

S jedne strane, to znači učešće policije - bio je Grejemov brz odgovor.

Moj bože! - uzviknuo je Ričard. - Ovo je strašno. Zar nije moguće da to zataškaš?

Dr Grejem pogleda smireno Ričarda Ejmorija pre nego što je progovorio, polako i oprezno. - Dragi moj Ričarde - rekao je. - Veruj mi, nikome nije nelagodnije i

žalosnije zbog ove užasne nesreće nego što je meni. Posebno s obzirom na to da je, pod datim okolnostima, izgleda neverovatno da je otrov mogao da uzme sam.

Ričard je zastao nekoliko sekundi pre nego što je pro-govorio. - Da li to govoriš da je u pitanju ubistvo? - upi-tao je nestabilnog glasa.

Dr Grejem je ćutao, ali je svečano klimnuo glavom.

Ubistvo! - uzviknuo je Ričard. - Šta ćemo, pobogu, da uradimo?

Zauzevši oštrije, poslovnije držanje, Grejem je objasnio proceduru koja treba da usledi. - Obavestio sam islednika. Istraga će biti održana sutra u Kings Armsu.

I... misliš... policija će morati da bude umešana? To ne može da se izbegne?

Ne može. Svakako mora da to shvataš, Ričarde? rekao je dr Grejem.

Ričardov ton je bio izbezumljen kada je počeo da uz-vikuje: - Ali zašto me nisi upozorio da...

Hajde, Ričarde. Priberi se. Siguran sam da razumeš da sam preduzeo samo one korake za koje sam smatrao da su apsolutno neophodni - prekinuo ga je Grejem. - Napokon, ne bi trebalo gubiti vreme kada su ovakve stvari u pitanju.

Moj bože! - uzviknuo je Ričard.

Dr Grejem se obratio Ejmoriiju ljubaznijim tonom. -Ričarde, znam. Zaista razumem. Ovo je bio strašan šok za tebe. Ali postoje stvari koje moram da te upitam. Da li se osećaš dorastao tome da odgovoriš na nekoliko pitanja?

Ričard je učinio vidljivi napor da se pribere. - Šta želiš da znaš? - upitao je Najpre - kazao je Grejem - šta je tvoj otac sinoć za večerom jeo i pio?

Da se setim, svi smo isto imali. Supa, pržena riba, faširane šnicle a završili smo s voćnom salatam.

A šta je sa pićem? - nastavio je dr Grejem. Ričard je za trenutak razmišljao pre nego što je odgovorio: - Moj otac i moja tetka pili su burgundac. Rejnor takođe, mislim. Ja sam se držao viskija i sode, a dr Kareli... da, dr Kareli je pio belo vino tokom obeda.

Ah, da, misteriozni dr Kareli - promrmljao je Grejem. - Izvinićeš me, Ričarde, ali šta tačno znaš o tom čoveku?

Zainteresovan da čuje odgovor Ričarda Ejmorijsa na ovo, Hejstings je prišao bliže dvojici muškaraca. U odgovor na pitanje dr Grejema, Ričard je izjavio: - Ne znam ništa o njemu. Nikada ga nisam upoznao, niti čuo za njega, do juče.

Ali on je prijatelj tvoje žene? - upitao je doktor.

Očigledno jeste.

Da li je bliska s njim?

Oh, ne, on je samo poznanik, zaključujem. Grejem pucnu jezikom i odmahnu glavom. - Nisi mu dopustio da napusti kuću, nadam se? - upitao je.

Ne, ne - uverio ga je Ričard. - Sinoć sam mu ukazao da će, dok ova stvar ne bude raščišćena... pitanje ukradene formule, mislim... za njega biti najbolje da ostane ovde u kući. U stvari, poslao sam nekoga dole u gostionicu gde ima sobu da donese ovde njegove stvari.

Zar se uopšte nije bunio? - upitao je ponešto iznenađen dr Grejem. Oh, ne, u stvari, složio se prilično željno.

„Hm" je bio jedini Grejemov odgovor na to. Zatim, osvrnuvši se oko sebe, upitao je: - Pa sada, šta je s ovom sobom?

Poaro priđe dvojici muškaraca. - Tredvel, batler, je sinoć zaključao vrata - uverio je dr Grejema - i meni predao ključeve. Sve je upravo onako kako je bilo, osim što smo pomerili stolice, kao što vidite.

Dr Grejem je pogledao u šoljicu za kafu na stolu. Pokazujući na nju, upitao je: - Da li je to šoljica? - Prišao je stolu, podigao šoljicu i onjušio je. - Ričarde - upitao je - da li je ovo šoljica iz koje je tvoj otac pio? Biće bolje da je ponesem. Moraće da ide na analizu. - Noseći šoljicu do stočića za kafu, otvorio je svoju torbu.

Ričard skoči na noge. - Svakako ne misliš... - počeo je, ali onda zaćuta.

Čini se veoma neverovatnim - reče mu Grejem - da je otrov mogao da bude dat za večerom. Najverovatnije objašnjenje je da je skopolamin dodat u ser Klodovu kafu.

Ja... ja... - Ričard je pokušao da izgovori kada je ustao i koraknuo ka doktoru, ali je onda ućutao očajavajućim pokretom i naglo napustio sobu kroz dvokrilne prozore u vrt.

Dr Grejem je uzeo malu kartonsku kutiju vate iz svoje torbe i pažljivo spakovao šoljicu u nju, obraćajući se Poarou dok je to radio. - *Gadna stvar - poverio se.* - Uopšte nisam iznenađen što je Ričard Ejmori uznemiren. Novine će maksimalno da iskoriste prijateljstvo ovog italijanskog doktora s njegovom ženom. A blato naginje ka tome da se drži, mesje Poaro. Blato naginje ka tome da se drži. Jadna dama! Ona je verovatno potpuno nevina. Čovek ju je očigledno upoznao na neki verodostojan način. Ti stranci su zadržavajuće pametni. Naravno, pretpostavljam, da ne bi trebalo da govorim na ovaj način, kao da je stvar očevidna, ali šta drugo čovek da pomisli?

Mislite da to upada u oči, da? - upitao ga je Poaro, razmenivši poglede s Hejstingsom.

Pa, napokon - objasnio je dr Grejem - izum ser Kloda je bio dragocen. Pojavljuje se ovaj stranac, o kome niko ništa ne zna. Italijan. Ser Klod je misteriozno otrovan...

Ah, da! Bordžije - uzviknuo je Poaro.

Izvinite? - upitao je doktor.

Ništa, ništa.

Dr Grejem podiže svoju torbu i spremi se za odlazak, pružajući ruku Poarou. - Pa, bolje da idem.

Do viđenja... za sada, mesje doktor - reče Poaro dok su se rukovali.

Na vratima, Grejem zastade i osvrnu se. - Do viđenja, mesje Poaro. Pobrinite se da niko ništa ne naruši u ovoj sobi dok ne stigne policija, hoćete li? To je krajnje važno.

Svakako, preuzeću odgovornost za to - uverio ga je Poaro.

Kada je Grejem otišao, zatvorivši vrata za sobom, Hejstings je suvo primetio: - Znao, Poaro, ne bih voleo da budem bolestan u ovoj kući. Najpre, izgleda da ovde postoji trovač na slobodi... a drugo, uopšte nisam siguran da verujem tom mladom doktoru.

Poaro uputi Hejstingsu podrugljiv pogled. - Nadaćmo se da nećemo biti u ovoj kući dovoljno dugo da se razbolimo - rekao je, prišavši kaminu i povukavši zvonice. - A sada, dragi moj Hejstingse, na posao - izjavio je kada se ponovo pridružio svom kolegi, koji je zamišljeno gledao u stočić za kafu sa zbunjenim izrazom lica.

Šta ćete da uradite? - upitao je Hejstings.

Vi i ja, prijatelju moj - odgovorio je Poaro sa sjajem u oku - intervjuisaćemo Ćezara BordŹiju.

Tredvel je ušao u odgovor na Poaroov poziv. - Pozvonili ste, gospodine? - upitao je batler.

Da, Tredvel. Hoćete li, molim vas, da zamolite italijanskog gospodina, dr Karelija, ako bi bio ljubazan da dođe ovamo?

Svakako, gospodine - odgovorio je Tredvel. Napustio je sobu i Poaro je otišao do stola da uzme kutiju s lekovima. - Bilo bi dobro, mislim - poverio se Hejstingsu - ako bismo ovu kutiju s tako veoma opasnim lekovima vratili na njeno pravo mesto. Hajde da, pre svega, budemo uredni.

Pružajući limenu kutiju Hejstingsu, Poaro odnese stolicu do ormara za knjige i pope se na nju. - Stari poklić za urednost i simetriju, hm? - uzviknuo je Hejstings. - Ali i više od toga, pretpostavljam.

Kako to mislite, prijatelju moj? - upitao je Poaro.

Znam šta je. Ne Źelite da uplašite Karelija. Napokon, ko je sinoć baratao tim lekovima? Između ostalih i on. Ako ih vidi dole na stolu, to bi moglo da ga stavi na oprez, hm, Poaro?

Poaro potapša Hejstingsa po glavi. - Kako je mudar moj prijatelj Hejstings - izjavio je, uzevši kutiju od njega Znam vas suviše dobro - bio je uporan Hejstings. - Ne možete da mi bacite prašinu u oči.

Dok je Hejstings govorio, Poaro je povukao prst duŹ vrha police, pomevši prašinu pravo u lice svog prijatelja. -Ćini mi se, dragi moj Hejstingse, da je to upravo ono što sam uradio - uzviknuo je Poaro kada je paŹljivo ponovo povukao prstom po polici, praveći grimasu dok je to radio. - Izgleda da sam prerano pohvalio poslugu. Polica je puna prašine. Voleo bih da imam dobru vlaŹnu pajalicu u ruci da je poćistim!

Dragi moj Poaro - nasmejao se Hejstings - vi niste kućna pomoćnica.

Avaj, nisam - primetio je Poaro tuŹno. - Ja sam samo detektiv!

Pa, gore nema šta da se detektuje - izjavio je Hejstings - zato siđite.

Kao što kaŹete, nema šta... - poćeo je Poaro a ondaućuta, stojećić sasvim mimo na stolici kao da se pretvorio u kamen.

Šta je? - upita ga nestrpljivo Hejstings, dodajući: Sidite, Poaro. Dr Kareli će biti ovde svakog sekunda. Ne želite da vas zatekne gore, zar ne?

U pravu ste, prijatelju moj - složio se Poaro dok je polako silazio sa stolice. Lice mu je imalo svečan izraz.

Pobogu, šta je? - upitao je Hejstings.

Samo razmišljam o nečemu - odgovorio je Poaro sa sanjalačkim pogledom u očima.

O čemu razmišljate?

O prašini, Hejstingse. O prašini - reče Poaro čudnim glasom. Vrata se otvoriše i dr Kareli uđe u sobu. On i Poaro se pozdraviše s najvećom ceremonijalnošću, svaki učtivo go-voreći maternji jezik onog drugog. - Ah, Monsieur Poirot - počeo je Kareli. - Vous voulez me questionner!

Si, Signor Dottore, se Lei permette - odgovorio je Poaro.

Ah, Lei parla italianol

Si, ma preferisco parlare in francese.

Alors — reče Kareli — qu'estce que vous voulez tne demander!

Dajte -ubacio se Hejstings s izvesnom razdraženošću u glasu. - Šta je, do đavola, sve ovo?

Ah, jadni Hejstings nije lingvista. Zaboravio sam. Poaro se nasmešio. - Bolje da govorimo engleski.

Izvinjavam se. Naravno - složio se Kareli. Obratio se Poarou s izgledom velike iskrenosti. - Drago mi je što ste poslali po mene, mesje Poaro - izjavio je. - Da to niste učinili, ja bih lično zahtevao intervju.

Zbilja? - primetio je Poaro, pokazujući na stolicu pored stola.

Kareli sede, dok je Poaro seo u fotelju a Hejstings se udobno smestio na divanu. - Da - nastavio je italijanski doktor. - Ispalo je da imam da obavim neki hitan posao u Londonu.

Molim vas, nastavite - ohrabrio ga je Poaro.

Da. Naravno, sasvim sam svestan sinoćne pozicije. Jedan dragocen dokument je ukraden. Ja sam bio jedini prisutan stranac. Prirodno, bio sam više nego voljan da

ostanem, da dozvolim da budem pretražen, u stvari, da insistiram da budem pretražen. Kao častan čovek, nisam mogao da uradim ništa drugo.

Sasvim tako - složio se Poaro. - Ali danas?

Danas je drugačije - odgovorio je Kareli. - Imam, kao što rekoh, hitan posao u Londonu.

I želite da otputujete?

Tačno.

To se čini najrazumnijim - izjavio je Poaro. - Zar ne mislite tako, Hejstingse?

Hejstings nije odgovorio, već je izgledao kao da to uopšte nije smatrao razumnim.

Možda bi vaša reč, mesje Poaro, gospodinu Ejmoriju bila u redu - predložio je Kareli.
- Voleo bih da izbegnem bilo kakvu neprijatnost.

Moje dobre usluge su vam na raspolaganju, mesje doktor - uveravao ga je Poaro.
- A sada, možda mi možete pomoći s jednim ili dva detalja.

Bio bih presrećan da to učinim - odgovorio je Kareli.

Poaro je za trenutak razmišljao, pre nego što je upitao: - Da li je madam Ričarda Ejmorija vaša stara prijateljica?

Veoma stara prijateljica - rekao je Kareli. Uzdahnuo je. - Bilo je to divno iznenađenje kada sam neočekivano naleteo na nju u ovom zabačenom mestu.

Neočekivano, kažete? - upitao je Poaro.

Sasvim neočekivano - odgovorio je Kareli, s brzim pogledom ka detektivu.

Sasvim neočekivano - odgovorio je Poaro. - Zamislite ta izvesna napetost uvukla se u atmosferu. Kareli je oštro pogledao u Poaroa, ali ništa nije rekao.

Interesuju vas najnovija otkrića nauke? - upitao ga je Poaro.

Svakako. Ja sam doktor.

Ah! Ali to se, svakako, ne podrazumeva sasvim primetio je Poaro. - Neka nova vakcina, novi zrak, nova klica... sve to, da. Ali neki novi eksploziv, svakako to nije baš oblast doktora medicine?

Nauka bi trebalo da interesuje sve nas - bio je uporan Kareli. - Ona predstavlja trijumf čoveka nad prirodom. Čovek iznudi tajne od prirode uprkos njenom gorkom protivljenju.

Poaro klimnu glavom u znak slaganja. - To je zaista za divljenje, to što kažete. To je poetično! Ali, kao što me je moj prijatelj Hejstings upravo sada podsetio, ja sam samo detektiv. Ja stvari razumem s praktičnijeg gledišta. Ovo ser Klodovo otkriće... bilo je vredno velike sume novca, hm?

Moguće. - Karelijev ton je bio odbojan. - Nisam mnogo razmišljao o toj strani stvari.

Vi ste očigledno čovek uzvišenih principa - primetio je Poaro - i takođe, bez sumnje, imućan čovek. Putovanja, na primer, su jedan skup hobi.

Čovek bi trebalo da vidi svet u kojem živi - rekao je Kareli suvo.

Zaista - složio se Poaro. - I ljude koji žive u njemu. Čudni ljudi, neki od njih. Lopov, na primer... kakav znatiželjan karakter on mora da ima. Kao što kažete - složio se Kareli - veoma znatiželjan.

I ucenjivač - nastavio je Poaro.

Kako to mislite? - upitao je Kareli oštro.

Rekoh, ucenjivač - ponovio je Poaro. - Usledila je nelagodna stanka, pre nego što je nastavio: - Ali odlutali smo od naše teme... smrti ser Kloda Ejmorija,

Smrti ser Kloda Ejmorija? Zašto je to naša tema?

Ah, naravno - prisetio se Poaro. - Vi još ne znate. Bojim se da ser Klod nije umro usled srčanog udara. Otrovan je. - Posmatrao je pažljivo Italijana čekajući njegovu reakciju.

Ah! - promrmljao je Kareli, klimnuvši glavom.

To vas ne iznenađuje? - upitao je Poaro.

Iskreno, ne - odgovorio je Kareli. - To sam i posumnjao sinoć.

Razumete, onda - nastavio je Poaro - da je stvar postala mnogo ozbiljnija. - Njegov ton se promenio. Nećete moći da danas napustite kuću, dr Kareli.

Nagnuvši se ka Poarou, Kareli je upitao: - Da li ser Klodovu smrt povezujete s krađom formule?

Svakako - odgovorio je Poaro. - A vi?

Kareli progovori brzo: - Zar u ovoj kući nema nikoga, nijedan član njegove porodice, koji bi želeo smrt ser Klo-da, sasvim odvojeno od bilo kakvog pitanja formule? Šta njegova smrt znači većini ljudi u ovoj kući? Reći ću vam. To znači slobodu, mesje Poaro. Slobodu, i ono što ste baš sada spomenuli... novac. Taj starac je bio tiranin, i na stra-nu njegov voljeni posao, bio je cicija

Da li ste sinoć posmatrali sve, mesje doktor? - upitao je Paoro nedužno.

Šta ako jesam? - odgovorio je Kareli. - Imam oči. Mogu da vidim. Barem troje ljudi u ovoj kući želelo je Kloda udaljenog. - Ustade i pogleda u časovnik na kaminu. - Ali to me se sada ne tiče.

Hejstings se naže napred, gledajući ga veoma zainteresovan, dok je Kareli nastavio: - Uznemiren sam što ne mogu da održim svoj sastanak u Londonu.

Žao mi je mesje doktor - rekao je Poaro. - Ali šta ja tu mogu?

Pa, onda, više vam nisam potreban? - upitao je Kareli.

Za sada, ne - rekao mu je Poaro. Dr Kareli priđe vratima. - Reći ću vam još jednu stvar, mesje Poaro - izjavio je, otvarajući vrata i okrenuvši se ponovo licem ka detektivu. - Neke žene je opasno oterati predaleko.

Poaro mu se učtivo naklonio i Kareli mu je uzvratio naklon ponešto ironičnije pre nego što je izašao. Kada je Kareli napustio sobu, Hejstings je nekoliko trenutaka zurio za njim. - Pa, Poaro - upitao je napokon - šta mislite šta li je time mislio da kaže?

Dvanaesto poglavlje

Poaro slegnu ramenima. - Bila je to primedba bez ikakvog značaja - izjavio je.

Ali Poaro - bio je uporan Hejstings - siguran sam da je Kareli pokušavao da vam nešto kaže.

Pozvonite još jednom, Hejstingse - bio je jedini odgovor malog detektiva. Hejstings je učinio kako mu je naređeno, ali nije mogao da se uzdrži od daljeg ispitivanja. - Šta ćete sada da učinite?

Poaroov odgovor je bio izrečen na njegov najzagonet-niji način. - Videćete, dragi moj Hejstingse. Strpljenje je velika vrlina.

Tredvel je ponovo ušao u sobu sa svojim uobičajenim, punim poštovanja, pitanjem: - Da, gospodine? - Poaro mu se srdačno i zadovoljno nasmešio. - Ah, Tredvel. Da li biste preneli moje komplimente gospođici Karolajn Ejmori, i upitali je da li bi bila dobra da mi posveti nekoliko minuta njenog vremena?

Svakako, gospodine.

Hvala vam. TredvelKad je batler otišao, Hejstings je uzviknuo: - Ali starica je u krevetu. Svakako je nećete terati da ustane ako se ne oseća dobro.

Moj prijatelj Hejstings zna sve! Dakle ona je u krevetu, da?

Pa, zar nije?

Poaro srdačno potapša rame svog prijatelja. - To je upravo ono što želim da saznam.

Ali, svakako... - razrađivao je Hejstings. - Zar se ne sećate? Ricard Ejmori je to rekao.

Detektiv je smireno posmatrao svog prijatelja. - Hejstingse - izjavio je - ovde je ubijen čovek. I kako njegova porodica reaguje? S lažima, lažima, lažima posvuda! Zašto madam Ejmori želi da odem? Zašto mesje Ejmori želi da odem? Zašto želi da me spreči da vidim njegovu tetku? Šta ona može da mi kaže što on ne želi da ja čujem? Reći ću vam, Hejstingse, ono što ovde imamo je drama! Ne jednostavan, prljav zločin, već dramu. Bolnu, ljudsku dramu!

Izgledao je kao da bi proširio tu temu da u tom trenutku nije ušla gospođica Ejmori. Mesje Poaro - obratila mu se kada je zatvorila vrata - Tredvel mi kaže da ste želeli da me vidite.

Ah da, madmazel - izjavio je Poaro kad joj je prišao. - Samo bih želeo da vam postavim nekoliko pitan-ja. Zar nećete da sednete? - Odveo ju je do stolice kraj stola i sela je, gledajući ga nervozno. - Ali razumeo sam da ste iznureni, bolesni? - Poaro je nastavio sevuši s druge strane stola i posmatrajući je s izrazom zabrinutosti. Sve je to bio strašan šok, naravno. -

Karolajn Ejmori je uzdahnula. - Stvamo strašan! Ali ono što uvek govorim jeste da neko mora da im drži glavu. Posluga, znate, je u metežu. Pa - nastavila je, govoreći brže - znate kakva je posluga, mesje Poaro. Ona sigurno uživa u sahranama! Oni više vole smrt od venčanja, zaista verujem. Sada, dragi dr Grejem! On je tako ljubazan... takva uteha. Jedan zaista pametan doktor, i naravno toliko voli Barbaru. Mislim da je šteta što Ričard izgleda ne mari za njega, ali... šta sam govorila? Oh da, dr Grejem. Tako mlad. A sasvim je izlečio moj neuritis prošle godine. Ne da sam ja često bolesna ali, sada, ova dolazeća generacija mi se ne čini da je uopšte jaka. Sinoć jedna Lusija, koja je morala da napusti večeru zato što se osećala slabo. Naravno, jedno dete, ona je masa živaca, i šta drago možete da očekujete, s italijanskom krvlju u njenim venama? Mada nije joj bilo tako loše, sećam se, kada je bila ukradena njena dijamantska ogrlica...

Gospođica Ejmori napravi pauzu da udahne vazduh. Poaro je, dok je ona govorila, izvadio svoju tabakeru i taman je hteo da upali cigaretu, ali je zastao i iskoristio priliku da je upita: - Dijamantska ogrlica madam Ejmori je bila ukradena? Kada je to bilo, madmazel?

Gospođica Ejmori je zauzela zamišljenu pozu. - Da vidim, to mora da je bilo... da, pre dva meseca... baš otprilike u isto vreme kada je Ričard imao takvu svađu s ocem.

Poaro pogleda u cigaretu u svojoj ruci. - Dozvoljavate li da pušim, madam? - upitao je, i dobivši osmeh i ljubaz-no klimanje glavom u znak saglasnosti, izvadio je kutiju šibica iz svog džepa, zapalio cigaretu i pogledao ohrabrujuće u gospođicu Ejmori. Kada ta dama nije učinila napor da nastavi sa pričom, Poaro ju je podstakao. - Mislim da ste govorili da se mesje Ejmori svađao sa svojim ocem -sugerisao je.

Oh, to nije bilo ništa ozbiljno - kazala mu je gospođica Ejmori. - To je bilo samo oko Ričardovih dugova. Naravno, svi mladići imaju dugove! Mada, zaista, sam Klod nikada nije bio takav. Uvek je bio tako studiozan, čak i dok je bio momak. Kasnije, naravno, njegovi eksperimenti su uvek trošili puno novca. Običavala sam da mu govorim da Ričardu previše uskraćuje novac, znate. Ali, da, otprilike pre dva meseca imali su priličnu scenu, a pride je i nestala Lusijina ogrlica i njeno odbijanje da se pozove policija, to je bilo veoma uznemiravajuće vreme. I tako apsurdno, takođe! Živci, sve živci!

Sigurni ste da vam moja cigareta ne smeta, madmazel? - upitao je Poaro, držeći cigaretu.

Oh, ne, nikako - uverila ga je gospođica EjmoriJa smatram da gospoda moraju da puše.

Tek sada primetivši da mu se cigareta nije upalila kako treba, Poaro je ponovo uzeo kutiju sa šibicama sa stola ispred sebe. - Svakako, veoma je neobična stvar za mladu i lepu ženu da tako smireno primi gubitak svojih dragulja? - upitao je, dok je ponovo palio svoju cigaretu, pažljivo stavljaajući dve iskorišćene šibice u kutiju, koju je potom vratio u svoj džep.

Da, to je čudno. Tako ja to nazivam - složila se gospođica Ejmori. - Posebno čudno! Ali ipak, činilo se da ona uopšte ne mari. Oh bože, evo me kako toročem o stvarima koje vas nikako ne mogu zanimati, mesje Poaro.

Ali vi me veoma zanimате, madmazel - uverio ju je Poaro. - Recite mi, kada je madam Ejmori sinoć napustila večeru, osećajući se slabo, da li je otišla na sprat?

Oh, ne - odgovorila je Karolajn Ejmori. - Došla je u ovu sobu. Smestila sam je ovde na sofu a onda sam se vratila u trpezariju, ostavivši Ričarda s njom. Mladi muževi i žene, znate, mesje Poaro! Današnji mladići nisu ni približno toliko romantični kao što su to bili mladići kada sam ja bila devojka! Oh bože! Sećam se jednog mladića po imenu Aloišus Džons. Imali smo običaj da zajedno igramo kroket. Budalast čovek... budalast čovek! Ali, opet sam odlutala sa teme, Pričali smo o Ričardu i Lusiji. Baš su veoma zgodan par, zar ne mislite tako, mesje Poaro? Upoznao ju je u Italiji, znate... na italijanskim jezerima... prošlog novembra. Bila je to ljubav na prvi pogled. Venčali su se u roku od nedelju dana. Ona je bila siročić, sama na svetu. Veoma tužno, mada se ponekad pitam da to nije bila sreća pod vidom nesreće. Da je imala puno rođaka u inostranstvu... to bi bilo malo teško, zar ne mislite? Napokon, znate kakvi su stranci! Oni... oh! - Odjednom je ućutala, okrenuvši se na stolici da pogleda Poaroa s neprijatnom užasnutošću. - Oh, zaista vam se izvinjavam!

Nema na čemu, nema na čemu - promrmljao je Poaro, dobacivši Hejstingsu zabavljen pogled.

Tako glupo od mene - izvinila se gospođica Ejmori, veoma usplahirena. - Nisam mislila... naravno, to je tako drugačije u vašem slučaju. „Les braves Belges“, kako smo običavali da govorimo za vreme rata.

Molim vas, ne brinite se - uveravao ju je Poaro. Nakon stanke, nastavio je, kao da ga je njeno pominjanje rata podsetilo: - Verujem... to jest... shvatam da je kutija s lekovima iznad ormana za knjige ostatak iz rata. Svi ste je pregledavali sinoć, zar ne?

Da, tako je. Jesmo.

Kako je došlo do toga? - upitao je Poaro. Gospođica Ejmori je za trenutak razmišljala pre nego što je odgovorila. - Kako se to dogodilo? Ah, da, sećam se. Rekla sam da bih volela da imam neku minišljavu so i Barbara je spustila kutiju da pogledamo u njoj, a onda su gospoda ušla, i dr Kareli me je na smrt preplašio stvarima koje je rekao.

Hejstings je počeo da pokazuje veliko interesovanje za obrt koji je diskusija poprimila, i Poaro je podstakao go-spođicu Ejmori da nastavi. - Mislite stvari koje je dr Kareli rekao o lekovima? Pregledao ih je i pažljivo ih ispitao, pretpostavljam?

Da - potvrdila je gospođica Ejmori - i podigao je jednu staklenu bočicu... nešto s najnevinijim imenom... bromid, mislim... što sam često uzimala za morsku bolest... i rekao je da bi to ubilo dvanesticu snažnih muškaraca!

Skopolamin ugljobrotnid? - upitao je Poaro.

Izvinite?

Da li je dr Kareli govorio o skopolamin ugljobromidu?

Da, da, tako je - uzviknula je gospođica Ejmori. Kako je to pametno od vas! A onda ga je Lusija uzela od njega i ponovila nešto što je on rekao... o snu bez snova. Mrzim ovu modernu neurotičnu poeziju. Ja uvek govorim da, sve otkako je dragi lord Tenison umro, niko nije još napisao poeziju od bilo kakve...

Oh bože - promrljao je Poaro.

Izvinite? - upitala je gospođica Ejmori.

Ah, samo sam razmišljao o dragom lordu Tenisonu. Ali molim vas nastavite. Šta se dalje dogodilo?

Dalje?

Pričali ste nam o sinoć. Ovde u ovoj sobi...

Ah, da. Pa, Barbara je želela da pusti jednu krajnje vulgarnu pesmu. Na gramofonu, mislim. Srećom, zaustavila sam je.

Shvatam - promrmljao je Poaro. - A ova bočica koju je doktor podigao... bila je puna?

Oh, da - odgovorila je gospođica Ejmori bez dvoumljenja. - Zato što, kada je doktor pričao o snu bez snova, rekao je da bi pola tableta u bočici bilo dovoljno.

Gospođica Ejmori je ustala sa stolice i udaljila se od stola. - Znae, mesje Poaro - nastavila je kada je Poaro ustao da joj se pridruži - sve vreme sam govorila da mi se ne sviđa taj čovek. Taj dr Kareli. Ima nečeg u vezi sa njim... neiskrenog... i tako slatkorečivog u ponašanju. Naravno, nisam mogla ništa da kažem pred Lusijom, pošto je on navodno njen prijatelj, ali mi se ne dopada. Vidite, Lusija je tako poverljiva! Sigurna sam da taj čovek mora da se uvukao u njeno poverenje s mišljenjem da bude pozvan u kuću i da ukrade formulu.

Poaro je zbunjeno posmatrao gospođicu Ejmori pre nego što je upitao: - Nemate sumnji, onda, da je dr Kareli taj koji je ukrao ser Klodovu formulu?

Gospođica Ejmori je pogledala detektiva iznenađena. - Dragi mesje Poaro! - uzviknula je. - Ko je drugi mogao to da uradi? On je bio jedini prisutan stranac. Prirodno moj brat ne bi voleo da optuži jednog gosta, stoga je pružio mogućnost da se dokument vrati. Mislila sam da je to veoma delikatno učinjeno! Zaista veoma delikatno!

Baš tako - složio se Poaro taktično, prijateljski zagrlivši gospođicu Ejmori, na očigledno nezadovoljstvo te dame. - Ne, madmazel, probaću jedan mali eksperiment u kojem bih voleo da sarađujete. - Sklonio je ruku s njenog ramena. - Gde ste sedeli sinoć kada su se pogasila svetla?

Tamo! - izjavila je gospođica Ejmori, pokazujući na divan.

Onda da li biste bili tako dobri da još jednom sednete tamo?

Gospođica Ejmori je prišla divanu i sela. - Sada, madmazel - izjavio je Poaro - želim da snažno prizovete svoju maštu! Zatvorite oči, ako želite.

Gospođica Ejmori učini kako je zamoljena. - Tako je - nastavio je Poaro. - Sada, zamislite da ste ponovo tamo gde ste bili sinoć. Mračno je. Ne možete ništa da vidite. Ali možete da čujete. Bacite se unazad.

Shvativši njegove reči bukvalno, gospođica Ejmori se zavalila na divanu. - Ne, ne - rekao je Poaro. - Mislim, bacite svoj um unazad. Šta čujete? Tako je, bacite svoj um unazad. Sada, recite mi šta čujete u tami.

Impresionirana detektivovom očiglednom ozbiljnošću, gospođica Ejmori je učinila napor da uradi kako ju je zamolio. Zastavši za trenutak, progovorila je, polako i u trzajima. - Dahtanja - kazala je. - Puno malih dahtanja... a onda zvuk stolice koja pada... neka vrsta metalnog klika...

Da li je to izgledalo ovako? - upitao je Poaro, vadeći ključ iz svog džepa i bacivši ga na pod. Nije proizveo nikakav zvuk, i gospođica Ejmori, pošto je sačekala nekoliko sekundi, izjavila je da ništa ne čuje. - Pa, možda ovako? - pokušao je iznova Poaro, podigavši ključ s poda i bacivši ga oštro o stočič za kafu.

Bože, pa to je upravo zvuk koji sam sinoć čula! uzviknula je gospođica Ejmori. - Kako je to čudno!

Nastavite, molim vas, madmazel - ohrabrio ju je Poaro.

Pa, čula sam Lusiju kako uzvikuje i doziva ser Kloda. A onda se začulo kucanje na vratima.

To je bilo sve? Sigurni ste?

- Da, mislim da je tako... oh, čekajte malo! Odmah na početku, bio je jedan čudan zvuk, kao cepanje svile. Nečija haljina, pretpostavljam.

Čija haljina, šta mislite? - upitao je Poaro.

Mora da je bila Lusijina. To ne bi bila Barbarina. zato što je ona sedela odmah pored mene, ovde.

To je čudno - promrmljao je Poaro zamišljeno.

I to je zaista sve - zaključila je gospođica Ejmori. Mogu li sada da otvorim oči?

Oh, da, svakako, madmazel. - Kada je to učinila, Poaro ju je upitao. - Ko je sipao ser Klodovu kafu? Da li ste to bili vi?

Ne - kazala mu je gospođica Ejmori. - Lusija je sipala kafu.

Kad je to tačno bilo?

To mora da je bilo odmah nakon što smo pričali o tim užasnim lekovima.

Da li je gospođa Ejmori lično odnela kafu ser Klodu?

Karolajn Ejmori je zastala da razmisli. - Ne... -konačno je zaključila.

Ne? - upitao je Poaro. - Onda, ko je to učinio?

Ne znam... nisam sigurna... da vidim. Oh da, sećam se! Ser Klodova šoljica za kafu bila je na stolu pored Lusijine šoljice. Sećam se toga zato što je gospodin Rejnor nosio šoljicu ser Klodu u radnu sobu i Lusija ga je pozvala natrag i rekla da je uzeo

pogrešnu šoljicu... što je zaista bilo veoma budalasto, zato što su obe bile baš iste... crne, bez šećera.

Dakle - primetio je Poaro - mesje Rejnor je odneo kafu ser Klodu?

Da... ili, barem... ne, tako je, Ričard ju je uzeo od njega, zato što je Barbara želela da pleše s gospodinom Rejnorom.

Oh! Dakle mesje Ejmori je odneo kafu svom ocu.

Da, tako je - potvrdila je gospodica Ejmori.

Ah! - uzviknuo je Poaro. - Recite mi, šta je mesje Ejmori radio baš pre toga? Plesao?

Oh, ne - odgovorila je gospođica Ejmori. - Pakovao lekove. Uredno ih je odlagao natrag u kutiju, znate.

Shvatam, shvatam. Ser Klod je, onda, popio svoju kafu u radnoj sobi?

Pretpostavljam da je počeo to da čini - prisetila se gospođica Ejmori. - Ali vratio se ovamo sa šoljicom u ruci. Sećam se da se žalio u vezi s ukusom, govoreći da je gorka. A uveravam vas, mesje Poaro, bila je to baš dobra kafa. Posebna mešavina koju sam lično naručila iz Londona. Znate, iz te divne robne kuće u Viktorija ulici. Tako je zgodno, nedaleko od železničke stanice. I ja... Ućutala je kada su se vrata otvorila i Edvard Rejnor ušao. - Da li prekidam nešto? - upitao je sekretar. - Izvinite. Želeo sam da razgovaram sa mesje Poaroom, ali mogu kasnije da se vratim.

Ne, ne - izjavio je Poaro. - Završio sam sa stavljanjem ove sirote dame na muke!

Gospođica Ejmori ustade. - Bojim se da nisam bila u stanju da vam kažem bilo šta korisno - izvinila se, prilazeći vratima.

Poaro ustade i stade ispred nje. - Rekli ste mi puno, madmazel. Više nego što ste toga i svesni, možda - uverio je gospođicu Ejmori otvorivši joj vrata

Trinaesto poglavlje

Nakon što je ispratio gospođicu Ejmori, Poaro je svoju pažnju posvetio Edvardu Rejnoru. - A sada, mesje Rejnor - rekao je pokazavši sekretaru da sedne na stolicu - hajde da čujem šta imate da mi ispričate.

Rejnor je seo i ozbiljno posmatrao Poaroa. - Gospodin Ejmori mi je upravo rekao novosti u vezi sa ser Klodom. Mislim, uzrok njegove smrti. Ovo je najneverovatnija stvar, mesje.

Za vas je to bio šok? - upitao je Poaro.

Svakako. Nikada nisam pretpostavljao tako nešto. Prišavši mu, Poaro je pružio Rejnoru ključ koji je našao, posmatrajući pri tom oštro sekretara. - Da li ste ikada ranije videli ovaj ključ, mesje Rejnor? - upitao je. Rejnor je uzeo ključ i prevrtao ga u rukama zbunjenog izgleda. - Izgleda prilično nalik na ključ od ser Klodovog sefa - primetio je. - Ali kako sam razumeo gospodina Ejmoriya, ser Klodov ključ bio je na svom pravom mestu na njegovom privesku. - Vratio je ključ Poarou.

Da to je ključ od sefa u ser Klodovoj radnoj sobi, ali to je duplikat ključ - reče mu Poaro, dodavši polako i naglašavajući - duplikat koji je ležao na podu kraj stolice na kojoj ste vi sinoć sedeli.

Rejnor pogleda u detektiva bez kolebanja. - Ako mislite da sam ga ja ispustio, grešite - izjavio je.

Poaro ga je posmatrao ispitivački za trenutak, a onda je klimnuo glavom kao da je zadovoljan. - Verujem vam - kazao je. Prišavši živahno divanu, seo je i protrljao ruke. - A sada, pređimo na posao, mesje Rejnor. Vi ste bili lični sekretar ser Kloda, zar ne?

Tako je.

Onda vi znate puno o njegovom poslu?

Da. Imam nešto naučne obuke, i povremeno sam mu pomagao oko njegovih eksperimenata.

Da li znate bilo šta - upitao je Poaro - što bi moglo baciti svetlost na ovaj nesrećni slučaj?

Rejmor izvadi jedno pismo iz svog džepa. - Samo ovo - odgovorio je ustavši, prišao je Poarou i pružio mu pi-smo. - Jedan od mojih zadataka bio je da otvaram i sortiram ser Klodovu korespondenciju. Ovo je stiglo pre dva dana.

Poaro uze pismo i pročitao ga naglas. - „Hranite guju u svojim nedrima." Nedrima? - upitao je, okrenuvši se ka Hejstingsu pre nego što je nastavio - „Čuvajte se Selme Gec i njenog legla. Vaša tajna je poznata. Pazite." Potpisano je s „Posmatrač". Hm, veoma slikovito i dramatično. Hejstingse, uživaćete u ovome - primetio je Poaro, dodajući pismo svom prijatelju.

Ono što bih ja voleo da znam - izjavio je Edvar Rejnor - je ovo. Ko je Selma Gec?

Naslonivši se i spojivši vrhove svojih prstiju, Poaro iz-javi: - Mislim da mogu da zadovoljim vašu znatiželju, mesje. Selma Gec je bila najuspešniji međunarodni špijun ikada poznat. Bila je takođe veoma lepa žena. Radila je za Italiju, za Francusku, za Nemačku, i u svoje vreme, verujem, za Rusiju. Da, bila je izvanredna žena, Selma Gec. Rejnor je ustuknuo jedan korak i progovorio oštro: -Bila?

Mrtva je - izjavio je Poaro. - Umrkla je u Đenovi, prošlog novembra. - Uzeo je natrag pismo od Hejstingsa, koji je nad njim odmahivao glavom sa zbunjenim izrazom lica.

Onda ovo pismo mora da je podvala - uzviknuo je Rejnor.

Pitam se - promrmeljao je Poaro. - „Selma Gec i njeno leglo", piše. Selma Gec je ostavila ćerku, mesje Rejnor, veoma lepu devojkicu. Posle smrti svoje majke potpuno je nestala. - Stavio je pismo u svoj džep.

Da li bi bilo moguće...? - zaustio je Rejnor, a onda zastao.

Da? Hteli ste da kažete nešto, mesje? - ponukao ga je Poaro.

Prišavši detektivu, Rejnor je željno progovorio. - Italijanska sluškinja gospođe Ejmori. Dodela ju je sa sobom iz Italije, veoma ljupka devojkica. Vitorija Muzio, zove se. Da li bi ona mogla da bude ćerka Selme Gec?

Ah, to je jedna ideja. - Poaro je zazvučao impresionirano.

Dozvolite mi da vam je pošaljem - predložio je Rejnor, okrenuvši se da ode.

Poaro ustade. - Ne, ne, samo malo. Iznad svega, ne smemo da je uzbunimo. Dopustite mi da najpre porazgovaram s madam Ejmori. Ona će moći da mi kaže nešto o toj devojkici.

Možda ste u pravu - složio se Rejnor. - Odmah ću reći gospođi Ejmori.

Sekretar je napustio sobu s izgledom odlučnog čoveka, i Hejstings je prišao Poarou s velikim uzbuđenjem. - Tako je, Poaro! Kareli i italijanska sluškinja u dosluhu, radeći za stranu vladu. Slažete li se?

Duboko zamišljen, Poaro nije obraćao pažnju na svog kolegu.

Poaro? Zar ne mislite tako? Rekoh, mora da Kareli i sluškinja rade zajedno.

Ah, da, to je baš ono što biste vi rekli, prijatelju moj. Hejstings je izgledao uvređen. - Dakle, kakva je vaša ideja? - upitao je Poaroa povređenim tonom.

Ima nekoliko pitanja na koje treba odgovoriti, dragi moj Hejstingse. Zašto je ogrlica madarn Ejmori ukradena pre dva meseca? Zašto je odbila da pozove policiju tom prilikom? Zašto...?

Prekinuo je kada je Lusija Ejmori ušla u sobu, noseći svoju tašnu. - Razumela sam da želite da me vidite, mesje Poaro. Da li je to tačno? - upitala je.

Da, madam. Želei bih jednostavno da vam postavim nekoliko pitanja. - Pokazao je na stolicu kraj stola. - Zar nećete da sednete?

Lusija je prišla stolici i sela, dok se Poaro okrenuo Hejstingsu. - Prijatelju moj, vrt ispred tog prozora je veoma lep - primetio je Poaro, uhvativši Hejstingsa za ruku i pokrenuvši ga nežno ka dvokrilnim prozorima. Hejstings je izgledao očigledno nerad da ode, ali Poaroovo insistiranje, mada nežno, bilo je čvrsto. - Da, prijatelju moj. Osmotrite lepote prirode. Nikada ne propuštajte priliku da osmatrate lepote prirode.

Ponešto nevoljno, Hejstings je dozvolio da bude izguran napolje. Zatim, pošto je dan bio topao i sunčan, odlučio je da što je najbolje moguće iskoristi sadašnju situaciju i istraži vrt Ejmorijevih. Idući lagano preko travnjaka, probijao se ka živoj ogradi iza koje je formalni vrt izgledao krajnje privlačan.

Dok je šetao duž žive ograde, Hejstings je postao svestan glasova prilično blizu, glasova koje je, dok se približavao, prepoznao da pripadaju Barbari Ejmori i dr Grejemu, koji su, činilo se, uživali tete-a-tete na klupi, odmah s druge strane žive ograde. U nadi da bi mogao da slučajno čuje nešto relevantno za smrt ser Kloda Ejmorijsa ili nestanak formule što bi bilo korisno Poarou da zna, Hejstings je stao da sluša.

...savršeno jasno da on misli da njegova mlada rođaka može da nađe sebi bolju priliku od seoskog doktora. To je izgleda razlog njegovog nedostatka entuzijazma za naše viđanje - govorio je Kenet Grejem.

Oh, znam da Ričard ume da bude stari dosadnjaković povremeno, i da se ponaša kao neko duplo stariji - odgovorio je Barbarin glas. - Ali mislim da ne bi trebalo da dozvoliš sebi da to utiče na tebe, Keni. Ja svakako uopšte ne obraćam pažnju na njega.

Pa, neću ni ja - rekao je dr Grejem. - Ali vidi, Barbara, zamolio sam te da se sastanemo ovde zato što sam želeo da nasamo porazgovaram s tobom, a da nas porodicane vidi ili čuje. Pre svega, moram da ti kažem da ne može biti sumnje u vezi s tim, tvoj stric je sinoć otrovan.

Oh, da? - Barbara je zazvučala kao da joj je dosadno.

Izgleda da uopšte nisi iznenađena što to čuješ.

Oh, pretpostavljam da sam iznenađena. Napokon, ne dešava se svaki dan da članovi nečije porodice budu otrovani, zar ne? Ali moram da priznam da nisam posebno potresena što je on mrtav. U stvari, mislim da mi je drago.

Barbara!

Sada, ne počinji da se pretvaraš da si iznenađen što to čuješ, Keni. Slušao si me kako rogobarim o zlobnom starom nitkovu u bezbroj prilika. On zaista nije mario ni za kog od nas, bio je zainteresovan samo za svoje budave stare eksperimente. Postupao je svirepo s Ričardom, i nije baš posebno srdačno primio Lusiju kada ju je Ričard doveo iz Italije kao svoju mladu. A Lusija je tako mila, i kao takva je apsolutno prava žena za Ričarda.

Barbara. draga, moram ovo da te pitam. Obećavam da sve što mi kažeš neće otići dalje. Zaštitiću te ako bude bilo potrebno. Ali reci mi, da li znaš nešto... bilo šta... u vezi sa smrću tvog strica? Imaš li bilo kakav razlog da sumnjaš da je Ričard, na primer, mogao da se oseća toliko očajan u vezi sa svojom finansijskom situacijom da bi pomislio da ubije svog oca da bi sada stavio ruke na ono što će u svoje vreme biti njegovo nasledstvo?

Ne želim da nastavim ovaj razgovor, Keni. Mislila sam da si me pozvao ovamo napolje da bi mi šaputao ljupke gluposti, a ne da bi optužio mog rođaka za ubistvo

Draga, ne optužujem ja Ričarda ni za šta. Ali moraš da priznaš da ovde nešto nije u redu. Čini se da Ričard ne želi policijsku istragu njegovog oca. Gotovo kao da se boji šta bi ona mogla da otkrije. Ne postoji način na koji može da zaustavi policiju da preuzme slučaj, naravno, ali je savršeno jasno dao do znanja da je besan na mene što sam organizovao zvaničnu istragu. Ja sam samo obavljao svoju dužnost lekara,

ipak. Kako sam mogao da potpišem umrlicu u kojoj iznosim da je ser Klod umro od srčanog udara? Pobogu, apsolutno ništa nije falilo njegovom srcu kada sam ga poslednji put pregledao pri redovnoj kontroli samo nekoliko nedelja pre toga.

Keni, ne želim više da slušam. Idem unutra. Ti ćeš sam da nađeš izlaz iz vrta, zar ne? Vidimo se.

Barbara, ja samo želim... - Ali ona je već otišla, i dr Grejem ispusti dubok uzdah koji je bio gotovo stenjanje. U tom trenutku, Hejstings je smatrao celishodnim da se vrati istim putem brzo natrag u kuću a da ga nijedno od njih dvoje ne vidi.

Četrnaesto poglavlje

Tamo u biblioteci, tek nakon što je Hejstings nevoljko izašao u vrt, mali detektiv je ponovo usmerio svoju pažnju na Lusiju Ejmori, najpre se pobrinuvši da zatvori dvokrilne prozore.

Lusija je pogledala Poaroa zabrinuto. - Želite da me pitate o mojoj sluškinji, koliko razumem, mesje Poaro. Tako mi je gospodin Rejnor rekao. Ali ona je veoma dobra devojka. Siguma sam da je s njom sve u redu.

Madam - odgovorio je Poaro - ja ne želim da razgovaram o vašoj sluškinji.

Lusija je zvučala iznenađeno kada je zaustila: - Ali gospodin Rejnor je rekao...

Poaro je prekide. - Bojim se da sam iz meni znanih razloga dozvolio gospodinu Rejnoru da misli tako.

Dakle, šta je onda u pitanju? - Lusijin glas je sada bio oprezan.

Madam - primetio je Poaro - dali ste mi juče veoma lep kompliment. Rekli ste da, kada ste me prvi put ugledali... rekli ste... da mi verujete.

Pa?

Pa, madam, molim vas da mi sada verujete!

Kako to mislite?

Poaro ju je obiljno posmatrao. - Imate mladost, lepotu, divljenje, ljubav... sve stvari koje jedna žene želi i žudi za njima. Ali postoji jedna stvar, madam, koja vama nedostaje... otac ispovenik! Dopustite tati Poarou da ponudi sebe za tu dužnost.

Lusija je taman htela da progovori kada ju je Poaro prekinuo. - Sada, razmislite dobro pre nego što odbijete, madam. Na vaš zahtev sam ostao ovde. Ostao sam da vam služim. Ja i dalje želim da vam služim.

S iznenadnim nastupom temperamenta, Lusija je odgovorila: - Najbolje biste mi služili ako biste otišli, mesje.

Madam - nastavio je Poaro hladnokrvno - da li znate da je pozvana policija?

Policija?

Da.

Ali ko ju je pozvao? I zašto?

Dr Grejem i drugi doktori, njegove kolege - rekao joj je Poaro - otkrili su da je ser Klod Ejmori otrovan.

Ah, ne! Ne! Ne to! - Lusija je zazvučala više užasnuta nego iznenađena.

Da. Dakle vidite, madam, imate veoma malo vremena da odlučite koji je najsmotreniji pravac akcije. Trenutno, Ja služim vas. Kasnije, možda ću morati da služim pravdu.

Lusijine oči ispitivale su Paoroovo lice kao da pokušavaju da odluče da li da mu se povere. Napokon je upitala zamuckujući: - Šta želite da uradim?

Poaro sede i pogleda je u oči. - Šta biste vi uradili? - promrmljao je za sebe, a onda, obrativši se Lusiji, nežno joj predložio: - Zašto mi jednostavno ne kažete istinu, madam?

Lusija je zastala. Ispruživši ruku ka njemu, počela je:

Ja... ja... - Ponovo je zastala, neodlučna, a onda se njen izraz lica ukrutio. - Zbilja, mesje Poaro, ne znam kako da vas razumem.

Poaro je pogleda oštro. - Ah! Znači tako, zar ne? Veoma mi je žao.

Sa ponešto ponovo stečene pribranosti, Lusija je hladno progovorila: - Ako mi kažete šta želite od mene, ja ću odgovoriti na pitanja koja želite da mi postavite.

Tako! - uzviknuo je mali detektiv. - Suprotstavljate svoju pamet Herkulu Poarou, zar ne? Vrlo dobro, onda. Budite uvereni, međutim, madam, da ćemo ipak doći do istine. - Udario je o sto. - Ali manje prijatnim načinom.

Ja nemam šta da skrivam - rekla mu je Lusija prkosno.

Vadeći iz svog džepa pismo koje mu je dao Edvard Rejnor, Poaro ga je pružio Lusiji. - Pre nekoliko dana, ser Klod je primio ovo anonimno pismo - obavestio ju je.

Lusija pogledom preleti po pismu, očigledno neganuta.

Pa, šta s tim? - prokomentarisala je pruživši mu natrag pismo.

Da li ste ikada čuli za ime Selma Gec, ranije?

Nikada! Ko je ona? - upitala je Lusija.

Ona je umrla... u Đenovi... prošlog novembra - rekao je Poaro.

Zbilja?

Možda ste je sreli tamo - primetio je Poaro, stavljajući pismo natrag u svoj džep. - U stvari, mislim da jeste.

Nikada u životu nisam bila u Đenovi - insistirala je Lusija oštro.

Onda, ako bilo ko kaže da vas je video tamo?

Oni bi... oni bi pogrešili.

Poaro je bio uporan. - Ali razumeo sam da ste prvi put sreli svog muža u Đenovi?

Da li je Ričard to rekao? Kako je to glupo od njega! Prvi put smo se sreli u Milanu.

Onda žena s kojom ste bili u Đenovi...

Lusija ga besno prekinu: - Kažem vam, nikada nisam bila u Đenovi!

Ah, oprostite! - uzviknuo je Poaro. - Naravno, to ste upravo rekli. Ipak to je čudno!

Šta je čudno?

Poaro zatvori oči i nasloni se na naslon svoje stolice. Glas mu je preo između usni. - Ispričaću vam jednu pričicu, madam - izjavio je, vadeći džepnu knjigu. - Imam jednog prijatelja koji se bavi fotografijom za izvesne londonske časopise. On pravi... kako kažete?... modne snimke grofica i drugih elegantnih dama koje se kupaju na

plažama. Takve stvari. - Poaro je tražio po džepnoj knjizi pre nego što je nastavio: - Prošlog novembra, taj moj pri-jatelj, se zatekao u Đenovi, i prepoznao je jednu veoma ozloglašenu damu. Baronicu de Gijer, ovoga puta je tako sebe nazvala, i ona je cher amie veoma poznatog francuskog diplomate. Svet priča, ali to ne smeta dami, zato što i diplomata priča, a ona to i želi. On je više zaljubljen nego diskretan, razumete... - Poaro prekide s nevinim izgledom. - Ne dosađujem vam, nadam se, madam?

Ne uopšte, ali jedva da vidim poentu ove priče.

Pregledavajući sadržaj svoje džepne knjige, Poaro je nastavio: - Stižem do poente, uveravam vas, madam. Moj prijatelj, pokazuje mi snimak koji je načinio. Međusobno se slažemo da je baronica de Gijer une tres bellefemme, i uopšte nismo iznenađeni ponašanjem diplomate.

Da li je to sve?

Ne, madam. Vidite, dama nije bila sama. Fotografisana je kako šeta sa svojom ćerkom, a ta ćerka je, madam, imala veoma lepo lice, i štaviše, lice koje neće biti lako zaboraviti. - Poaro ustade, učini svoj najgalantniji naklon i zatvori svoju džepnu knjigu. - Naravno, prepoznao sam to lice čim sam stigao ovamo.

Lusija pogleda Poaroa i oštro udahnu vazduh. - Oh! -uzviknula je. A zatim se pribrala i nasmejala. - Dragi moj mesje Poaro, kakva čudna greška. Naravno, sada vidim poentu svih vaših pitanja. Sećam se baronice de Gijer savršeno, i njene ćerke takođe. Ćerka je bila prilično nezanimljiva devojka, ali njena majka me je fascinirala. Bila sam prilično romantična u vezi s njom, i nekoliko puta sam izašla da prošetam s njom. Mislim da ju je moja oda-nost zabavljala. Tako je bez sumnje nastala greška. Tako je neko pomislio da mora da sam ja njena ćerka. - Lusija se zavalila nazad u svoju stolicu.

Poaro klimnu glavom polako u znak razumevanja. na šta se Lusija naizgled vidljivo opustila. Onda najednom, nagnuvši se preko stola ka njoj, detektiv primeti: - Ali mislio sam da nikada niste bili u Đenovi.

Uhvaćena nesvesno, Lusija zadahta. Zurila je u Poaroa dok je odlagao džepnu knjigu natrag u unutrašnji džep svog sakoa. - Nemate nikakvu fotografiju - rekla je. Bilo je to napola pitanje, napola izjava.

Ne - priznao je Poaro. - Nemam nikakvu fotografiju, madam. Znao sam ime pod kojim se Selma Gec izdavala u Đenovi. Ostalo... moj prijatelj i njegova fotografija... sve je to bila moja neškodljiva rnala izmišljotina!

Lusija skoči na noge, očiju plamtećih od besa. - Postavili ste mi klopku! - uzviknula je besno.

Poaro slegnu ramenima. - Da, madam - potvrdio je. - Bojim se da nisam imao alternativu.

Kakve veze sve ovo ima sa smrću ser Kloda? - Lusija je promrmljala kao sama za sebe, gledajući divlje okolo po sobi.

Poaro je glumio ton ravnodušnosti kada je, umesto da odgovori, postavio drugo pitanje. - Madame - upitao je, otresavši imaginarnu trunčicu prašine sa svog sakoa kada je progovorio: - da li je tačno da ste nedavno izgubili vrednu dijamantsku ogrlicu?

Lusija ga besno pogleda. - Ponovo pitam - reči su joj izlazile kao kroz stegnute zube - kakve to veze ima sa smrću ser Kloda?

Poaro progovori polako i promišljeno: - Najpre ukradena ogrlica... zatim ukradena formula. I jedno i drugo bi donelo veoma veliku sumu novca.

Kako to mislite? - zinula je Lusija.

Mislim, madam, da bih voleo da mi odgovorite na ovo pitanje. Koliko je dr Kareli hteo... ovoga puta?

Lusija okrete leđa Poarou. - Ja... ja... ja neću više da odgovaram na pitanja - prošaputala je.

Zato što se bojite? - upitao je Poaro, prišavši joj Lusija se ponovo okrenula licem ka njemu, zabacivši glavu unazad gestom prkosa. - Ne - izjavila je - ne bojim se. Ja jednostavno ne znam o čemu pričate! Zašto bi dr Kareli tražio novac od mene?

Da biste kupili njegovo ćutanje - odgovorio je Poaro. - Ejmorijevi su ponosna porodica, i vi ne biste želeli da oni znaju da ste vi... ćerka Selme Gec!

Lusija je besno pogledala Poaroa za trenutak ne odgovorivši, a onda, ugnuvši ramena, srušila se na stolicu, spuštivši glavu u ruke. Prošao je barem minut pre nego što je s uzdahom podigla pogled. - Da li Ričard zna? - promrmljala je.

On još ne zna, madam - odgovorio je Poaro polako. Lusija je zazvučala očajno kada je zamolila: - Nemojte mu reći, mesje Poaro! Molim vas, nemojte mu reći! On je toliko ponosan na svoje porodično ime, toliko ponosan na svoju čast! Bila sam rđava što sam se udala za njega! Ali bila sam toliko nesrećna. Mrzela sam taj život, taj gro-zan život koji sam bila prisiljena da živim sa svojom majkom. Osećala sam se ponižena njime.

Ali šta sam mo-gla da uradim? A onda, kada je mama umrla, konačno sam bila slobodna! Slobodna da budem poštena! Slobodna da pobegnem od tog života laži i intriga. Upoznala sam Ričarda. To je bila najdivnija stvar koja mi se ikada dogo-dila. Ričard je ušao u moj život. Volela sam ga, i želeo je da me oženi. Kako sam mogla da mu kažem ko sam? Zašto bih mu rekla?

A onda vas - ponukao ju je Poaro blago - Kareli negde prepoznaje sa mesje Ejmorijem, i počinje da vas ucenjuje?

Da, ali ja nemam svog novca - jedva je izustila Lusija. - Prodala sam ogrlicu i platila rau. Mislila sam da je to kraj svega toga. Ali juče se pojavio ovde. Čuo je za tu formulu koju je ser Klod izumeo.

Hteo je da je ukradete za njega? Lusija uzdahnu. - Da.

I jeste li? - upitao je Poaro, prišavši joj bliže.

Nećete mi verovati... sada - promrmljala je Lusija, odmahujući glavom žalosno.

Poaro je zamišljeno gledao tu lepu mladu ženu s po-gledom saosećanja. — Da, da, dete moje — uveravao ju je. — I dalje ću vam verovati. Imajte hrabrosti, i verujte tati Poarou, da? Samo mi recite istinu. Da li ste uzeli ser Klodovu tajnu formulu?

Ne, ne, nisam, nisam! - izjavila je Lusija vatreno. Ali je tačno da sam mislila to da uradim. Kareli je napravio ključ od ser Klodovog sefa na osnovu otiska koji sam uzela.

Izvadivši ključ iz svog džepa i pokazavši joj ga, Poaro je upitao: - Da li je to ovaj?

Lusija pogleda ključ. - Da, sve je bilo prilično lako. Kareli mi je dao taj ključ. Bila sam u radnoj sobi, čeličeći se da otvorim sef kada je ušao ser Klod i zatekao me. To je istina, kunem se!

Verujem vam, madam - kazao je Poaro. Vratio je ključ u svoj džep, prišao fotelji i seo, sastavivši vrhove prstiju, razmišljajući za trenutak. - A ipak željno ste pristali na ser Klodovu shemu da se soba zagnjuri u mrak? Nisam želela da budem pretresena - objasnila je Lusija. - Kareli mi je doturio pisamce istovremeno s ključem, i oboje je bilo u mojoj haljini.

Sta ste uradili s njima? - upitao ju je Poaro.

Kada su se svetla pogasila, bacila sam ključ što sam dalje mogla. Tamo. - Pokazala je u pravcu stolice na kojoj je prethodno veče sedeo Edvard Rejnor.

A pisamce koje vam je Kareli doturio? - nastavio je Poaro.

Nisam znala šta da uradim s pisamcetom. - Lusija je ustala i prišla stolu. - Zato sam ga tutnula među stranice knjige. - Uzevši knjigu sa stola, prelistala ju je. - Da, još je ovde - izjavila je vadeći parče papira iz knjige. - Da li želite da ga vidite?

Ne, madam, to je vaše - uveravao ju je Poaro. Sedeći na stolici kraj stola, Lusija je pocepala pisamce na komadiće koje je zatim stavila u svoju tašnu. Poaro ju je posmatrao, ali je zastao pre nego što je upitao: - Još jednu stvarčicu, madam. Da li ste, možda, sinoć pocepali svoju haljinu?

Ja? Ne! - Lusija je zazvučala iznenađeno.

Tokom tih trenutaka tame - upitao je Poaro - da li ste čuli zvuk haljine koja se cepa?

Lusija je razmišljala nekoliko sekundi. Zatim je rekla: - Da, sada kada ste to spomenuli, verujem da jesam. Ali to nije bila moja. To mora da je bila haljina gospođice Ejmori ili Barbarina.

Pa, nećemo brinuti oko toga - primetio je Poaro odbacujući. - A sada, hajde da pređemo na nešto drugo. Koje sinoć sipao ser Klodovu kafu?

Ja sam.

I spustili ste je na taj sto, pored vaše šoljice?

Da.

Poaro ustade, naže se napred preko stola ka Lusiji, i najednom joj ispali svoje sledeće pitanje. - U koju šoljicu ste stavili skopolamin?

Lusija ga pogleda divlje. - Kako ste znali? - jedva je izustila.

Moj posao je da znam stvari. U koju šoljicu, madam?

Lusija uzdahnu. - Svoju.

Zašto?

Zato što sam želela... želela sam da umrem. Ričard je sumnjao da ima nečega između Karelija i mene... da imamo vezu. Nije mogao biti dalje od istine. Mrzela sam Karelija! Mrzim ga sada. Ali, pošto nisam uspela da mu pribavim formulu, bila sam sigurna da bi me otkrio Ričardu. Izlaz je bio da se ubijem... jedini izlaz. Brz san bez snova... i bez buđenja... tako je rekao.

Ko vam je to rekao?

Dr Kareli.

Počinjem da shvatam... počinjem da shvatam - kazao je Poaro lagano. Pokazao je na šoljicu na stolu. - Ovo je onda vaša šoljica? Puna šoljica, neokušena?

Da.

Šta vas je navelo da se predomislite u vezi s pijenjem kafe?

Ričard mi je prišao. Rekao je da će me odvesti... u inostranstvo... da će nabaviti novac da to učini, nekako. Vratio mi je nazad... nadu. Sada, slušajte me pažljivo, madam - rekao je Poaro ozbiljno. - Jutros, dr Grejem je odneo šoljicu koja je bila pored ser Klodove stolice.

Da?

Njegove kolege lekari neće naći ništa u njoj osim taloga kafe... - Zastao je.

Ne pogledavši ga, Lusija je odgovorila: - Nanaravno.

To je tačno, da? - Poaro je bio uporan.

Lusija je pogledala pravo ispred sebe ne odgovarajući. Zatim, pogledavši Poaroa, uzviknula je: - Zašto tako zurite u mene? Plašite me!

Rekoh - ponovio je Poaro - da su odneli šoljicu koja je bila jutros pored ser Klodove stolice. Hajde da pretpostavimo da su umesto nje uzeli šoljicu koja je sinoć stajala kraj njegove stolice? - Prišao je stolu na kojem je stajala saksija s biljkom i uzeo je šoljicu za kafu iz saksije.

Hajde da pretpostavimo da su uzeli ovu šoljicu!

Lusija brzo ustade, podigavši ruke na lice. - Vi znate! - jedva je izustila.

Poaro joj priđe. - Madam! - Njegov glas je sada bio strog. - Oni će testirati tu šoljicu, ako to već nisu uradili, i naći će... ništa. Ali ja sam sinoć uzeo nešto taloga iz originalne šoljice. Sta biste rekli ako bih vam kazao da je bilo skopolamina u ser Klodovoj šoljici?

Lusija je izgledala pogođena. Zanjihala se, ali se onda povratila. Za trenutak nije ništa rekla. Zatim je prošaputa-la: - U pravu ste. Sasvim ste u pravu. Ja sam ga ubila. - Njen glas se odjednom prolomio. - Ja sam ga ubila! Ja sam stavila skopolamin u

njegovu šoljicu. - Odlazeći do stola, šćepala je punu šoljicu kafe. - Ovo je... samo kafa!

Podigla je punu šoljicu do svojih usana, ali Poaro skoči napred, metnuvši svoju ruku između šoljice i njenih usni. Za trenutak su se gledali netremice, zatim Lusija briznu u plač. Poaro uze šoljicu od nje i stavi je na sto. -Madam! - uzviknuo je.

Zašto ste me zaustavili? - promrmljala je Lusija.

Madam - reče joj Poaro - svet je veoma lep. Zašto biste želeli da ga napustite?

Ja... Oh! - Lusija se sruši na divan, jecajući gorko. Kada je Poaro progovorio, glas mu je bio topao i nežan. - Rekli ste mi istinu. Ali bilo je skopolamina i u drugoj šoljici. Sada, ponovo mi govorite istinu. Ko je stavio skopolamin u ser Klodovu šoljicu?

Lusija je zurila u Poaroa u užasu. - Ne, ne, grešite. Nije on. Ja sam ga ubila - plakala je histerično.

Ko nije? Koga štitite, madam? Recite mi - zahtevao je Poaro.

Nije on, kažem vam - jecala je Lusija.

Začulo se kucanje na vratima. - Biće da je to policija! izjavio je Poaro. - Imamo veoma malo vremena. Daću vam dva obećanja, madam. Obećanje broj jedan je da ću vas spasiti...

Ali ja sam ga ubila, kažem vam. - Lusijin glas je imao gotovo visinu vrištanja.

Obećanje broj dva - nastavio je Poaro hladnokrvno jeste da ću spasiti vašeg muža!

Oh! - jedva je izustila Lusija, piljeći u njega u zbunjenosti.

Batler Tredvel je ušao u sobu. Obraćajući se Poarou, izjavio je: - Inspektor Džap, iz Skotland jarda.

Petnaesto poglavlje

Petnaest minuta kasnije, inspektor Džap, praćen Džonsonom mladim policajcem, završio je svoj prvi pregled biblioteke. Džap, neotesan, srdačan, sredovečan čovek

zdepaste figure i rumenolikog tena, prepričavao je uspomene s Poaroom i Hejstingsom, koji se vratio iz progonstva u vrtu.

Da - reče Džap svom policajcu - gospodin Poaro i ja se znamo odavno. Čuli ste me da ga često spominjem. On je još bio član belgijske policije kada smo prvi put radili zajedno. Bio je to slučaj Aberkrombi falsifikata, zar ne, Poaro? Uхватili smo ga u Briselu. Ah, to su bili veliki dani. A da li se sećate „barona“ Altara? To je bio zgodan lopov za vas! On je izbegao iz šaka pola policije Evrope. Ali smo ga priterali u Antverpenu... zahvaljujući ovom ovde gospodinu Poarou.

Džap se okreće od Džonsona ka Poarou. - A onda smo se ponovo sreli u ovoj zemlji, zar ne, Poaro? - uzviknuo je. - Tada ste se već penzionisali, naravno. Rešili ste tu misteriju u Stajlzu, sećate se? Poslednji put kad smo sarađivali na nekom slučaju bilo je pre dve godine, zar ne? Ta afera italijanskog plemića u Londonu. Pa, zaista je dobro videti vas ponovo, Poaro. Mogli ste me oboriti perom kada sam pre nekoliko minuta ušao i video vašu smešnu staru njušku.

Moju njušku? - upitao je Poaro, izgledajući zbunjen. Engleski žargon nikad nije prestao da ga zapanjuje.

Vaše lice, mislim, stari momče - objasnio je Džap kezeći se. - Dakle, hoćemo li raditi zajedno na ovome?

Poaro se nasmešio. - Dobri moj Džap, vi znate moje male slabosti!

Tajanstveni stari saradnik, zar ne? - primetio je Džap, udarivši Poaroa po ramenu. - Kažem da je, ta gospođa Ejmori s kojom ste razgovarali kada sam ušao, lepotica. Žena Ričarda Ejmorija, pretpostavljam? Kladiću se da ste uživali, vi stari momče!

Inspektor je ispustio prilično gnib smeh i seo na stolicu kraj stola. - U svakom slučaju - nastavio je - ovo je upravo ona vrsta slučaja koja vam je najviše po volji. Sviđa se vašem vijugavom umu. Sada, ja se gnušam slučaja trovanja. Ne postoji ništa na šta mogu da se oslonim. Morate da saznate šta su jeli i pili, i ko je baratao time, i ko je čak i disao nad tim! Priznajem da je dr Grejemu izgleda prilično jasan ovaj slučaj. On kaže da droga mora da je bila u kafi. Po njemu, tako velika doza bila bi gotovo trenutnog dejstva. Naravno, znaćemo zasigurno kada dobijemo izveštaj analitičara, ali imamo dovoljno za početak.

Džap ustade. - Pa, završio sam s ovom sobom - izjavio je. - Bilo bi bolje da razmenim nekoliko reči s gospodinom Ričardom Ejmorijem, pretpostavljam, a onda ću da vidim

tog dr Karelija. Izgleda kao da je on naš čovek. Ali držite otvoren um, to je ono što ja uvek govorim, držite otvoren um. - Prišao je vratima. - Dolazite, Poaro?

Ali svakako, pratiću vas - reče Poaro, pridruživši mu se.

I kapetan Hejstings, ne sumnjam - nasmejao se Džap. - Drži se blizu vas kao vaša senka, zar ne, Poaro?

Poaro dobaci značajan pogled svom prijatelju. -Možda bi Hejstings više voleo da ostane ovde - primetio je-

Uhvativši znak na ponešto očigledan način, Hejstings je odgovorio: - Da, da, mislim da ću ostati ovde.

Pa, kako vam drago. - Džap je zazvučao iznenađen. On i Poaro su otišli, praćeni mladim policajcem, i trenutak kasnije Barbara Ejmori je ušla kroz dvokrilne prozore iz vrta, obučena u ružičastu bluzu i svetle pantalone. - Ah! Tu ste, moj ljubimče. Kažem, šta je ovo što je upravo dunulo na nas? - upitala je Hejstingsa, prilazeći divanu i sedajući. - Da li je to policija?

Da - kazao joj je Hejstings. Pridružio joj se na divanu. To je inspektor Džap iz Skotland jarda. Otišao je sada da poseti vašeg rođaka, da mu postavi nekoliko pitanja.

Da li će želeti da meni postavi pitanja, šta mislite?

Mislim da neće. Ali čak i da hoće - uveravao ju je Hejstings - nema zbog čega da budete uznemireni.

Oh, nisam uznemirena - izjavila je Barbara. - U stvari, mislim da bi to bilo apsolutno genijalno! Ali bilo bi toliko raalo primamljivih vesti, tek toliko da bi izazvale senzaciju. Ja obožavam senzacije, a vi?

Hejstings je izgledao zbunjen. - Ja... ja zbilja ne znam. Ne, mislim da ne volim senzacije.

Barbara Ejmori ga je posmatrala podrugljivo. - Znae, intrigirate me - izjavila je. - Gde ste bili čitavog svog života?

Pa, proveo sam nekoliko godina u Južnoj Americi.

Znala sam! - uzviknula je Barbara. Gestikulirala je rukama iznad očiju. - Širom otvoreni prostori. Zato ste tako ukusno staromodni.

Hejstings je sada izgledao uvređen. - Žao mi je - rekao je usiljeno.

Oh, ali ja to obožavam - požurila je Barbara da objasni. - Mislim da ste ljubimac, apsolutni ljubimac.

Šta tačno mislite pod tim staromodan?

Pa - nastavila je Barbara - sigurna sam da verujete u sve te dosadne stare stvari, kao što je pristojnost, i negovorenje laži osim iz veoma dobrog razloga, i nedati se smesti.

Sasvim - složio se Hejstings pomalo iznenađen. - A vi ne?

Ja? Pa, na primer, da li očekujete od mene da gajim izmišljotinu da je smrt strica Kloda događaj za žaljenje?

Zar nije? - Hejstings je zazvučao šokiran.

Bože! - uzviknula je Barbara. Ustala je i sela na ivicu stočića za kafu. - Što se mene tiče, to je najčudesnija stvar koja se ikada dogodila. Vi ne znate kakva je on stara cicija bio. Vi ne znate kako nas je sve tlačio! - Stala je, savladana snagom svojih osećanja.

Zbunjen, Hejstings je počeo: - Jaja... voleo bih da ne... - ali Barbara ga je prekinula. - Ne volite poštenje? - upitala je. - To je baš onako kako sam mislila da ćete reago-vati. Više biste voleli da nosim crninu umesto ovoga, i da govorim tihim glasom o „Jadnom stricu Klodu! Tako do-brom prema svima nama“.

Zbilja! - uzviknuo je Hejstings.

Oh, ne morate da se pretvarate - nastavila je Barbara- znala sam da ćete da ispadnete takvi, ako vas upoznam kako treba. Ali ono što kažem jeste da život nije dovoljno dug za svo to laganje i pretvaranje. Stric Klod uopšte nije bio dobar prema nama. Sigurna sam da nam je svima drago što je mrtav, zaista, u dubini naših srdaca. Da, čak i tetka Karolajn. Jadnica, podnosila ga je duže nego bilo ko od nas.

Barbara se odjednom smirila. Kada je ponovo progo-vorila, bilo je to blažim tonom. - Znaite, razmišljala sam. Naučno govoreći, tetka Karolajn je mogla da otruje strica Kloda. Taj srčani udar sinoć je zbilja bio veoma čudan. Ne verujem da je to uopšte bio srčani udar. Samo pretpostavi-te da je prigušivanje njenih osećanja svih ovih godina do-velo tetka Karolajn do razvijanja nekog snažnog kompleksa...

Pretpostavljam da je to teoretski moguće - Hejstings je promrmljao oprezno.

Pitam se ko je ćapio formulu - nastavila je Barbara. Svi kažu da je to bio Italijan, ali ja lično sumnjam na Tredvela.

Vašeg batlera? Blagi bože! Zašto?

Zato što on nikada nije prišao radnoj sobi! Hejstings je izgledao zbunjen. - Ali onda...

Ja sam veoma ortodoksna na neki način - primetila je Barbara. - Odgajana sam tako da sumnjičim najmanje verovatnu osobu. Tako je u svim najboljim misterijama ubistava. A Tredvel je svakako najmanje verovatna osoba.

Osim vas, možda - predložio je Hejstings nasmejavši se.

Oh, ja! - Barbara se nasmešila nesigurno ustavši i udaljavši se od njega. - Kako je to čudno... - promrmljala je za sebe.

Šta je čudno? - upitao je Hejstings, ustavši.

Nešto na šta sam upravo pomislila. Hajde da izađemo u vrt. Mrzim da budem ovde unutra. - Prišla je dvokrilnim prozorima.

Bojim se da ja moram da ostanem ovde - rekao joj je Hejstings.

Zašto?

Ne smem da napuštam ovu sobu.

Znate - primetila je Barbara - imate kompleks u vezi s ovom sobom. Sećate li se prošle večeri? Svi smo bili tu, potpuno slomljeni nestankom formule, i vi ste ušli krupnim koracima, i proizveli najčudesniji antiklimaks izjavivši na svoj najbolji konverzacioni način: - Kakva divna soba, gospodine Ejmori. - Bilo je tako smešno kada ste vas dvojica ušli. Tu je bio taj izvanredan čovečuljak sa vama, ne viši od sto pedeset četiri santimetra, ali s držanjem ogromne dostojanstvenosti. I vi, oh, tako ućtivi.

Poaro je prilično čudan na prvi pogled, priznajem složio se Hejstings. - I ima svakakve mane. Na primer, ima apsolutnu strast za urednost bilo koje vrste. Ako vidi neki ukras namešten ukrivo, ili trunčicu prašine, ili čak neki blagi nered u nečijoj odeći, to je za njega apsolutno mučenje. - Činite tako divan kontrast jedan drugome - rekla je Barbara, smejući se.

Poaroovi metodi opažanja su veoma samo njemu svojstveni, znate - nastavio je Hejstings. - Red i metod su njegovi bogovi. Imao je veliki prezir za opipljive dokaze, stvari kao što su otisci stopala i pepeo od cigareta, znate na šta mislim. U stvari, on drži da, uzeti sami za sebe, oni nikada neće moći da omoguće detektivu da reši problem.

Pravi rad, kaže on, se obavlja iznutra. A onda lupne svoju jajoliku glavu, i primeti s velikim zadovoljstvom: „Male sive ćelije mozga... uvek se setite malih sivih ćelija, mon ami."

Oh, mislim da je on mio - izjavila je Barbara. - Ali ne tako ljubak kao vi, s vašim „Kakva divna soba!"

Ali jeste divna soba - insistirao je Hejstings, zazvučavši prilično pecnut.

Lično, ne slažem se s vama - rekla je Barbara. Uzela ga je za ruku i pokušala da ga povuče prema otvorenim dvokrilnim prozorima. - U svakom slučaju, imali ste sa svim dovoljno toga za sada. Hajdete.

Ne razumete - izjavio je Hejstings, izvlačeći ruku iz njene. - Obećao sam Poarou.

Barbara progovori lagano: - Obećali ste mesje Poarou da nećete napustiti ovu sobu? Ali zašto?

Ne mogu to da vam kažem.

Oh! - Barbara je ćutala za trenutak-dva, a onda se njeno držanje promenilo. Stala je iza Hejstingsa i počela da recituje, preterano dramskim glasom: - Dečakje stajao na palubi koja gori...

Oprostite?

Odakle su svi osim njega pobjegli. Dakle, ljubimče moj?

Ja jednostavno ne raogu da vas razumem - izjavio je Hejstings razdraženo.

Zašto biste me razumeli? Oh, vi ste zaista uživanje rekla je Barbara, uhvativši ga pod ruku. - Dođite i budite zavedeni. Zbilja, znate, mislim da ste ljupki.

Zavitlavate me.

Nikako - insistirala je Barbara. - Luda sam za vama. Vi ste sigurno predratni tip.

Povukla ga je do dvokrilnih prozora i ovoga puta Hejstings je dozvolio sebi da se pokori pritisku njene ruke. -Vi ste zaista jedna izvanredna osoba - rekao joj je. - Vi ste sasvim drugačiji od bilo koje devojke koju sam upoznao.

Ushićena sam što to čujem. To je veoma dobar znak- kazala je Barbara, dok su sada stajali, licem u lice, u dovratku otvorenih prozora.

Dobar znak?

Da, to čini da se devojka oseća puna nade. Hejstings je pocrveneo i Barbara se nasmejala laka srca dok ga je vukla napolje u vrt.

Šesnaesto poglavlje

Posle Barbarinog izlaska u vrt s Hejstingsom, biblioteka je ostala prazna samo trenutak dva. Zatim su se otvorila vrata ka hodniku, i ušla je gospođica Ejmori, noseći torbicu za rad. Prišla je divanu, spustila torbicu, klekla i počela da opipava naslon. Dok je to činila, ušao je dr Kareli na druga vrata, noseći šešir i mali kofer. Videvši gospođicu Ejmori, Kareli je stao i promrmljao reč izvinjenja što ju je uznemirio.

Gospođica Ejmori ustade s divana, izgledajući malo usplahirena. - Tražila sam iglu za štrikanje - objasnila je nepotrebno, mašući svojim otkrićem dok je govorila. - Skliznula je iza sedala. - Zatim, videvši značaj njegovog kofera, upitala je: - Da li nas napuštate, dr Kareli?

Kareli stavi šešir i kofer na stolicu. - Osećam da više ne mogu da zloupotrebljavam vašu gostoljubivost - izja-vio je.

Očigledno ushićena, gospođica Ejmori je bila dovoljno ućtiva da promrmlja: - Pa, naravno, ako se tako osećate... - Zatim, setivši se situacije u kojoj se stanari kuće nalaze, dodala je: - Ali mislila sam da postoje neke dosadne for-malnosti... - Glas joj se neodlučno izgubio.

Oh, to je sve sređeno - uverio ju je Kareli.

Pa, ako osećate da morate da idete... Moram, zaista.

Onda ću naručiti kola - izjavila je gospođica Ejmori živahno, prilazeći zvoncetu iznad kamina.

Ne, ne - insistirao je Kareli. - I to je, takođe, sve sređeno.

Ali vi ćete čak morati da nosite dole sami svoj kofer. Zbilja, posluga! Svi su oni demoralisani, potpuno demoralisani! - Vratila se divanu i izvadila svoj štrikeraj iz torbe.

- Ne mogu da se koncentrišu, dr Kareli. Ne mogu da drže glave. Tako čudno, zar ne?

Izgledajući očigledno na ivici, Kareli je odgovorio improvizovano: - Veoma čudno. - Bacio je pogled ka telefonu.

Gospođica Ejmori je počela da štrika, održavajući tok besciljnog razgovora dok je to radila. - Pretpostavljam da hvatate voz u dvanaest i petnaest. Ne smete da zakasnite. Ne da želim da pravim paniku, naravno. Uvek govorim da je pravljenje panike oko...

Da, zbilja - prekinuo je dr Kareli zapovednički - ali ima puno vremena, mislim. Ja... pitao sam se da li bih mogao da se poslužim telefonom?

Gospođica Ejmori je momentalno podigla glavu. - Oh, da, naravno - kazala je, nastavivši da štrika. Izgleda da joj nije palo na pamet da bi dr Kareli možda želeo da obavi telefonski razgovor nasamo.

Hvala vam - promrmljao je Kareli, prišavši pisaćem stolu i pretvarajući se da traži broj u telefonskom imeniku. Nestrpljivo je bacio pogled ka gospođici Ejmori. - Mislim da vas je tražila vaša nećaka - primetio je.

Jedina reakcija gospođice Ejmori na ovu informaciju bila je da priča o svojoj nećaci nastavljajući neometano sa svojim štrikanjem. - Draga Barbara! - uzviknula je. - Tako ljupko stvorenje. Zna, ona vodi prilično tužan život ovde, previše nezanimljiv za jednu mladu devojkicu. Pa, sada će stvari biti drugačije, usudujem se da kažem. - Sa zadovoljstvom se zadržala na toj misli za trenutak, pre nego što je nastavila: - Ne da nisam učina sve što sam mogla. Ali ono što je jednoj devojci potrebno je malo ve-selosti. Svi Bisveksi na svetu neće to nadoknaditi.

Lice dr' Karelija bilo je studija nerazumevanja, pomešana s priličnom razdraženošću. - Bisveks? - osetio se obaveznim da upita.

Da, Bisveks... ili je to Bimeks? Vitamini, znate, ili barem tako piše na kutiji. A, B, C i D. Svi oni, osim onog koji vas sprečava da imate beriberi. I ja zaista mislim da nema potrebe za tim, ako čpvek živi u Engleskoj. To nije bolest koju čovek sreće ovde. Ona dolazi, verujem, od glačanja pirinča u domorodačkim zemljama. Tako intere-santno. Naterala sam gospodina Rejnora da ga uzima... Bi-sveks, mislim... svakog dana posle

doručka. Izgledao je bleđ, jadničak. Pokušala sam da nateram i Lusiju da ga uzima, ali nije htela. - Gospođica Ejmori je odmahнула glavom neodobravajući. - A kada pomislim, kada sam ja bila devojčica, bilo mi je strogo zabranjeno da jedem karamele zbog Bisveksa... mislim Bimeksa. Vremena se menjaju, znate. Vremena se zbilja menjaju.

Mada je pokušao da priкриje tu činjenicu, dr Kareli se sada već sasvim ljutio. - Da, da, gospođice Ejmori - odgovorio je što je učtivije mogao. Prilazeći joj, pokušao je nešto direktniji pristup. - Mislim da vas zove vaša nećaka.

Zove me?

Da. Zar ne čujete?

Gospođica Ejmori je osluškivala. - Ne... ne - priznala je. - Kako je to čudno. - Smotala je svoj strikeraj. - Mora da imate oštре uši, dr Kareli. Ne da je moj sluh loš. Zbilja, rečeno mi je da...

Ispustila je svoje klupko vune i Kareli joj ga je podigao. - Hvala vam puno - kazala je. Svi Ejmorijevi imaju oštar sluh, znate. - Ustala je s divana. - Moj otac je sačuvao svoje sposobnosti na najizvanredniji način. Mogao je da čita bez naočara kada je imao osamdeset godina. - Ponovo je ispustila klupko vune i Kareli se ponovo sagnuo da joj ga podigne.

Oh, puno vam hvala - nastavila je gospođica Ejmori. - Izvanredan čovek, dr Kareli. Moj otac, mislim. Tako izvanredan čovek. Uvek je spavao u krevetu s baldahinom i dušekom od perja; a prozori njegove spavaće sobe nikada nisu otvarani. Noćni vazduh, običavao je da kaže, je najštetniji. Na nesreću, kada je imao napad kostobolje negovala ga je jedna mlada žena koja je insistirala da prozor bude otvoren pri vrhu, i moj jadni otac je umro od toga.

Ponovo je ispustila klupko vune.† Ovoga puta, nakon što ga je podigao, Kareli ga je odlučno posadio u njenu ruku i poveo je do vrata. Gospođica Ejmori se kretala polako, pričajući sve vreme. - Uopšte ne marim za bolničarke, dr Kareli - obavestila ga je. - One toroču o svojim slučajevima, piju previše čaja, i uvek poremete poslugu.

Veoma tačno, draga gospo, veoma tačno - složio se brzo Kareli, otvarajući joj vrata.

Hvala vam puno - rekla je gospođica Ejmori kada ju je pokrenuo iz sobe. Zatvorivši vrata za njom, Kareli je brzo prišao pisaćem stolu i podigao telefonsku slušalicu. Posle pauze, progovorio je meko ali hitno u slušalicu: Ovde Market Kliv tri-nula-

četiri. Želim London... Soho dva-osam-pet-tri... pet-tri, tako je... A?... Hoćete li ga pozvati?... Dobro.

Spustio je slušalicu a onda stao grizući nokte nestrpljivo. Zatim je prišao do vrata od radne sobe, otvorio ih i ušao unutra. Jedva da je to uradio, kada je Edvard Rejnor ušao u biblioteku iz hodnika. Osvrnuvši se po sobi, Rejnor je nonšalantno prišao kaminu. Dodimuo je vaznu s papirićima korišćenim za paljenje vatre na okviru kamina i dok je to činio, Kareli je ponovo ušao u sobu iz radne sobe. Dok je Kareli zatvarao vrata od radne sobe, Rejnor se okrenuo i ugledao ga.

Nisam znao da ste ovde - rekao je sekretar.

Čekam telefonski poziv - objasnio je Kareli.

Oh!

Posle pauze, Kareli je ponovo progovorio: - Kada je došao policijski inspektor?

Otprilike pre dvadeset minuta, verujem. Da li ste ga videli?

Samo izdaleka - odgovorio je Kareli.

On je iz Skotland jarda - obavestio ga je Rejnor. Očigledno, desilo se da je bio u komšiluku raščićavajući neki drugi slučaj, pa ga je lokalna policija pozvala.

To je bila srećna okolnost, a? - primetio je Kareli. Zar ne? - Telefon je zazvonio i Rejnor mu je prišao. Hodajući brzo ispred njega ka telefonu, Kareli je rekao: Mislim da će to biti moj poziv. - Pogledao je Rejnora. Pitam se da li biste imali šta protiv...

Svakako, dragi moj čoveče - uverio ga je sekretar. Otići ću.

Rejnor je napustio sobu, i Kareli je podigao slušalicu. Progovorio je tiho. - Halo?... Da li je to Miguel?... Da?... Ne, do đavola, nisam. Bilo je nemoguće... Ne, ne razumeš, stari gospodin je sinoć umro... Odmah odlazim... Džap je ovde... Džap. Znaš, čovek iz Skotland jarda... Ne, nisam ga još sreo... I ja se nadam... Na uobičajenom mestu, pola deset večeras... Dobro.

Spustivši slušalicu, Kareli je prišao kutku, podigao svoj kofer, stavio šešir na glavu i krenuo ka dvokrilnim prozorima. U tom trenutku, iz vrta je ušao Herkul Poaro, i on i Kareli su se sudarili. - Oprostite - rekao je Italijan.

Nema na čemu - odgovorio je Poaro uljudno, nastavljajući da blokira put napolje.

Ako biste mi dozvolili da prođem...

Nemoguće - rekao je Poaro blago. - Sasvim nemoguće.

Insistiram.

Ja ne bih - promrmljao je Poaro s prijateljskim osmehom.

Odjednom, Kareli jurnu na Poaroa. Mali detektiv živahno koraknu ustranu, spotaknuvši uredno Karelija neočekivanim pokretom, i istovremeno uzevši od italijanskog doktora njegov kofer. U tom trenutku, Džap uđe u sobu iza Poaroa, i Kareli pade u inspektorove ruke.

Zdravo, šta je sve ovo? - uzviknuo je inspektor Džap. - Bože me sačuvaj ako ovo nije Tonio!

Ah! - Poaro se blago nasmeja kada se udaljio od obojice. - Mislio sam, dragi moj Džap, da ćete vi verovatno biti u stanju da mi date ime ovog gospodina.

Oh, znam ja sve o njemu - potvrdio je Džap. - Tonio je prilično javni lik. Zar ne, Tonio? Kladim se da si bio iznenađen potezom mesje Poaro maločas. Kako to nazivate, Poaro? Džijudžicu ili tako nekako, zar ne? Jadni stari Tonio!

Kada je Poaro spustio Italijanov kofer na sto i otvorio ga, Kareli je zarežao na Džapa: - Nemate ništa protiv mene. Ne možete da me držite.

Pitam se - kazao je inspektor. - Kladiću se da nećemo morati da tražimo daleko čoveka koji je ukrao tu formulu, i ubio starog gospodina. - Okrenuvši se ka Poarou, dodao je: - Ta formula je apsolutno veliki uspeh u Tonijevoj profesiji, a pošto smo ga zatekli kako pokušava da pobjegne, ne bih bio iznenađen ako u ovom trenutku ima robu kod sebe.

Slažem se s vama - izjavio je Poaro.

Džap je brzo rukama pregledao Karelija, dok je Poaro pregledao kofer.

Dakle? - upitao je Džap Poaroa.

Ništa - odgovorio je detektiv, zatvarajući kofer. Ništa. Razočaran sam.

Mislite da ste veoma pametni, zar ne? - zarežao je Kareli. - Ali mogu vam reći...

Poaro ga prekide, govoreći tiho i značajno. - Mogli bi-ste, možda, ali to ne bi bilo veoma pametno

Iznenaden, Kareli je uzviknuo: - Kako to mislite?

Mesje Poaro je sasvim u pravu - izjavio je Džap. Bilo bi bolje da držite jezik za zubima. - Prilazeći vratima od hodnika, otvorio ih je i pozvao: - Džonsone! - Mladi policajac je provirio na vrata. - Skupi celu porodicu za mene, hoćeš li? - zamolio ga je Džap. - Hoću da svi budu prisutni ovde.

Da, gospodine - kazao je Džonson napuštajući sobu.

Protestujem! Ja... - Kareli je jedva izgovorio. Odjednom, zgrabio je svoj kofer i ustremio se ka dvokrilnim prozorima. Džap je potrčao za njim, zgrabio ga i bacio ga na divan, uzevši mu kofer dok je to činio. - Niko te još nije povredio, zato cičiš - obrecnuo se Džap na sada potpuno zaplašenog Italijana.

Poaro je odšetao do dvokrilnih prozora. - Molim vas ne idite sada, Poaro - viknuo je Džap za njim, spustivši Karelijev kofer kraj stočića za kafu. - Ovo bi trebalo da bude veoma interesantno.

Ne, ne, dragi moj Džap, ne idem - uverio ga je Poaro. - Biću baš tu. Ovo porodično okupljanje, kao što kažete, biće zbilja veoma interesantno.

Sedamnaesto poglavlje

Nekoliko minuta kasnije, kada je porodica Ejmori počela da se okuplja u biblioteci, Kareli je i dalje sedeo na divanu, izgledajući prilično mrzovoljno, dok je Poaro nastavio da sto-ji kraj dvokrilnih prozora. Barbara Ejmori, praćena Hejsting-som, vratila se iz vrta kroz dvokrilne prozore i prišla je da podeli divan s Karelijem, dok je Hejstings otišao da stane kraj Poaroa. Poaro prošaputa svom kolegi: - Bilo bi korisno, Hejstingse, ako biste pribeležili... mentalno, razumete... gde je svako od njih odabrao da sedne.

Korisno? Kako? - upitao je Hejstings.

Psihološki, prijatelju moj - bio je Poaroov jedini odgovor.

Kada je Lusija ušla u sobu, Hejstings ju je posraatrao dok je sedala na stolicu blizu stola u sredini. Ričard je stigao sa svojom tetkom, gospođicom Ejmori, koja je sela na stolicu bez naslona dok je Ričard prišao blizu stola da bi zaštitnički pripazio na svoju ženu. Edvard Rejnor je stigao poslednji, zauzimajući poziciju iza fotelje. Za njim je u sobu ušao policajac, Džonson, koji je zatvorio vrata i stao blizu njih.

Ričard Ejmori je predstavio inspektora Džapa onim članovima porodice koje Džap još nije upoznao. - Moja tetka, gospođica Ejmori - izjavio je - i moja rođaka, gospođica Barbara Ejmori

Klimnuvši glavom, Barbara je upitala: - Čemu svo ovo uzbuđenje, inspektore?

Džap je izbegao njeno pitanje. - Sada, mislim da smo svi ovde, zar ne? - primetio je, prilazeći kaminu.

Gospođica Ejmori je izgledala zbunjena i pomalo uplašena. - Ne razumem baš sasvim - kazala je Ričardu. -Šta ovaj... ovaj gospodin radi ovde?

Mislim da bih možda morao da vam kažem nešto odgovorio joj je Ričard. - Vidiš, tetka Karolajn... i svi vi dodao je, bacivši pogled po sobi - dr Grejem je otkrio da je moj otac bio... otrovan.

Šta? - uzviknuo je Rejnor oštro. Gospođica Ejmori je ispustila uzvik užasa.

Otrovan je skopolaminom - nastavio je Ričard. Rejnor se trže. - Skopolaminom? Bože, video sam... -

Zaćutao je, gledajući u Lusiju.

Zakoračivši ka njemu, inspektor Džap je upitao: - Šta ste videli, gospodine Rejnor?

Sekretar je izgledao zbunjen. - Ništa... barem...-počeo je nesigurno. Glas mu je utihnuo.

Žao mi je, gospodine Rejnor - insistirao je Džap ali moram da imam istinu. Hajdete, svi shvataju da nešto prećutkujete.

Nije ništa, zbilja - kazao je sekretar. - Mislim očigledno postoji neko sasvim razumno objašnjenje.

Objašnjenje za šta, gospodine Rejnor? - upitao je Džap.

Rejnor se i dalje dvoumio.

Dakle? - nukao ga je Džap.

Samo je... - Rejnor je ponovo zastao, a onda se odlučio da nastavi. - Samo sam video gospođu Ejmori da sipa nešto ovih tabletica u svoju šaku.

Kada je to bilo? - upitao ga je Džap.

Sinoć. Izlazio sam iz ser Klodove radne sobe. Ostali su bili zauzeti gramofonom. Svi su bili okupljeni oko njega. Primetio sam da je podigla bočicu s tabletama... mislio sam je to skopolamin... i sipala većinu u dlan svoje ruke. Tada me je ser Klod pozvao natrag u radnu sobu zbog nečega.

Zašto to niste spomenuli ranije? - upitao je Džap.

Lusija je počela da govori, ali ju je inspektor ućutkao. - Samo trenutak, molim vas, gospođo Ejmori - insistirao je. - Voleo bih da prvo čujem od gospodina Rejnora.

Nikada ponovo nisam mislio o tome - kazao mu je Rejnor. - Tek sam se sada, kada je gospodin Ejmori rekao da je ser Klod bio otrovan skopolaminom, setio toga. Naravno, shvatam da je to savršeno u redu. Samo me je iznenadila koincidencija. Tablete možda uopšte nisu bile skopolamin. Mogla je to biti jedna od onih drugih bočica koje je držala.

Džap se sada okrenuo ka Lusiji. - Dakle, madam - upitao je - šta imate da kažete u vezi s ovim?

Lusija se činila prilično pribrana kada je odgovorila: -Želela sam nešto da me uspava.

Obraćajući se ponovo Rejnoru, Džap je upitao: -Kažete da je prilično ispraznila bočicu?

Tako mi se činilo - kazao je Rejnor

Džap se ponovo okrenuo ka Lusiji. - Ne bi vam bilo potrebno toliko tableta da biste zaspali. Jedna ili dve bi bile dovoljne. Sta ste uradili s ostatkom?

Lusija je razmišljala za trenutak pre nego što je odgovorila: - Ne mogu da se setim. - Taman je htela da nastavi, kada je Kareli ustao i prsnuo pakosno: - Vidite, inspektore? Eto ga vaš ubica.

Barbara brzo ustade s divana i udalji se od Karelija, dok je Hejstings pohitao ka njoj. Italijan je nastavio: -Imaćete istinu, inspektore. Došao sam ovamo specijalno da vidim ovu ženu. Poslala je po mene. Rekla je da će nabaviti ser Klodovu formulu, i ponudila je da mi je proda. Priznaću da sam trgovao takvim stvarima u prošlosti.

To baš i nije neko priznanje - posavetovao ga je Džap, stajući zmeđu Karelija i Lusije. - To već znamo. Okrenuo se ka Lusiji. - Šta vi imate da kažete na sve ovo, madam?

Lusija ustade, lica bezbojnog i Ričard joj priđe. -Neću dopustiti... - počeo je kada ga Džap prekide.

Molim vas, gospodine.

Kareli ponovo progovori. - Samo pogledajte tu ženu! Niko od vas ne zna ko je ona. Ali ja znam! Ona je ćerka Selme Gec. Ćerka je jedne od najzloglasnijih žena koje je svet ikada poznavao.

Nije tačno, Ričarde - povikala je Lusija. - To nije tačno! Ne slušaj ga...

Polomiću vam svaku kost na telu! - zarežao je Ričard Ejmori na Karelija.

Džap je zakoračio ka Ričardu. - Smirite se, gospodine, smirite se, molim vas - opomenuo ga je. - Moramo da dođemo do srži ovoga. - Džap se okrenuo ka Lusiji. -Onda, gospođo Ejmori.

Usledila je pauza. Lusija je pokušala da govori. - Ja... ja... - počela je. Pogledala je u svog muža a zatim u Poaroa, bespomoćno pruživši ruku ka detektivu.

Imajte hrabrosti, madam - posavetovao ju je Poaro. - Verujte mi. Recite im. Ispričajte im istinu. Došli smo do tačke gde laži više neće poslužiti. Istina će morati da izađe na videlo.

Lusija pogleda molećivo u Poaroa, ali on samo pono-vi: - Imajte hrabrosti, madam. Si, si. Budite hrabri i govo-rite. - Vratio se na svoje mesto kraj dvokrilnih prozora. Nakon duge pauze, Lusija progovori, glasa tihog i pri-gušenog. - Tačno je da sam ja ćerka Selme Gec. Nije tačno da sam zamolila tog čovek da dođe ovamo, niti da sam ponudila da mu prodam ser Klodovu formulu. Došao je ovde da me ucenjuje!

Ucena! - jedva je izustio Ričard, prilazeći joj. Lusija se okrenula ka Ričardu. Bilo je neke hitrine u njenom glasu dok je govorila. - Pretio je da će ti reći o mojoj majci ukoliko mu ne nabavim formulu, ali ja to ni-sam učinila. Mislim da mora da ju je on ukrao. Imao je priliku. Bio je sam tamo... u radnoj sobi. A sada vidim da je hteo da uzmem skopolamin i ubijem se, kako bi svi po-mislili da sam ja ukrala formulu. Gotovo me je hipnotisao da... - Prekinula je i zajecala na Ričardovom ramenu.

S uzvikom „Lusija, dušo moja!" Ričard ju je zagrlio. Zatim, predavši svoju ženu gospođici Ejmori, koja je ustala i koja je sada grlila zabrinutu mladu ženu utešno, Ričard se obratio Džapu. - Inspektore, želim da razgovaram s vama nasamo.

Džap je pogledao Ričarda Ejmorija za trenutak a onda je kratko klimnuo Džonsonu. - Vrlo dobro - složio se, dok je policajac otvorio vrata gospođici Ejmori i Lusiji.

Barbara i Hejstings iskoristiše priliku da se vrate u vrt kroz dvokrilne prozore, dok je Edvard Rejnor, kad je odla-zio, promrmljao Ričardu: - Žao mi je, gospodine Ejmori, veoma mi je žao.

Kada je Kareli podigao svoj kofer i uputio se napolje za Rejnorom, Džap je naredio svom policajcu: - Pažljivo posmatraj gospođu Ejmori... a takođe i dr Karelija. - Kareli se okrenuo na vratima i Džap je nastavio da govori policajcu: - Neću da bude nikakvih čudnih dešavanja od bilo koga, razumeš?

Razumem, gospodine - odgovorio je Džonson kada se upitio za Karelijem.

Izvinite, gospodine Ejmori - rekao je Džap Ričardu Ejmoriu - ali nakon onoga što nam je gospodin Rejnor rekao, obavezan sam da preduzmem sve predostrožnosti. I želim da mesje Poaro ostane ovde, kao svedok onome što ćete mi reći.

Ričard je prišao Džapu s držanjem čoveka koji je došao do značajne odluke. Duboko udahnuvši, progovorio je s odlučnošću" - Inspektore!

Dakle, gospodine, šta je u pitanju? - upitao je Džap. Veoma obazrivo i lagano, Ričard je odgovorio: - Mislim da je vreme da priznam. Ja sam ubio svog oca.

Džap se nasmešio. - Bojim se da neće biti prihvatljivo, gospodine

Ričard je izgledao zaprepašćen. - Kako to mislite?

Ne, gospodine - nastavio je Džap. - Ili, da se drugačije izrazim, to neće da pije vodu. Vi ste veoma privrženi svojoj dobroj dami, shvatam. Tek venčani i sve to. Ali, da vam otvoreno kažem, nije korisno ponašanje staviti svoj vrat u ular radi loše žene. Mada je ona lepotica, neospomo, priznaću.

Inspektore Džap! - uzviknuo je Ričard besno.

Nema svrhe raspravljati se sa mnom, gospodine nastavio je Džap hladnokrvno. - Rekao sam vam pravu istinu bez okolišanja, ine sumnjam da će vam ovde prisutni mesje Poaro reći isto. Žao mi je, gospodine, ali dužnost je dužnost, a ubistvo je ubistvo. To je sve. - Džap klimnu glavom odlučno i napusti sobu.

Okrenuvši se Poarou, koji je posmatrao scenu sa divana, Ričard je hladno upitao: - Dakle, da li ćete mi reći isto, mesje Poaro?

Ustavši, Poaro izvadi tabakeru iz svog džepa i izvadi cigaretu. Umesto da odgovori na Ričardovo pitanje, posta-vio je sopstveno: - Mesje Ejmori, kada ste prvi put po-sumnjali na svoju ženu?

Ja nikada... - zaustio je Ričard, ali ga Poaro prekide, podigavši kutiju sa šibicama sa stola dok je govorio.

Molim vas, preklinjem vas, mesje Ejmori, ništa osim istine! Zaista se sumnjali na nju, znam to. Sumnjičili ste je pre nego što sam došao. Zato ste bili toliko zabrinuti da me uklonite iz ove kuće. Ne poričite to. Nemoguće je obmanuti Herkula Poaroa. - Pripalio je svoju cigaretu, vratio kutiju sa šibicama natrag na sto, i nasmešio se mnogo višem čoveku, koji se dizao uvis nad njim. Činili su smešan kontrast.

Grešite - rekao je Ričard Poarou usiljeno. - Potpunogrešite. Kako sam mogao da sumnjičim Lusiju?

A ipak, naravno, postoji podjednako dobar slučaj dase napravi protiv vas - nastavio je Poaro zamišljeno, kada je ponovo seo. - Vi ste baratali lekovima, vi ste baratali kafom, vi ste bili bez novca i očajni da ga pribavite. Oh, da, svako bi mogao da opravdano sumnjiči vas.

Inspektor Džap izgleda da se ne slaže s vama - primetio je Ričard.

Ah, Džap! On ima zdrav razum - nasmešio se Poaro. - On nije zaljubljena žena.

Zaljubljena žena? - Ričard je zazvučao zbunjen.

Dozvolite da vam dam lekciju iz psihologije, mesje - ponudio je Poaro. - Čim sam stigao, vaša žena mi je prišla i preklinjala me da ostanem ovde i otkrijem ubicu. Da li bi kriva žena to učinila?

Mislite... - počeo je Ričard brzo.

Mislim - prekinuo ga je Poaro - da pre nego što večeras sunce zađe, vi ćete je moliti za oprostaj na kolenima.

Šta pričate?

Možda previše pričam - priznao je Poaro, ustajući. Sada, mesje, stavite sebe u moje ruke. U ruke Herkula Poaroa.

Možete da je spasite? - upitao je Ričard s očajanjem u glasu,

Poaro ga je posmatrao ozbiljno. - Dao sam svoju reč... mada, kada sam to učinio, nisam shvatao koliko će to biti teško. Vidite, vreme je veoma kratko, i nešto mora

brzo da se uradi. Morate da mi obećate da ćete uraditi baš onako kako vam kažem, bez postavljanja pitanja ili pravljenja teškoća. Da li mi to obećavate?

Vrlo dobro - odgovorio je Ričard prilično nerado.

To je dobro. A sada, slušajte me. Ono što predlažem nije ni teško ni nemoguće. To je, u stvari, zdrav razum. Ova kuća će ubrzo biti predata policiji. Oni će se motati posvuda. Svuda će istraživati. Za vas i vašu porodicu to bi moglo biti veoma neprijatno. Predlažem da odete.

Predamo kuću policiji? - upitao je Ričard, s nevericom.

Ovo je moj predlog - ponovio je Poaro. - Naravno, moraćete da ostanete u komšiluku. Ali kažu da je lokalni hotel prilično udoban. Rezervišite tamo sobe. Onda ćete biti blizu, pri ruci kada policija poželi da vas sve ispita.

Ali, kada predlažete da bi to trebalo da se desi? Poaro mu se nasmeši zadovoljno. - Moja ideja je bila... odmah.

To će svakako izgledati veoma čudno?

Nikako, nikako - uveravao je mali detektiv Ričarda, smešeći se ponovo. - To će izgledati kao potez krajnje..kako kažete?... krajnje osećajnosti. Druženja ovde su vam mrska... ne možete da podnesete da ostanete još jedan sat. Uveravam vas, to će zvučati veoma dobro.

Ali šta je s inspektorom?

Ja ću lično da sredim to s inspektorom Džapom.

I dalje ne mogu da vidim kakvo će dobro to da postigne - bio je uporan Ričard.

Ne, naravno da ne vidite. - Poaro je zazvučao pri-lično samozadovoljno. Slegnuo je ramenima. - Nije neop-hodno da vi vidite. Ali ja vidim. Ja, Herkul Poaro. To je dovoljno. - Uhvatio je Ričarda za ramena. - Idite, i sredite sve. Ili, ako niste u stanju da to uradite, neka to Rejnor učini za vas. Idite! Idite! - Skoro je gurnuo Ričarda ka vratima.

S poslednjim zabrinutim pogledom ka Poarou, Ričard je napustio sobu. - Oh, ti Englezi! Kako su tvrdoglavi -promrmeljao je Poaro. Prišao je dvokrilnim prozorima i pozvao: - Madmazel Barbara

Osamnaesto poglavlje

U odgovor na Poaroov poziv, Barbara Ejmori se poja-vila ispred dvokrilnih prozora. - Molim? Da li se još nešto dogodilo? - upitala je.

Poaro joj podari svoj najprivlačniji osmeh. - Ah, madmazel - kazao je. - Pitam se da li biste mogli da mi predate mog kolegu Hejstingsa samo na minut-dva, možda?.

Barbarin odgovor bio je propraćen snebivljivim pogle-dom. - Tako! Želite da mi oduzmete mog malog ljubimca, zar ne?

Samo nakratko, madmazel, obećavam vam.

Onda možete, mesje Poaro. - Okrenuvši se ponovo ka vrtu, Barbara je pozvala: - Ljubimče moj, traže vas.

Zahvaljujem vam - nasmešio se ponovo Poaro s učtivim naklonom. Barbara se vratila u vrt, i nekoliko minuta kasnije Hejstings je ušao u biblioteku kroz dvokrilne prozore, izgledajući pomalo postićeno.

I šta imate da kažete u svoju korist? - upitao je Poaro tonom lažne ljutnje.

Hejstings je pokušao da se osmehne izvinjavajući se. -Metnuti glupavi osmeh i sve je u redu - ukorio ga je Poa-ro. - Ostavim vas ovde na straži, i sledeće što znam jeste da se vi šetate u vrtu s tom veoma šarmantnom mladom damom. Vi ste uopšteno najpouzdaniji čovek, mon cher ali čim se na sceni pojavi neka zgodna mlada žena, vaše rasuđivanje odleti kroz prozor. Zut alors!

Hejstingsov glupavi osmeh je izbledeo, da bi bio za-menjen crvenilom posramljenosti. - Kažem, strašno mi je žao, Poaro - uzviknuo je. - Samo sam izašao napolje na sekund, a onda sam vas video kroz prozor, kako ulazite u sobu, tako da sam mislio da nije bitno.

Mislite da ste smatrali da je bolje da se ne vraćate da se suočite sa mnom - izjavio je Poaro. - Pa, dragi moj Hejstingse, možda ste učinili najnepopravljiviju štetu. Zatekao sam ovde Karelija. Samo dobri Bog zna šta je on radio, ili kakav je dokaz pokvario.

Kažem, Poaro, da mi je zaista žao - izvinio se Hejstings ponovo. - Veoma mi je žao.

Ako niste učinili nepopravljivu štetu, to će više biti zbog dobre sreće nego zbog bilo kog drugog razloga. Ali sada, mon ami, došao je trenutak kada moramo da uposlamo svoje male sive ćelije. - Pretvarajući se da udara Hejstingsa po obrazu, Poaro je u stvari nežno potapšao svog kolegu.

Ah, dobro! Pređimo na posao - uzviknuo je Hejstings.

Ne, to nije dobro, prijatelju moj - kazao mu je Poaro. - To je loše. To je nejasno. - Lice mu je imalo zabrinut izgled kada je nastavio: - To je mračno, mračno kao što je bilo sinoć. - Razmišljao je za trenutak, a onda je dodao: - Ali... da... mislim da možda postoji jedna ideja. Klica ideje. Da, počecemo odatle!

Izgledajući potpuno mistično, Hejstings je upitao: - O čemu to, pobogu, pričate?

Ton Poaroovog glasa se promenio. Govorio je ozbiljno i zamišljeno. - Zašto je ser Klod umro, Hejstingse? Odgovorite mi to. Zašto je ser Klod umro?

Hejstings je zurio u njega. - Ali mi to znamo - uzviknuo je.

Zbilja? - upitao je Poaro. - Da li ste toliko sigurni?

Hm... da - odgovorio je Hejstings, mada ponešto nesigurno. - Umro je... umro je zato što je otrovan.

Poaro je napravio nestrpljiv gest. - Da, ali zašto je bio otrovan?

Hejstings je pažljivo razmišljao pre nego što je odgovorio. Zatim je prozborio: - To svakako mora da je bilo zato što je lopov sumnjao... - Poaro polako odmahnu glavom kada je Hejstings nastavio: - zato što je lopov sumnjao... da je otkriven... - Zaćutao je ponovo dok je posmatrao kako Poaro nastavlja da odmahuje glavom.

Pretpostavite, Hejstingse... - promrmeljao je Poaro samo pretpostavite da lopov nije sumnjao?

Ne razumem baš sasvim - priznao je Hejstings. Poaro se udalji, a onda se vrati s rukama podignutim u gest kojim je izgleda nameravao da zadrži pažnju svog prijatelja. Zastao je i pročistio grlo. - Dozvolite da vam isprićam, Hejstingse - izjavio je - niz događaja, kako su se možda dogodili, ili, bolje rećeno kako mislim da je trebalo da se dogode.

Hejstings je seo na stolicu kraj stola dok je Poaro nastavio.

Ser Klod umire u svojoj stolici sinoć - Poaro je prišao fotelji, seo i za trenutak zastao pre nego što je zamišljeno ponovio: - Da, ser Klod umire u svojoj stolici

Nikakve sumnjive okolnosti ne prate tu smrt. Po svemu sudeći to će biti pripisano srčanom udaru. Proći će nekoliko dana pre nego što njegova lična dokumenta budu pregledana. Njegov testament će biti jedini dokument za kojim će se tragati. Posle sahrane, u podesnom trenutku, biće otkriveno da su njegove beleške o novom eksplozivu nepotpune. Moglo bi da nikada ne bude poznato da postoji tačna formula. Vidite šta to pruža našem lopovu, Hejstingse?

Da.

Šta? - upitao je Poaro.

Hejstings je izgledao zbunjen. - Šta? - ponovio je.

Sigurnost. To pruža lopovu. On može da proda svoj plen prilično bezbedno, kad god to poželi. Nema pritiska na njega. Čak i ako je postojanje formule poznato, on će imati puno vremena da prikrije svoje tragove.

Pa, to je jedna ideja... da, pretpostavljam da je tako prokometarisao je Hejstings dubioznim tonom.

Ali prirodno da je to ideja! - povikao je Poaro. - Nisam li ja Herkul Poaro? Ali vidite sada kuda nas ta ideja vodi. Ona nam govori da ubistvo ser Kloda nije slučajan manevar koji je izvršen bez razmišljanja. To je bilo planirano unapred. Unapred. Vidite li sada gde smo?

Ne - priznao je Hejstings s privlačnom iskrenošću. -

Znate vrlo dobro da ja nikada ne vidim te stvari. Znam da smo u biblioteci ser Klodove kuće, i to je sve.

Da, prijatelju moj, u pravu ste - rekao mu je Poaro. - Mi smo u biblioteci kuće ser Kloda Ejmorija. Nije jutro već večer. Mrak se upravo spustio. Planovi lopova su ispali naopačke.

Poaro je sedeo veoma uspravno i mahao je kažiprstom nedvosmisleno da naglasi svoje poente. - Ser Klod, koji u normalnom toku stvari, ne bi prišao tom sefu do sledećeg jutra, otkrio je svoj gubitak pukom slučajnošću. I, kao što je sam stari gospodin rekao, lopov je uhvaćen kao pacov u klopku. Da, ali lopov, koji je i ubica, zna takode nešto što ser Klod ne zna. Lopov zna da će za samo nekoliko minu-ta ser Klod biti zauvek ućutkan. On... ili ona... ima jedan problem koji mora biti rešen, i samo jedan... da

bezbedno sakrije dokument tokom tih nekoliko minuta mraka. Zatvorite oči, Hejstingse, a ja ću zatvoriti svoje. Svetla su se pogasila i ne možemo ništa da vidimo. Ali možemo da čujemo. Ponovite mi, Hejstingse, što tačnije možete, reči gospodice Ejmori kada nam je opisivala tu scenu.

Hejstings zatvori oči. Zatim poče da govori, lagano, s naporom pamćenja i nekoliko pauza. - Dahtanja - izustio je.

Poaro klimnu glavom. - Puno malih dahtanja - nastavio je Hejstings, i Poaro ponovo klimnu glavom.

Hejstings se neko vreme koncentrisao, a onda je nastavio: - Zvuk stolice koja pada... jedan metalni klik... to mora da je bio ključ, mislim.

Sasvim tako - kazao je Poaro. - Ključ. Nastavite.

Vrisak. To je Lusija vrištala. Zazivala je ser Kloda... Zatim se začulo kucanje na vratima... Oh! Čekajte malo... odmah na početku, zvuk svile koja se cepa. - Hejstings je otvorio oči.

Da, svila koja se cepa - uzviknuo je Poaro. Ustade, priđe pisaćem stolu, a onda pređe do kamina. - Sve je tu, Hejstingse, u tih nekoliko trenutaka tame. Sve je tu. A ipak nam naše uši ne govore... ništa. - Zastao je kod okvira kamina i mehanički ispravio vaznu s papirićima korišćenim za paljenje vatre.

Oh, prestanite da ispravljate te proklete stvari, Poaro - požalio se Hejstings. - Uvek to radite.

Prikovane pažnje, Poaro je uklonio ruku s vazne. - Šta kažete? - upitao je. - Da, tako je. Zurio je u vaznu. - Sećam se da sam ih ispravio pre sat vremena. A sada... potrebno je da ih ponovo ispravim. - Govorio je uzbuđeno. - Zašto, Hejstingse... zašto je to tako?

Zato što su iskrivljeni, pretpostavljam - odgovorio je Hejstings tonom dosade. - To je samo vaša mala maniја urednosti.

Cepanje svile! - uzviknuo je Poaro. - Ne, Hejtingse! Zvuk je isti. - Zurio je u papir za paljenje vatre, i pograbio vaznu u kojoj su se nalazili. - Cepanje papira - nastavio je kada se odmakao od kamina. Njegovo uzbuđenje se prenelo na njegovog prijatelja.

Šta je to? - upitao je Hejstings, skočivši na noge i prišavši mu.

Poaro ustade, istresavši papiriće korišćene za paljenje vatre na divan i ispitiujući ih. Tu i tamo bi pružio jedan Hejstingsu, mrmljajući: - Evo jednog. Ah, još jedan, i još jedan.

Hejstings je odmotavao papiriće i proučavao ih. - C N... - počeo je da čita naglas s jednog od njih.

Da, da! - uzviknuo je Poaro. - To je formula!

Kažem, to je divno!

Brzo! Umotajte ih ponovo! - naredio je Poaro i Hejstings je počeo to da radi. - Oh, tako ste sporil! - prebaciomu je Poaro. - Brzo! Brzo! - Ščepavši papiriće od Hejstingsa, stavio ih je natrag u vaznu i požurio da je vrati na okvir kamina.

Izgledajući zapanjen, Hejstings mu se pridružio tamo.

Poaro se zadovoljno smešio. - Intrigira vas šta radim tamo, da? Recite mi, Hejstingse, šta ja to imam ovde u vazni?

Pa, papiriće korišćene za paljenje vatre, naravno odgovorio je Hejstings tonom ogromne ironije.

Ne, mon ami, to je sir.

Sir?

Tačno, prijatelju moj, sir.

Recite mi, Poaro - upitao je Hejstings ironično - dobro vam je, zar ne? Mislim, nemate glavobolju ili nešto slično?

Poaroov odgovor je ignorisao frivolno pitanje njego-vog prijatelja. - Za šta koristite sir, Hejstingse? Reći ću vam, mon ami. Koristite ga kao mamac za mišolovku. Sada čekamo samo jednu stvar... miša.

A miš...

Miš će doći, prijatelju moj - uverio je Poaro Hejstingsa. - Budite uvereni u to. Poslao sam mu poruku. Neće propustiti da reaguje.

Pre nego što je Hejstings imao vremena da reaguje na Poaroovu tajnu objavu, vrata su se otvorila i Edvard Rejnor je ušao u sobu. - Oh, vi ste ovde, mesje Poaro - pri-

metio je sekretar. - I kapetan Hejstings takođe. Inspektor Džap bi voleo da razgovara s obojicom gore na spratu.

Devetnaesto poglavlje

Odmah ćemo doći - odgovorio je Poaro. Praćen Hejstingsom, prišao je vratiraa, dok je Rejnora ušao u biblioteku i prišao kaminu. Na vratima, Poaro se iznenada okrenu u mestu da pogleda sekretara. - Uzgred, gospodine Rejnora - upitao je detektiv. vrativši se na sredinu sobe da li slučajno znate da li je dr Kareli uopšte jutros bio ovde u biblioteci?

Da, bio je - rekao je Rejnora detektivu. - Zatekao sam ga ovde.

Ah! - činilo se da je Poaro zadovoljan ovim. - A šta je radio?

Telefonirao je. verujem.

Da li je telefonirao kada ste ušli?

Ne, baš se vraćao u sobu. Bio je u ser Klodovoj radnoj sobi.

Poaro je razmatrao to za trenutak, a onda je upitao Rejnora: - Gde ste vi tačno bili tada? Možete li da se setite?

I dalje stojeći kraj kamina, Rejnora je odgovorio: - Oh, otprilike ovde negde, mislim.

Da li ste čuli bilo šta od dr Karelijevog razgovora telefonom?

Ne - rekao je sekretar. - Savršeno jasno mi je dao do znanja da želi da bude sam, tako da sam otišao.

Shvatam. - Poaro se dvoumio, a onda je uzeo beležnicu i olovku iz svog džepa. Napisavši nekoliko reči na jednoj stranici, iscepao ju je. - Hejstingse! - pozvao je.

Hejstings, koji je stajao kraj vrata, priđe mu i Poaro dade svom prijatelju presavijenu stranicu. - Da li biste bili tako ljubazni da odnesete to inspektor Džapu?

Rejnora je posmatrao kako Hejstings napušta sobu da obavi zadatak, a onda je upitao: - Čemu sve to?

Stavljajući beležnicu i olovku natrag u svoj džep, Poaro odgovori: - Rekao sam Džapu da ću mu se pridružiti za nekoliko minuta, i da ću možda biti u stanju da mu kažem ime ubice.

Zbilja? Znae ko je to? - upitao je Rejnor u stanju blagog uzbuđenja.

Usledila je trenutna pauza. Herkul Poaro je izgleda držao sekretara pod činima svoje ličnosti. Rejnor je posmatrao detektiva, fasciniran, kada je ovaj progovorio. - Da, mislim da znam ko je ubica... konačno - objavio je Poaro. - Setio sam se jednog drugog slučaja, ne tako davno. Nikada neću zaboraviti ubistvo lorda Edžvera. Bio sam skoro pobeđen... da, ja, Herkul Poaro!... krajnje jed-nostavnom prepredenošću jednog praznog mozga. Vidite, mesje Rejnor, veoma priglupi ljudi često imaju genijalnost da počine nekomplikovan zločin a onda ga napuste. Na-dajmo se da je ubica ser Kloda, s druge strane, inteligentan, nadmoćan i potpuno zadovoljan sobom i nesposoban da odoli... kako kažete?... suvišnom ulepšavanju. - Poaroove oči se ozariše snažnom oživljenošću

Nisam siguran da vas razumem - rekao je Rejnor. Mislite da to nije gospođa Ejmori?

Ne, to nije gospođa Ejmori - kazao mu je Poaro. Zato sam napisao moje pisamce. Ta jadna dama je dovoljno propatila. Ona mora biti pošteđena daljeg propitivanja.

Rejnor je izgledao zamišljen, a onda je uzviknuo: -Onda ću se kladiti da je to Kareli. Da?

Poaro mahnu vragolasto prstom na njega. - Mesje Rejnor, morate mi dopustiti da zadržim svoje male tajne do poslednjeg trenutka. - Izvadiвши maramicu, obrisao je čelo. - Mon Dieu, kako je danas toplo! - požalio se.

Da li biste želeli piće? - upitao je Rejnor. - Zaboravljam svoje manire. Trebalo je da vam ranije ponudim.

Poaro se zadovoljno osmehnu. - Veoma ste ljubazni. Popiću viski, molim vas, ako mogu.

Svakako. Samo trenutak. - Rejnor je napustio sobu, dok je Poaro odlutao do dvokrilnih prozora i za trenutak pogledao napolje u vrt. Zatim, prišavši divanu, protresao je jastuke, pre nego što je prišao okviru kamina da pogleda ukrase. Kroz nekoliko trenutaka Rejnor se vratio s dva viskija i sodom na poslužavniku. Posmatrao je kada je Poaro podigao ruku ka ukrasu na okviru kamina.

Ovo je vredan antikvititet, verujem - primetio je Poaro podigavši krčag.

Zbilja? - bio je Rejnorov nezainteresovan komentar. - Ne znam mnogo o toj vrsti stvari. Dodite i popijte - predložio je spustivši poslužavnik na stočić za kafu.

Hvala vam - promrmljao je Poaro, pridruživši mu se tamo.

Pa, za sreću - kazao je Rejnor, uzevši čašu i otpivši

S naklonom, Poaro podiže drugu čašu do svojih usana.

Za vas, prijatelju moj. A sada mi dopustite da vam ispričam o mojim sumnjama. Najpre sam shvatio da...

Odjednom je prekinuo, trgnuo glavu preko ramena kao da mu je neki zvuk dopro do uвета. Pogledavši najpre u vrata a onda u Rejnora, stavio je prst na usta, pokazujući da misli da bi neko mogao da prisluškuje.

Rejnor klimnu glavom u znak razumevanja. Njih dvo-jica se prišunjaše potajno do vrata, i Poaro dade znak sek-retaru da ostane u sobi. Poaro otvori vrata oštro i izlete napolje, ali se odmah vratio izgledajući krajnje pokunjen.

Iznenadujuće - priznao je Rejnoru. - Mogao sam se zakleti da sam čuo nešto. Ah, dobro, napravio sam grešku. To se ne dešava veoma često. A votre sante, prijatelju moj. Ispraznio je sadržaj svoje čaše.

Ah! - uzviknuo je Rejnor, kada je i on otpio.

Oprostite? - upitao je Poaro.

Ništa. Teret mi pada sa srca. to je sve.

Poaro priđe stolu i spusti čašu. - Da li znate, mesje Rejnor - poverio se - da budem apolutno pošten prema vama, nikada se nisara sasvim navikao na vaše englesko nacionalno piće, viski. Ukus mi se ne sviđa. Gorak je. -Prišao je fotelji i seo.

Zaista? Tako mi je žao. Moj uopšte nije imao gorak ukus. - Rejnor je spustio svoju čašu na stočić za kafu, i nastavio: - Mislim da ste hteli nešto da mi kažete sada, zar ne?

Poaro je izgledao iznenađen. - Jesam li? Šta je to moglo da bude? Da li je moguće da sam već zaboravio? Mislim da sam možda želeo da vam objasnim kako postupam u nekoj istrazi. Voyons! Jedna činjenica vodi do druge, tako nastavljamo. Da li se sledeća uklapa s tim? A merve-ille! Dobro! Možemo da nastavimo. Ova sledeća mala

činjenica... ne! Ah, to je čudno! Nešto nedostaje... a karika u lancu koja nije tu. Istražujemo. Tražimo. I ta mala čudna činjenica, taj možda beznačajan mali detalj koji neće da se poklopi, stavljamo ovde! - Poaro je načinio ekstravagantan gest rukom. To je značajno! To je izvanredno!

Da, da, razumem - promrmljao je Rejnor dubiozno. Poaro je zavrteo kažiprstom tako žestoko u Rejnorovo lice da je sekretar gotovo klonuo pred njim. - Ah, čuvajte se! Rizik detektiva koji kaže: „To je tako malo, da nije važno. To se neće složiti. Zaboraviću to." Tako nastaje za-buna! Sve je važno. - Poaro je odjednom začutao i po-tapšao se po glavi. - Ah! Sada sam se setio o čemu sam želeo da razgovaram sa vama. Radilo se o tim malim, nevažnim malim činjenicama. Želeo sam da razgovaram sa vama, mesje Rejnor, o prašini.

Rejnor se ućtivo nasmešio. - Prašini?

Tačno. Prašini - ponovio je Poaro. - Moj prijatelj Hejstings, upravo me je sada podsetio da sam ja detektiv a ne kućna pomoćnica. Smatrao je sebe veoma pametnim što je napravio takvu primedbu, ali ja nisam toliko siguran. Kućna pomoćnica i detektiv, ipak, imaju nešto zajedničko. Kućna pomoćnica, šta ona radi? Ona istražuje sve mračne ćoškovne svojom metlom. Iznosi na svetlost dana sve skrivene stvari koje su se zgodno otkotrljale van vidokruga. Zar i detektiv ne radi prilično istu stvar?

Rejnor je izgledao kao da se dosađuje, ali je promrmljao: - Veoma interesantno, mesje Poaro. - Prišao je stolici kraj stola i seo, pre nego što je odgovorio: - Ali... da li je to sve što ste nameravali da kažete?

Ne, ne sasvim - odgovorio je Poaro. Nagnuo se napred. - Niste mi bacili prašinu u oči, mesje Rejnor, zato što nije bilo prašine. Da li razumete?

Sekretar je zurio u njega netremice. - Ne, bojim se da ne razumem.

Nije bilo prašine na toj kutiji s lekovima. Madmazel Barbara je prokomentarisala tu činjenicu. Ali trebalo je da bude prašine. Polica na kojoj ona stoji - i Poaro pokaza rukom ka njoj dok je govorio - puna je prašine. Tada sam znao...

Znao šta?

Znao sam - nastavio je Poaro - da je neko nedavnoskidao tu kutiju. Da osoba koja je otrovala ser Kloda Ejmorija nije imala potrebu da sinoć priđe kutiji, pošto je nekom prethodnom prilikom uzeo sav otrov koji mu je bio potreban, odabravši vreme

kada je znao da neće biti uznemiravan. Vi sinoć niste prišli kutiji. zato što ste već uzeli iz nje skopolamin koji vam je bio potreban. Ali ste baratali kafom, mesje Rejnora.

Rejnora se strpljivo nasmešio. - Blagi Bože! Da li me optužujete da sam ubio ser Kloda?

Da li to poričete? - upitao je Poaro.

Rejnora je zastao pre nego što je odgovorio. Kada je ponovo progovorio, njegov glas je imao oštiri ton. - Oh. ne - izjavio je - ne poričem to. Zašto bih? Ja sam zaista ponosan na čitavu stvar. To je trebalo da se završi bez zapreka. Bila je to čista loša sreća koja je naterala ser Kloda da ponovo otvori sef sinoć. Nikada pre nije uradio takvu stvar.

Poaro je zazvučao prilično dremljivo kada je upitao: -Zašto mi govorite sve ovo?

Zašto da ne? Tako ste simpatični. Zadovoljstvo je razgovarati sa vama. - Rejnora se nasmejao, a onda nastavio. - Da, stvari su zamalo pošle naopako. Ali time se zaista ponosim, što sam neuspeh pretvorio u uspeh. - Trijumfalni izraz pojavio se na njegovom licu. - Smisliti skrivalište u trenutku je zaista bilo prilično dobro da zasluži priznanje. Da li želite da vam kažem gde je sada formula?

Njegova dremljivost je sada bila naglašena, i činilo se da je Poarou teško da govori jasno. - Ja... ne razumem vas - prošaputao je.

Napravili ste jednu malu grešku, mesje Poaro - ka-zao mu je Rejnora s podrugljivim osmehom. - Potcenili ste moju inteligenciju. Nisam bio stvamo prevaren sada vašom dovitljivom diverzijom o jednom starom Kareliju. Čovek vaše pameti nije mogao ozbiljno da veruje da je Kareli... pa, to nije vredno ni razmišljanja. Vidite, ja igram za velike uloge. To parče papira, isporučeno na pravo mesto, znači pedeset hiljada funti za mene. - Naslonio se na stolici. - Samo pomislite šta čovek mojih sposobnosti može da uradi s pedeset hiljada funti.

Glasom rastuće dremljivosti, Poaro je uspeo da odgovori: - Ja... ja ne... želim da mislim o tome.

Pa, možda ne. Cenim to - priznao je Rejnora. -Čovek mora da dozvoli drugačije stanovište. Poaro se nagnuo napred i činilo se da se napreže da se

pribere. - I to neće biti tako - uzviknuo je. - Ja ću vas potkazati. Ja, Herkul Poaro... - Odjednom je začutao.

Herkul Poaro neće ništa uraditi - izjavio je Rejnor, kada se detektiv ponovo zavalio. Sa smehom koji je nalikovao podrugljivom smehu, sekretar je nastavio: - Uopšte niste pretpostavili, zar ne, čak ni kada ste rekli da je viski gorak? Vidite, dragi mesje Poaro, ja nisam izvadio jednu već nekoliko bočica skopolamina iz kutije. Ako ništa, vi ste dobili malo više nego što sam dao ser Klodu.

Ah, mon Dieu - jedva je izgovorio Poaro, boreći se da ustane. Slabašnim glasom pokušao je da vikne: - Hejstingse! Hejs... - Glas mu je zamro, i pao je nazad u stolicu. Kapci su mu se zatvorili.

Rejnor ustade, odgurnu svoju stolicu i stade iznad Po-aroa. - Pokušajte da ostanete budni, mesje Poaro - rekao je. - Svakako biste voleli da vidite gde je sakrivena formula. zar ne?

Sačekao je trenutak, ali Poaroove oči su ostale zatvorene. - Brz, san bez snova, i bez buđenja, kao što je to re-kao naš dragi prijatelj Kareli - prokomentarisao je Rejnor suvo kada je prišao okviru kamina, uzeo papiriće korišćene za paljenje vatre, presavio ih i stavio ih u svoj džep. Prišao je dvokrilnim prozorima, zastavši samo da vikne preko ramena: - Zbogom, dragi moj mesje Poaro. Taman je hteo da zakorači u vrt kada ga je zaustavio Poaroov glas, koji je govorio veselo i prirodno. - Zar ne biste želeli i kovertu?

Rejnor se okrenuo u mestu i u istom trenutku je iz vrta ušao u biblioteku inspektor Džap. Ustuknuvši nekoliko koraka, Rejnor je neodlučno stao, a onda je odlučio da pobegne. Potrčao je ka dvokrilnim prozorima. da bi ga tamo uhvatili inspektor Džap i policajac Džonson, koji se takođe iznenada pojavio iz vrta.

Poaro ustade sa svoje stolice, protežući se. - Pa, dragi moj Džape - upitao je. - Da li ste sve čuli?

Vukući Rejnora natrag ka sredini sobe uz pomoć svog policajca, Džap je odgovorio: - Svaku reč, zahvaljujući vašem pisamcetu, Poaro. Možete sve savršeno da čujete sa terase tamo odmah ispred prozora. Sada, hajde da završimo s njim i vidimo šta možemo da nađemo. - Izvukao je papiriće korišćene za paljenje vatre iz Rejnorovog džepa i bacio ih na stočić za kafu. Zatim je izvukao jednu bočicu. - Aha! Skopolamin! Prazan.

Ah, Hejstingse - pozdravio je Poaro svog prijatelja, kada je ušao iz predvorja noseći čašu viskija i sode, koje je pružio detektivu.

Vidite? - obratio se Poaro Rejnoru na svoj najljubazniji način. - Odbijam da igram u vašoj komediji. Umesto toga, naterao sam vas da igrate u mojoj. U mom pisamcetu, dao sam instrukcije Džapu a takođe i Hejstingsu. Zatim sam vam olakšao stvari žaleći se na vrućinu.

Znao sam da ćete predložiti piće. To je, napokon, otvaranje koje vam je potrebno. Posle toga, sve je tako iskreno. Kada odlazim do vrata, dobri Hejstings, spreman je napolju s drugim viskijem i sodom. Zamenim čaše i ponovo sam natrag. I tako... dalje s komedijom.

Poaro je vratio čašu Hejstingsu. - Lično, mislim da sam dobro odigrao svoju ulogu - izjavio je. Usledila je pauza dok su Poaro i Rejnor premeravali jedan drugoga. Zatim je Rejnor progovorio: - Bojao sam vas se otkako ste ušli u ovu kuću. Moja shema je mogla da uspe. Mogao sam da stvorim sebi život s pedeset hiljada funti... možda čak i više... koje bih dobio za tu bednu formulu. Ali, od trenutka kada ste stigli, prestao sam da se osećam apsolutno samopouzdan da ću da se izvučem s ubistvom te pompezne stare budale i krađom dragocenog komadića papira.

Već sam primetio da ste inteligentni - odgovorio je Poaro. Ponovo je seo u fotelju, izgledajući vidljivo zadovoljan sobom, kada je Džap počeo da govori brzo:

Edvarde Rejnor, hapsim vas zbog namernog ubistva ser Kloda Ejmorija, i upozoravam vas da sve što kažete može biti upotrebljeno kao dokazni materijal. - Džap je dao znak policajcu da odvede Rejnora

Dvadeseto poglavlje

Dok je Rejnor izlazio pod nadzorom policajca Džonsona, prošli su kraj gospodice Ejmori, koja je u tom trenutku ulazila u biblioteku. Pogledala ih je zabrinuta, a onda je pitala ka Poarou. - Mesje Poaro - jedva je prozborila kada je Poaro ustao da je pozdravi - da li je to tačno? Da li je gospodin Rejnor ubio mog brata?

Bojim se da je tako, madmazel - kazao je Poaro. Gospođica Ejmori je izgledala zapanjena. - Oh! Oh! uzviknula je. - Ne mogu da verujem! Kakva poročnost! Uvek smo se odnosili prema njemu kao prema članu porodice. I Bisveks i sve... - Naglo se

okrenula i taman je htela da ode kada je ušao Ričard i pridržao joj vrata. Kada je gotovo istrčala iz sobe, iz vrta je ušla njena nećaka Barbara.

Ovo je jednostavno previše slamajuće za reči - uzviknula je Barbara. - Edvard Rejnor, od svih ljudi. Ko bi to verovao? Neko je bio strašno pametan da to otkrije. Pitam se ko!

Pogledala je značajno u Poaroa koji se, međutim, naklonio u pravcu policijskog inspektora kada je promrmljao: - Inspektor Džap je rešio slučaj, madmazel.

Džap se zadovoljno osmehnuo. - Reći ću, mesje Poaro, da ste dobra osoba. A takođe i džentlmen. - Klimnuvši glavom okupljenom društvu, Džap je živahno otišao, zgrabivši čašu s viskijem od zbunjenog Hejstingsa, s rečima: - Preuzeću brigu o dokaznom materijalu, molim vas, kapetane Hejstings!

Da, ali da li je inspektor Džap zaista taj koji je otkrio ko je ubio strica Kloda? Ili - upitala je Barbara Poaroa stidljivo kada mu je prišla - ste to bili vi, mesje Herkul Poaro?

Poaro priđe Hejstingsu, zagrlivši svog starog prijatelja. - Madmazel - obavestio je Barbaru - prava zasluga ovde pripada Hejstingsu. On je načinio primedbu nadmašujuće briljantnosti koja me je stavila na pravi trag. Odvedite ga u vrt i naterajte ga da vam ispriča o tome.

Gurnuo je Hejstingsa ka Barbari i oboje ih ponukao ka dvokrilnim prozorima. - Ah, moj ljubimče - uzdahnula je Barbara komično Hejstingsu dok su izlazili u vrt.

Ričard Ejmori je taman hteo da se obrati Poarou, kada su se vrata od predvorja otvorila i ušla je Lusija. Iznenadivši se kada je ugledala svog muža, Lusija je nesigurno promrmljala: - Ričarde...

Ričard se okrete da je pogleda. - Lusija!

Lusija napravi nekoliko koraka. - Ja... - zaustila je, a onda ućutala.

Ričard joj je prišao, a onda stao. - Ti...

Oboje su izgledali krajnje nervozni i nelagodno. Zatim je Lusija iznenada ugledala Poaroa i prišla mu ispruženih ruku. - Mesje Poaro! Kako ikada možemo da vam zahvalimo?

Poaro je primi za ruke. - Dakle, madam, vaše nevolje su završene! - objavio je.

Ubica je uhvaćen. Ali moje nevolje, da li su zbiljazavršene? - upitala je Lusija čežnjivo.

Tačno je da ne izgledate baš srećni još, dete moje primetio je Poaro.

Da li ću ikada ponovo biti srećna, pitam se?

Mislim da hoćete - kazao je Poaro sa svetlucanjem u očima. - Verujte svom starom Poarou. - Poveo je Lusiju do stolice kraj stola u sredini sobe, podigao papiriće korišćene za paljenje vatre sa stočića za kafu, prišao Ričardu i pružio mu ih. - Mesje - izjavio je - imam zadovoljstvo da vam vratim ser Klodovu formulu! Može biti sastavljena... kako vi to kažete?... Biće k'o nova.

Moj bože, formula! - uzviknuo je Ričard. - Gotovo da sam je zaboravio. Jedva mogu da podnesem da je ponovo pogledam. Pomislite šta je učinila svima nama. Mog oca je koštala života, a samo što nije uništila i živote svih nas.

Šta ćeš da uradiš s njom, Ričarde? - upitala ga je Lusija.

Ne znam. Šta bi ti uradila s njom?

Ustavši i prišavši mu, Lusija je prošaputala: - Da li bi mi je dao?

Tvoja je - kazao joj je njen muž, pruživši joj papiriće za paljenje vatre. - Uradi šta god hoćeš s bednom stvari.

Hvala ti, Ričarde - promrmljala je Lusija. Prišla je kaminu, uzela šibicu iz kutije na okviru kamina, i zapalila papiriće korišćene za paljenje vatre, bacajući komadiće jedan po jedan u kamin. - Ima već toliko mnogo patnje u svetu. Ne mogu da podnesem da više razmišljam o tome

Madam - rekao je Poaro. - Divim se načinu na koji spaljujete hiljade funti s toliko malo emocija kao da je u pitanju nekoliko penija.

To nije ništa do pepeo - uzdahnula je Lusija. - Kao i moj život.

Poaro frknu. - Oh, la, la! Hajde da svi naručimo svoje kovčeg - primetio je tonom lažne turobnosti. - Ne! Ja, ja volim da budem srećan, da se radujem, da plešem, da pevam. Vidite, moja deco - nastavio je, okrenuvši se da se obrati i Ričardu - spremam da budemo slobodni svo troje. Madam prezrivo gleda sebe i misli: „Obmanula sam svog muža." Mesje prezrivo gleda sebe i misli: „Sumnjičio sam svoju ženu." A ipak ono što zaista želite, oboje, jeste da budete u naručju onog drugog, zar ne?

Lusija učini korak ka svom mužu. - Ričarde... -počela je tihim glasom.

Madam - prekinuo ju je Poaro - bojim se da je ser Klod možda sumnjao na vas da planirate da ukradete njegovu formulu zato što je, pre nekoliko nedelja, neko... bez sumnje neki bivši Karelijev kolega, jer takvi se stalno svađaju jedan s drugim... neko je, kažem, poslao ser Klodu anonimno pismo o vašoj majci. Ali, da li znate, moje budalasto dete, da je vaš muž pokušao da optuži sebe kod inspektora Džapa... da je zapravo priznao ubistvo serKloda... da bi vas spasao?

Lusija ispusti mali uzvik, i pogleda s obožavanjem Ričarda.

I vi, mesje - nastavio je Poaro. - Pomislite da je, pre manje od pola sata, vaša žena vikala u moje uvo da je ona ubila vašeg oca, sve zato što se bojala da ste vi to možda učinili.

Lusija - promrmljao je Ričard nežno, prilazeći joj.

Budući da ste Englez - primetio je Poaro dok se udaljavao od njih - nećete se zagrliti u mom prisustvupretpostavljam?

Lusija mu je prišla i uhvatila ga za ruku. - Mesje Po-aro, nemojte misliti da ću vas ikada zaboraviti... nikada.

Niti ću ja zaboraviti vas, madam - izjavio je Poaro galantno dok joj je ljubio ruku.

Poaro - izjavio je Ričard Ejmori - ne znam šta da kažem, osim da ste mi spasili život i brak: ne mogu da izrazim šta osećam...

Ne brinite, prijatelju moj - odgovorio je Paoro. Srećam sam što sam bio na usluzi.

Lusija i Ričard izadoše zajedno u vrt, gledajući se u oči, zagrljeni. Otprativši ih do prozora, Poaro je viknuo za njima: - Blagosloveni bili, mes enfants! Oh, i ako sretnete gospođicu Barbaru u vrtu, molim vas zamolite je da mi vrati kapetana Hejstingsa. Uskoro moramo da otpočnemo naše putovanje u London. - Vrativši se natrag u sobu, pogled mu je pao na kamin.

Ah! - uzviknuo je kada je prišao okviru iznad kamina i ispravio vaznu s papirićima korišćenim za paljenje vatre. - Voild! Sada, red i urednost su ponovo uspostavljeni. - Rekavši to, Poaro je odšetao do vrata s držanjem ogromnog zadovoljstva.

